

Árúka

Ebeq sáhnsahwe ahtebé ehwehne.

Árúkawe íre Asiu anínéna we nahnso aní míowe. Wega téh sóteh arámbéhríéna anehe Pora kérena séhréh atowe. Árúkaga Sísane arambehri wene auranka íre tagéna peh Sísá tago keyábé kasenéna kawerue ahtebéna mah pukú sehiranúwe. Nahnso kegá mah pukú sáhnsahwe Sísane ehweh kawerue siahtebéra wensabé aiq pútare atagehéna sehiranúwe. Anehe Árúkaga Eqmaro Kene ehweh pukú sehiranúwe.

Árúkaga mah kawéq éhwéh sehiranúwe.

Árúkaga Tíópírása ebeq sehiranú ehwehne.

1 ¹Tíópírása anotah wahnáh ánino, ite míaraunarabeq áhnte kegá Manikánka miraurai naneqsabé iwíáhéra sehiranurowe. ²Sehiranuro kegá Manikáne ehweh teri terinera wega miraurai naneq tagaro kené ehweh irera teniátówe. ³Téhwe tago kereq sehiranuro kereqsabé kasenéna sene ehweh iwíáhue tagarauge. Anehe ínégá moq mi ehwéhnsábé tábúsoqme sehiranéna areba eqmarahnah sáhnsahinkéhe. Tíópírása kawéq aníno, ⁴arega aiq pútaq éhwéh irankehéna sehiranue teawúge.

Íópeqté ánínká Sóni éhweh pahsuo ehwéhne.

⁵Súría marákórápéq wahnahnú aní Érótiga wahnahnútaq Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítéh aní wenáwíq Sékáráia ména we Ábíya kahnáh mibeq mahbeq arito ani míowe. Wene ahre Áróni kahnáh íní ména wenáwíqmé Érisábétie. ⁶Mi akéqká kaweqtaq méra Manikánka sehgióro ú ehwehnikákáq wene sánsánkákáq moke tábúsoqme sehgiúye. ⁷Se orení ákéq méra Érisábéti orahini puara se íre aninkákáq míoye. ⁸We kahnáhnká arambehriutaq Sékáráíaga Manikáne ehweh mibeq mahbeq arito ani ména arambehriúwe. ⁹We kahnáhnká sene sánsánéra Manikánsabe iwíáh iwíáh atáh náhtápéq kaweq

kunkúni naneq pariankeheéra Sékáráía eqmarówe. ¹⁰Pare tanahráq áhnte kegá máhpeq méra púreruwana Sékáráíaga webataq nahupeq kibekéna mi kawéq kúnkúni naneq tahberapeq pariowe. ¹¹Pariowana Maniká míéhrabeq íopeqté ánínká ábóraragéna tahbe ayehrápéq iriwe míowana ¹²Sékáráíaga we tagéna kurináhnéna iwíáh kikiréna áhreúwe. ¹³Áhreúwana íopeqté ánínká wensabé, Sékáráiao, íre áhreúno. Manikánka arega púreróna ehwéhmé aiq íréhnsábé arene ahre Érisábétiga animai maqmiankéhe. Maqmiahnaraq arenahninsábé Sónie ue áwírato. ¹⁴Maqmiahnaraqmé arene arupipeq eyoyóue iwíáh iwíáhinkehe. Áhnte mó kegá moq iwíáh iwíáhigehe úwe. ¹⁵Iwíáh iwíáhigehe éna, Maniká itene Wahnahnka wensabé, Are anotah aní miahno atanawire. Ahriahri we náhníaq sera anonkakaq piahakáq awehriinkehe. Wenanone arupipeq miahnaraq ahriahri Manikáne Awanka wereq mía míainkehe. ¹⁶Wereq mía míairana wega Manikáne ehweh teri terinínaraq áhnte Ísara kegá Maniká itene Wahnahne sánsá kawerue sehigigéhe. ¹⁷Éráisa Manikáne ehweh irarú ani marakóipeq míotaq anotah aní ména págegeue síwáhnorúnserah itene Wahnahnka sinaitaq arenahninká ebeq séna síwáhnorinkehe. Minayabe sibowárehreq sene animarínseq insahwé aritankéhe. Itene Wahnah sína tanáhráq áwénunigehboq ahbabáq kega arenahniné ehweh irera sene ahbabáq suera kaweqtaq míagehe teawuwe.

Íopeqté áníné ehwehnsabé íre aiq pútare ató ehwehne.

¹⁸Íopeqté ánínká mi ehwéh Sékáráía teawuwana Sékáráíaga wensabé, Íné ore úkugana néne ahre moq orení míéhre. Minayabe arega iraréna ehwéhmé árahue aiq pútaraginabo úwe.

¹⁹Úwana íopeqté ánínká wensabé, Néníwíq Kébárie. Íné Manikáne auranabiahtapeq iriwe mía míau aní múge. Mah kawéq éhwéh teawinkeheéna wega, Koreawo éna eqmaq núwéhre éna, ²⁰Írátíahno. Arewe néne ehweh íre aiq pútare aintahne. Minayabe mókake are ehweh íre irarerahóne. Ínéga teawú éhwéh aiq pútaragínaraq arega ehweh irarerahóne úwe.

²¹Máhpeq míó kega Sékáráía áwénunéra iwíáhéra, We aneqsábé íre wahto tanáhráq Manikánsabe iwíáh iwíáh atáh náhúpéq peh míehro uwe. ²²Uwana wega tueyokútaq we ehweh íre irarerahúwe. Ehweh íre irarerahéna wene ayahnkaratáté áwíqme teriena ehwehnurá íre irarerahúwe. Máhpeq míó kega miráú tagéra, Manikánsabe iwíáh iwíáh atáh náhúpéq míéhtáq wenawanka tagehre iwíáhuwe. ²³Iwíáhuwana we ehweh íre irarerahéna wene arambehri tanáhráq parabagútaq wene nahtapeq pokúwe.

²⁴Mi tanáhráq parabagúwana wene ahre Érisábéti kía ména moberíáh íó wene nahtapeq peh míowe. ²⁵Mitaq ména mahraréna, Íné orahini

míarautaq áhnte niyehitaraire. Manikánka ínénsabe arutaboiraientena séhréh aintárái puana amahnága íné íre niyehitehre úwe.

Íópeqté ánínká Máhríansabé, Sísá maqmarankéhe ú ehwehne.

²⁶Érisábéti abapete morá íó kía míowana Manikánka íópeqté ání wenáwíq Kébári Kehrari marákórápéq Néhsara suwahpeq eqmarowe. ²⁷Eqmarowana wega Máhría Néhsara suwahpepte áhráribá tuwe. Máhríawe mó weh mahbíreq íre nogu ahráí wíre. Tébiti kahnáh máhbi wenáwíq Sósépa míowana Máhríaga we kéranaútaq Kébáriga weba tuwe. ²⁸Weba tuena wensabé, Aiq míahno éna Maniká itene Wahnahnka arensabé anotahtaq arutaboiratena arereq míéhre úwe. ²⁹Úwana Máhríaga mi ehwéh iwíáhue tagéna wewe náhenéna, Aneq ehwéhpómo. Íre niahteboge éna iwíáh kikirúwe.

³⁰Iwíáh kikirúwana íópeqté ánínká wensabé, Máhríao, íre áhreúno. Manikánka arensabé anotah arútábóiratéhre. ³¹Minayabe are kía míaniewóne. Are kía mé animai maqmíéhnaaq Sísae ue áwírato. ³²We anotah aní míahnara áhnte kegá wensabé, Maniká Iteríbone ahninkáwá wíre ataneherawoe. Maniká itene Wahnahnka wensabé, Tébiti arene aigaqnaga Ísara ke wahnahnúnserah arega moq se wahnahniniewóne atankéhe. ³³We Sékópa kahnáh ánímáí ahriahri wahnahnaritena wene wahnahné tanáhráq íre parabaginawire úwe.

³⁴Íópeqté ánínká teawuwana Máhríaga wensabé, Íné íre wehreq nogú ání púana árahue kía míaninkono úwe.

³⁵Úwana íópeqté ánínká wensabé, Manikáne Awanka areba tuena nonahwega marakó akariuríéhnserah areba moq akariuriankehe. Manikánka págege atena kawerue auráq matiankehe. Minayabe mó kegá arega maqmíéhna anínsábé, Kaweqtaq mía míai aní míre éra we Manikáne ahninkáwá wíre ataneherawoe úwe. ³⁶Íópeqté ánínká mó mahraréna, Mó kegá arenawahrah iní wenáwíq Érisábétinsabé, Orahinine atárowana we orenínéna amahnága kía míéhre. We abapete morá íó kía ména animai maqmiankéhe. ³⁷Manikánka moke miraorahi mino úwe.

³⁸Úwana Máhríaga wensabé, Íné Manikáne arambehriu ahráíúge. Arega aiq irarénanserah Manikánka mirainkehe úwana íópeqté ánínká we auwena pokúwe.

Máhríaga Érisábéti koragó ehwehne.

³⁹Mi tanáhráq Máhríaga Érisábéti koraganieéna apubúue sokahuena pokue Súría marákórápéq áhnte sawéh korabeq kiuwe. ⁴⁰Kiena Sékáráiane nahupeq kibekéna Érisábéti mehweh atowe. ⁴¹Mehweh atowana irotaq wene arupipeq mío anínká anotah kabau kabauúwe. Kabau kabauúwana Manikáne Awanka Érisábétiba séna iwíáh atowe.

⁴²Iwíáh atowana Érisábétiga anotahtaq mahraréna, Máhriáo, Manikánka mó inínsónsábé arutaboirena peh arerensabé anotahtaq arutaboiratéhre. Manikánka arega maqmíéhna anínsábé anotahtaq arutaboiratéhre. ⁴³Íné pehgáriq iní múge. Néne Wahnahne anowagá aneqsábé ínéba seno? ⁴⁴Írátíahno. Amahnága arene ehweh írótaq ínéga maqmíáhna aniné arupipeq eyoyói puana nirupipeq kabau kabauire. ⁴⁵Arega Manikánka eqmatai aniné ehwehnsabé aiq pútaraginawire iwíáhuronayabé Manikánka arensabé, Kaweróne atéhre úwe.

Máhriaga igonkónú ehwehne.

⁴⁶Máhriaga mahraréna,

Néniwanka itene Wahnahnsabé iwíáh iwíáh atéhre. ⁴⁷Manikánka íné kaweraintéh ánínsábé iwíáh iwíáh atóge. ⁴⁸Ínéwé pehgáriq inínéna Manikáne arambehriu iní míóganawe wega íné tagéna ínénsabe arutaboiraintéhre. Mókake ómi kehinánká ínénsabe iraréna, Manikánka ínénsabe anotahtaq arutaboiratéhre igehe. ⁴⁹Maniká peh anotah pagégé ánínéna íné áhnte séhréh aintáráirara sega mirarue irarigehe. Manikámé anotah kawéq áwíqkakaq aní míéhre. ⁵⁰Manikánka mó tanáhráq mó tanáhrárué ahriahri wensabé áhteno keyábé arutaboirarítéhre. ⁵¹Wewene ayahtate págege sansánue sokigi aíre. Mó kegá, Itewe anotah anímári múne iwíáhéra píribahriowana Manikánka mi ke kaqsúéhrra kobeq séberagowe. ⁵²Wega anotah wahnáh anímári wahnahnorabeqte kaqsuena pehrápeqte anímárinínsábé wahnahnoro arítéhre. ⁵³Wega sirupibii ke kaweq naneqmarí náriena áhnte kéh ké íre náriasa pehipi kaqsúéhre. ⁵⁴⁻⁵⁵Manikánka Ébárahmareq wene anahwareq itene igaqnaréhreqsábé, Ahriahri nirutaboiraitanauge ire. Wega mi ehwéh ahrreraq matawéna wene arambehri anímári Ísara keyábé arutaboiraritena séhréh arítéhre úwe.

⁵⁶Máhriaga mi ehwéh iraréna apahtáro íótáq kaegaeéna Érisábétine nah suena wene nahtapeq pokúwe.

Sóni maqmaro ehwéhne.

⁵⁷Wene maqmare tanáhráq sútaq Érisábétiga animai maqmarowe.

⁵⁸Manikánka wensabé anotahtaq arutaboiratéhre éhwéhnuwara wene iyahnaboreq wenawahraheqka irera wereq moráráq iwíáh iwíáhuwe.

⁵⁹Iwíáh iwíáhéra mi aní abapete apahtáro wéhékáh míotaq sega wene áu amurúruaneheéra séra mahraréna, Wenabo áwíq Sékáráia wire. Mah kariq ánínsábé moq abowá áwíq Sékáráiae atanéhe uwana ⁶⁰wenanoga, Ahqáho aritena, Sónie ue áwíratayehetauye úwe. ⁶¹Úwara sega wensabé, Mi awíqmé íre arenawahrah síwíq míre éra ⁶²wenabonsabé

siyahnkaratáté áwíqme kasenéra, Arenahninsábé arega inse ataníbo uwe. ⁶³Uwana Sékáráíaga ayahnkaratáté awirena, Pépahq menio úwara pépahq áwúwana wega sehiranéna, Wenáwíq Sónie ue sehiranúwara áhtenuwe. ⁶⁴Áhtenuwana Sékáráíane áwéh kaweragúwana wega apubúue irarerahéna Manikánsabe pahsuqme iwíáh íwíáh atowe.

⁶⁵Mibeqté kégá mi otáq sánsá tagéra áhre aguwara Súría marákórápéqté kégá sáwéhrapeqté mitaq teri mahtaq terinuware moke írówe. ⁶⁶Mi ehwéh író kega sirupipeq iwíáhue tagéra, Mah aní mókake aneq mirainkehbo éra Manikánka we págegeue séhréh atanawire íwíáhuwe.

Sékáráíaga irarú ehwehne.

⁶⁷Manikáne Awanka mi aníné abowá Sékáráíaba sure iwíáh atowana wega kahna naneqsabé mahraréna, ⁶⁸Maniká itene Wahnahnka Ísara ke meirena kaweraitanieéna si puaq iwíáh íwíáh atone. ⁶⁹Wega anotah aní ite kaweraitahna aní omaq atéhre. Mi anímé Tébíti kahnáh áníne. ⁷⁰Minayabe Manikánka wene ehweh iraru ke naho íwíáh aritowara teiúwe. ⁷¹Itensabé iuwahrieh ke itene naruoga ite saiqnaríáhnsábé sega iubíyehoéna wega meirena kaweraitankéhe. ⁷²Manikánka omasa éhwéh aiq ahreraq matawéna itene igaqnaréhyabe arutaboairaritena séhréh aritowe. ⁷³Wega itene igaqna Ébárahma mirainauge ú ehweh teawena, ⁷⁴Itene naruoga saiqnaríáhtáq koweiraníe úwe. Minayabe íre áhrea peh wene arambehri miraonehqmúne. ⁷⁵Moke itene ogamé tanahráq Maniká awahbeh sansánéq kaweqtaq méq wene arambehri tábúsoqme miraoneheqmúne úwe.

⁷⁶Manikáne Awanka mó iwíáhatowana Sékáráíaga wenahni Sóninsabé mahraréna, Nénahnino, mó kegá arensabé, Maniká itene kiotaiqme Wahnáhné ehweh iraréna aní móne ataneherawoe. Itene Wahnahne ah kawerarankéhboq arega ebeq pokinkehe. ⁷⁷Manikánsabe áwíahraqso ke oganúq sitankéhboq se merirena sene ahbabáqsabe kaweraritantéhe ue terinkéhe. ⁷⁸Manikámé áhnte arútábóiraitéh aní mía miaire. Pópoqnahga áhnbórá kiembogina inserah Manikánka ite áhnbórá kaweraitanaire. ⁷⁹Sunkíkírirabeq pukoraho ke tagagehboq Manikánka ahtapeq téhraitankéhe. Minayabe wega iahnkahrínaq ite iru ukiq ítéh áhtápéq nogoráhúne úwe.

⁸⁰Manikáne Awanka iwíáh atowana Sékáráíaga mi ehwéh wenahni Sóni teawuwe. Mi aní anonurena Maniká awahbeh sansánsabé arutaboiréna sehgiuwe. Wega Ísara ke ehweh terie tanáhráq íre suriotaq peh abatapi úpeq kaegaeúwe.

Máhríaga Sísa maqmaro ehwéhne.

(Mátíyu 1.18-25)

2 ¹Mi tanáhráq anotah wahnáh aní wenáwíqtare Sísáhri Ógáhsátu moke Aroma keráq wahnahnatiowe. Wega moke wehuke síwíqmari

púkuipéq sehiranoro aritowe. ²Mi tanáhráqmé Aroma kegá ebeq síwíq sehiranu tanáhráre. Wehukení wenáwíq Kúwíríníahsi Síría marákórápéqté kéné wahnah míotaq sehiranue meyowe. ³Aroma wahnáh kegá moke síwíqmari meyanehéera ómiga sensuwahpeq pokuwe.

⁴Sósépawe Tébíti kahnáh ání ména Néhsara suwahpeq Kehrari marákórápéq suena Síría marákórápéq Pétáriéma suwahpeq Tébíti kahnáh suwahpeq kíuwe. ⁵Sensíwíq terieyehéera Sósépareq wene ahre arárí Máhriareq Néhsara suwahpeq kíúye. Máhriawe anotah kia míowe. ⁶Sega Néhsara suwahpeq kíúyataq we ani maqme tanahráq wahtonúwe. ⁷Páhsintía nahmárí máhriq íre ko púara sega káhone nahtapeq káúye. Mitaq Máhriaga wene ebeq piah anímái maqmarena ambanta ánánhkiwe mi kané táhutahuq kunúbáipéq suge atowe.

Íópeqté ánínká sipisípiq wahnahnu ke teriu ehwéhne.

⁸Mi ke suwahpeqte áhnánsáhrápéq sipisípiq wahnáh anímáí uworapeq méra sene kamarítáq wahnahnuwe. ⁹Wahnahnuwana íópeqté ánínká ábóraragúwana Maniká itene Wahnahne téhreh naneqka anotahtaq téhrówara sega anotah ahré aguwe. ¹⁰Íópeqté ánínká sensabé, Íre áhreo. Írátíáhro. Mah kawéq éhwéh teinieéna suge. Teiú éhwéhnká ómi kehináné sirupipeq anotahtaq eyoyó aritankéhe. ¹¹Tébíti kahnáh suwahpeq ite meirena kaweritahna aní inokáhpeq maqmíéhre. Manikánka we omaq atowana we anotah Wahnáh aní ména ite meirena kaweritahna aní míre. ¹²Aniné ambanta ánánhkiwe káhone táhutahuq kunúbáipéq míéhre tagéq we wire ue ahtebagehe úwe.

¹³Úwara peh íregáritaq íópeqté kegá ábóraragéra Manikánsabe iwíáh iwíáh atera mahraréra, ¹⁴Maniká kiotaqime aníniraq wensabé iwíáh iwíáh atone. Mah marákó marákóipéq Maniká awahbeh sansá sehgíra ke siru ukiqsitankéhe uwe.

Sipisípiqtaq wahnahnu kegá Sísa korago ehwéhne.

¹⁵Íópeqté kegá se suera íópipeq tuekutaq sipisípiqtaq wahnahnu kegá seye náhenéra, Manikánka teí ánínsabé Pétáriéma suwahpeq koraganehboq pokonehe uwe. ¹⁶Pokonehe éra pehbeheráh pokue anebahruwana mi aní káhone táhutahuq kunúbáipéq sugowara Máhriareq Sósépareq míóya tagowe. ¹⁷Tagéra pokue íópeqté áníné ehweh mitaq teri mahtaq terinuwe. ¹⁸Terinuwara író kegá sipisípiq wahnáhmáriné ehwehnsabé iwíáhue tagéra, Aneq ehwéhpómo iwíáhéra áhtenuwe. ¹⁹Máhriaga moke mi ehwéh ahrreraq matawéna wene arupipeq iwíáh atawéna tagówe. ²⁰Sipisípiq wahnáh kegá kouwekéra sega író ehwéhnkákák tago naneqsabéákák Manikánsabe iwíáh iwíáh atówe. Iwíáh iwíáh atera, Íópeqté ánínká teínserah aiq pútaragire uwe.

Sega Sísaie ue áwírató ehwehne.

²¹Máhría íre kía míotaq íópeqté ánínká wensabé, Are ani maqmíéhnaq Sísaie ue áwírató úwe. Minayabe mi aní maqmarowara

abapete apahtáro wéhékáh míotaq sega wene áú amurúruera Sísae ue áwíratówe.

Símióniga Sísá tagéna pahsuo ehwéhne.

²²Mósísiga sehgióro ú ehwehniká irarinserah sene wánítapeq mósosue tanahráq parabagútaq Sósépareq Máhríareqka Sísá Sarúsarama suwahpeq meqmera Manikánsabe, Arene ani míankehe uye. ²³Minayabe itene Wahnahne ehwehnka mahraréna,

Itene ebeq piah anímáígáú ómi meriqme Maniká ménáwéro ire.

(Wok Pris 12.1-8)

²⁴Itene Wahnahne ehwehnka mó mahraréna,

Téhtaré kíbókíraráé náwétao. Kiboki írakaunínaraq téhtaré píná áráhqtaráé náwétao ire.

(Wok Pris 12.8)

Sega mi ehwéh sehgioyeheéra Sísá meqmera kíúye.

²⁵Sarúsarama suwahpeqte kóré wenáwíq Símiónie. Wega Maniká awahbeh sansánsábé arutaboirena kaweqtaq mía míaéna Ísara ke kawerarite tanáhráqsábé áwénunúwe. Áwénunúwana Manikáne Awanka wereq mía míaéna ²⁶ehweh teawena, Arewe pehipi íre pukiniewóne. Írakaumo. Ebeqme ite meirena kaweraitankeheéna itene Wahnahka omaq ato aní tagé anehe pukinkehe úwe.

²⁷Manikáne Awanka mi koré iwíáh atowana wega Manikánsabe iwíáh iwíáh atáh náhúpéq kibekúwara Sísane anoibo akéqká Mósísiga sehgióro ú ehweh sehgioyeheéra Sísá meqmera mitaq kíúye. ²⁸Kíúyana Símióniga tagéna Sísá sawiwena Manikánsabe iwíáh iwíáh atena mahraréna, ²⁹⁻³⁰Néne Wahnahno, arene arambehri aní míóge. Arega eqmarahna anímé ite meirena kawaraitahna anímé néne niuranka amahnága aiq tagoge.

Minayabe arega aiq teniátóna ehwéh aiq pútaraginkehboq niru ukiq intehnana pukono. ³¹Ómi kehiná míáhrabeq arega kaweraitahna aní eqmarahne. ³²Wega téhrehnka inserahnínaraq nahnsonka kaweq ah tagagehe. We míéhnsábé Ísara ke arenawahrahga iwíáh iwíáhigehe úwe.

³³Símióniga Sísá éhweh mahrarúwara Sísane anoibo akéqká mi ehwéhnsábé áhtenéra áhnte iwíáhuye. ³⁴Iwíáhuyana Símióniga sensabé, Pehwehrue míáhtaó éna wenano Máhríansabé mahraréna, Mah anínká áhnte Isará ké séhréh aitankeheéna Manikánka we omaq atéhre. Séhréh aitanharaq mó kegá we sinehepeq suehrara mó kegá wensabé aiq pútare atagéhe. Wega Manikáne sansá sokigi ínaraq áhnte tagehra kegá wensabé éhruru atehrana ³⁵sirupipeqte áhbábáq ábóraq aginawire. Minayabe sogiqka agaréq áwítáq anotah erinserah arene arupipeq anotah eragínah pukorahuge iwíáhiniewóne úwe.

Áhna korenínká miraúnsabe ehwéhne.

³⁶Manikáne ehweh irarú iní wenáwíq Áhna mitaq míowe. We Pánúérine ayahunkawa ména Áséra kahnáh iní ména naho kóréní míowe. We wehkútaq abapete téhtaré ópéq wenawehqseq míowana ³⁷wenawehq pukúwana íregárita opéq peh kéweiní ména we 84 ópéq míowe. Wega Manikánsabe iwíáh íwíáh atáh náhúpéq íre suena peh mitaq mía míaéna Manikánsabe iwíáh íwíáh atotaq wega táhutihuq awehriéna púreq aruqarurúwe. Wega mitaq wéhékáhnkakaq inokáhpeqkákáq Manikánsabe iwíáh íwíáh atowe. ³⁸Mi tanáhráq wega Sísá tagéna Manikánsabe iwíáh íwíáh atena Sarúsarama suwahpeqte ké merirena kaweraritahna anínsábé áwénunu ke Sísá éhweh teriuwe.

Sósépa akéqká Sísá meqmera Néhsara suwahpeq kouwekuya ehwéhne.

³⁹Wenanoibo akéqká moke Mósísine ehweh sehgiara mitaq suera sensuwahpeq Kehrari marákórápéq Néhsara suwahpeq kouwekuye. ⁴⁰Kouwekuyana mitaq Sísá anonurena págege ahtébiá ání úkúwana Manikánka wensabé arutaboirena séhréh ata ataúwe.

Sísaga Manikánsabe iwíáh íwíáh atáh náhúpéq kibekú ehwehne.

⁴¹Sísane anoibo akéqká mó ópéq mó opérué sótaikú siahreraq ko tánáhráq Sarúsarama suwahpeq táhutihuroyeheéra poku pokuye. ⁴²Sísá anotah anímái úkútaq airápété téhtaré ópéq míotaq wereq wenanoibo akéqseqka Sarúsarama suwahpeq pokuwe. Sega Asiu kené sánsá sehgieneheéra pokuwe. ⁴³Táhutihuq tanahráq parabagúwara mi akéqká mitaq suera sensuwahpeq kouwekuyana Sísaga Sarúsarama suwahpeq kowíowara wenanoibo akéqká minayabe íre íróye. Sega íre irera, We itene iyahnabo anímárinseq nogíre íwíáhéra peh morá wéhékáh nogúye. ⁴⁴Wega seba íre súwara wensabé anebahréra sensuwahraheq sene iyahnabo anímárinseqsabé, Sísá tagaho ue kasenuye. ⁴⁵Anebahryana we íre ábóraq míonsabe sega Sarúsarama suwahpeq anebahroyeheéra kiwekuye. ⁴⁶Sega anebahréra téhtaré wéhékáh íre ábóraqmarera apahtáróráq Manikánsabe iwíáh íwíáh atáh náhúpéq anebahréra Sísá mitaq tagoye. Tagoyana Sísaga íwáhnoru kené ehweh iraníeéna sereq tútuue ména wega iwíáhu ehweh kasenúwe. ⁴⁷Kasenúwana moke wene ehweh író kega iwíáhéra, Mah anímé áhnte ahtébiá áníne. Wega peh ahtebia éhwéh pahsúhére íwíáhuwara ⁴⁸wenanoibo akéqká mina tagéra áhtenuye. Wenanoga wensabé, Nénahnino, arenaboreq ínereqka are áhnte anébáhréta irupipeq anotahta págegeúye. Aneqsabé itensabé íre iwíáhia miraono úwe. ⁴⁹Úwana Sísaga sensabé, Aneqsabé ninebahroyo? Nánibone nahtapeq míahrahume íre tagariehyo úwe. ⁵⁰Úwara sega mi ehwéh áwahewé íre ahteboye. ⁵¹Sísaga Néhsara suwahpeq se kérérena sene

ehweh kawerue sehgiuwana wenanoga minayabe moke ahrreraq matawéna iwíáhúwe. ⁵²Sísa mó anonurena anotah aní ahtebeia ání míowara Manikánka wensabé arutaboírúwara wehukega wensabé iwíáh íwíáhuwe.

Sóni wání meri merinú anínká teriu ehwehne.

(Mátíyu 3.1-12; Máhka 1.2-8; Sóni 1.19-28)

3 ¹Anotah wahnáh ání wenáwíqtare Sísáhri Táíbéríusa míowe. Wega 15 opéq wahnahnúwana mó wahnáh ání wenáwíqtare Póntiása Páhiráti ména Súría marákórápéq wahnahnúwe. Mi tanáhráq Érótiga Kehrari marákórápéq wahnahnúwana wenábáq wenáwíq Pírípi ména Ítúria marákóákáq Tárakóniti marákóákáq wahnahnúwe. Wahnahnúwana mó wahnáh ání wenáwíq Árisánia ména Ábíreni marákórápéq wahnahnúwe. ²Wahnahnúwara Ánásaq Káiyápásareqka Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítáh kéráq wahnahnuye. Mi tanáhráq Sékáráiane ahninkáwá wenáwíq Sóni abatapi míowana Manikánka terie arámbéhrí atowe. ³Terie arámbéhrí atowana Sóniga moke Sorana aroipéq wahtotaq ko marákórápéq kure ehweh teriuwe. Teriena, Manikánka itene ahbabáqsabe kaweraitankéhboq ahbabáq sansa sueq kaweqtaq míáhro. Itene ahbabáq sansa sueq kaweqtaq míéhrrataqmé wání meiníe úwe. ⁴Minayabe Manikáne ehweh irarú ani wenáwíq Áísáíaga naho púkuipéq sehiranue mahraréna,

We uworapeqté sawai sawaiéna mahraréna, Itene Wahnah sína ahmé aborisahro. Wene ah kaweraráhro.

⁵Mi ah obarirankeheéq nonsuwewarí akariaruqme anotah sawéhwárínkákáq káriq sawéhwárínkákáq apansuqme mi ah tábúsoq maráhro. Aesa áh obaríqme sabahro. Ebah masahpawe kaweroro. ⁶Manikánka kaweritahna arámbéhrí mah kehiná kéhínánká tagagehe ire úwe. *(Aisaia 40.3-5)*

⁷Áhnte wehekéqká wání meyanheéera Sóniba suwana wega sensabé, Itewe wehene animárimóe. Manikánka anotahtaq kamah ainehboq pehbeheráh pokoro insega teiro? ⁸Itene ahbabáqmari sueq kaweq sansánoro. Mirairataq Manikánka tagéna ite amahnága mó sansánowe íwíáhinkehe. Ébárahma itene igaqna míéh púaq itewe kaweq ke míone éq iteitensabé irariyeho. Manikánka mah ebáhmáritáté Ébárahmane anahwaréh mirarahráhire. ⁹Wehukenínká awanká áwaheraq tehsúme maréhrana kaweq será íre íyéh áwánká moke apiwe ira pariankéhe úwe.^a

¹⁰Sóniba su kegá wene ehweh irera wensabé, Aneronehnikono uwe. ¹¹Aneronehnikono uwana wega sensabé, Téhtaré síotí matíéh ánínká íre síotíakáq ání peh morá síotí náwo. Áhnte topáh matíéh ánínká tabonah ke wehwehúno úwe.

^a 3.9 Mi ehwéh áwahewé aigárápéqté éhwéh Mátíyu 3.10 tagáhno.

¹²Táhkísi moné meyháh kégá wání meyaneehéera Sóniba séra wensabé, Íwáhnoraníno, ite aneronehnikono uwe. ¹³Aneronehnikono uwana sensabé, Wehukene móne pehipi meyhéboq peh morá táhkísi móné meyháho úwe.

¹⁴Sóntía kegá wensabé, Itewe aneronehnikono kasenuwana wega sensabé, Mó kené ménsámehnsá meyaneehéeq wehuke subiqmareq pehipi meyhého. Sensabé péhe éhwéh ariteq sene ménsámehnsá pehipi meyhého. Itene arambehriyabé meyháhna apéq awehra q kéhre íwíáho úwe.

¹⁵Manikánka Asiu ke merirena kaweriritankehéena peh morá ání omaq atowara Asiu kegá we áwénunuwe. Asiu kegá Sónine ehweh irera éhnehéera iwíáhéera, Sóniwe itega áwénunúna anípómo uwe. ¹⁶Uwana Sóniga sensabé ayahqme teriena, Inehe si anímé anotah aní ména íné kiotaiqme aní míre. We anotah aní púana ínéga wene súu nahníáq pugereyabe íre awehrari aní múge. Wega Manikáne Awa iteba eqmarankéhe. Wehukénká uworapeq kekiaréhra anotah irárehnserah Manikáne Awanka iteba tuinkéhe.

¹⁷Wehukega ayu siqmíáhtáq sega kaweq ayú sene nahtapeq sáharera íre kaweq ayú iraipéq súáhwe. Mira onserah Manikánka eqmaréh ánínká kaweqtaq míáh keyábé, Néne mátaburapeq kiwíáhro aritena ahbabáq keyabé, Íre puinkorahi iráipéq mía míaoro aritankéhe úwe.

¹⁸Sónine ehweh író kega iwíáhigehéena wega áhnte mó mina tahnsa éhwéh pahsuena oga mé ehweh teri terinúwe.

Érótiga Sóni karabúsiipéq móato ehwéhne.

(Mátýu 14.3-4; Máhka 6.17-18)

¹⁹Érótiga wenábáqne ahre Éróríasa meywana Sóniga minaakaq wene mó ahbabáqkákáqsábé abiahnsa atena íre kaweróne atowe. ²⁰Íre kaweróne atowana Érótiga sóntía keyábé, Sóni táhtoqme karabúsiipéq móátáho úwara táhtoqme karabúsiipéq móátówe. Minayabe Érótime ahbabáq áhnte agúwe.

Érótiga Sóni karabúsiipéq íre móatotaq Sóniga Sísá wání meawu ehwéhne.

(Mátýu 3.13-17; Máhka 1.9-11)

²¹Sóniga áhnte ke wání meriena Sísá moq wání meyawuwana púrerútaq sabona sawekúwana ²²Manikáne Awanka tunse kiboki tahnsanéna Sísaba márunsurahúwe. Marunsurahúwana íópeqté éhwéhniká mahraréna, Are niruní nénáhní móne. Arensábé nirutaboiruge úwe.

Sísane aigaqnaréh síwíqmari kéh éhwéhne.

(Mátýu 1.1-17)

²³Sísaga wene arambehri áhwárótaq we 30 opéq marakóipeq míowe. Wehukega iwíáhéera, Sísawe Sósépane ahnikáwáe uwe.

- Sósépawe Érine ahninkáwáe.
 24 Ériwe Mátátine ahninkáwáe.
 Mátátiwe Áríwáine ahninkáwáe.
 Áríwáiwé Mékine ahninkáwáe.
 Mékiwe Sánáine ahninkáwáe.
 Sánáiwé mó Sosépáne ahninkáwáe.
 25 Sósépawe Mátátíásane ahninkáwáe.
 Mátátíásawe Émósine ahninkáwáe.
 Émósiwe Náhúmane ahninkáwáe.
 Náhúmawe Ésarine ahninkáwáe.
 Ésáriwe Nágáine ahninkáwáe.
 26 Nágáiwé Matane ahninkáwáe.
 Matawe Mátátíásane ahninkáwáe.
 Mátátíásawe Séménane ahninkáwáe.
 Séménawe Sósékane ahninkáwáe.
 Sósékawe Sórane ahninkáwáe.
 27 Sórawe Sóánánane ahninkáwáe.
 Sóánánawe Árésane ahninkáwáe.
 Árésawe Sérúbábérane ahninkáwáe.
 Sérúbábérawe Séátíérane ahninkáwáe.
 Séátíérawe Néríne ahninkáwáe.
 28 Nériwe Mékine ahninkáwáe.
 Mékiwe Éráine ahninkáwáe.
 Éráiwé Kósámáne ahninkáwáe.
 Kósámawe Émárámane ahninkáwáe.
 Émárámawe Éane ahninkáwáe.
 29 Éawe Sósúane ahninkáwáe.
 Sósúawe Ériésárane ahninkáwáe.
 Ériésárawe Sórímane ahninkáwáe.
 Sórímawe Mátátine ahninkáwáe.
 Mátátiwe Áríwáine ahninkáwáe.
 30 Áríwáiwé Símíónine ahninkáwáe.
 Símíóniwé Súrane ahninkáwáe.
 Súrawe Sósépane ahninkáwáe.
 Sósépawe Sónámune ahninkáwáe.
 Sónámuwe Ériákímane ahninkáwáe.
 31 Ériákímawe Mériane ahninkáwáe.
 Mériawe Ménane ahninkáwáe.
 Ménawe Mátátane ahninkáwáe.
 Mátátawe Nétánine ahninkáwáe.
 Nétániwe Tébitine ahninkáwáe.
 32 Tébitiwé Sésine ahninkáwáe.

- Sésiwe Óbétine ahninkáwáe.
 Óbétíwe Póásine ahninkáwáe.
 Póásiwe Sámónine ahninkáwáe.
 Sámóniwe Násónine ahninkáwáe.
 33 Násóniwe Ámínárápáne ahninkáwáe.
 Ámínárápawe Átínine ahninkáwáe.
 Átíniwe Áránine ahninkáwáe.
 Árániwe Ésárónine ahninkáwáe.
 Ésáróniwe Pérésane ahninkáwáe.
 Pérésawe Súrane ahninkáwáe.
 34 Súrawe Sékópane ahninkáwáe.
 Sékópawe Áhísáhkine ahninkáwáe.
 Áhísáhkiwe Ébáráhmane ahninkáwáe.
 Ébáráhmawe Térane ahninkáwáe.
 Térawe Náhórane ahninkáwáe.
 35 Náhórawe Sérúkane ahninkáwáe.
 Sérúkawe Áréune ahninkáwáe.
 Áréuwe Pérékane ahninkáwáe.
 Pérékawe Ébérane ahninkáwáe.
 Ébérawe Sérane ahninkáwáe.
 36 Sérawe Káínane ahninkáwáe.
 Káínawe Ápásátine ahninkáwáe.
 Ápásátíwe Síémáne ahninkáwáe.
 Síémawe Nóahne ahninkáwáe.
 Nóahwe Árámékane ahninkáwáe.
 37 Árámékawe Métúsárane ahninkáwáe.
 Métúsárawe Ínókune ahninkáwáe.
 Ínókuwe Sárétane ahninkáwáe.
 Sárétawe Máhrárárine ahninkáwáe.
 Máhráráriwe Káínánane ahninkáwáe.
 38 Káínánawe Énósane ahninkáwáe.
 Énósawe Sétine ahninkáwáe.
 Sétíwe Éhrámáne ahninkáwáe.
 Éhrámawe Manikáne ahninkáwáe.

Owainawanka Sísa áhwárawe tagó ehwehne.

(Mátýu 4.1-11; Máhka 1.12-13)

4 ¹Manikáne Awanka Sísa req mía míaúwana Sísa Sorana aroipéq suena pokúwana Manikáne Awanka abatapi móatowe.
²Móatowana abatapi ména áhnte wehekáh 40 wehekáh mitaq míowana owainawanka weba séna Sísa ahabárinkeheéna áhwárawe tagéna áwíoqnówe.

Mi tanáhráq Sísaga táhutahuq awehriéna 40 wehekáh parabagútaq anotah arúpíbíúwe.

³ Anotah arúpíbíúwana owainawanka wensabé, Are Manikáne ahninkáwá míahna puah mah ebáhmárínsábé tópah úkúno ato úwe.

⁴ Úwana Sísaga wensabé, Manikáne ehwehnka aiq mahraréna,

Tópahnka wehuke íre oganúq sitahráhi nanere ire úwe. *(Lo 8.3)*

⁵ Úwana owainawanka Sísaga meqmena moke mah marákó marákóipéqté wáhnáhné arambehri apubúue sokigi atena ⁶ wensabé, Ínéwé iwíáhue omaq atáhna anínká moke tagáhna ke wahnahninkehe. Mina omaq ate arámbéhrí peh ínénéne arambehri wire. ⁷ Arega ínénsabe arehunseraráq mé iwíáh iwíáh aintehnana arega moke tagáhna ke wahnahnúno ataníe úwana ⁸ Sísaga wensabé, Manikáne ehwehnka aiq mahraréna,

Maniká itene Wahnahnsabé iwíáh iwíáh ateq webataq we awahbeh arámbéhrí miraoro ire úwe. *(Lo 6.13, 10.20)*

⁹ Úwana owainawanka Sísaga meqmena Sarúsarama suwahpeq Manikánsabe iwíáh iwíáh atáh náh nahnsorapéq móatena wensabé, Are Manikáne ahninkáwá míahna puah maraipéq ahkuagúno úwe.

¹⁰ Ahkuagúno éna wega minayabe Manikáne ehwehnka aiq mahraréna, Manikánka wene íópeqté kényábé are wahnahnatíáhro aritankéhe.

¹¹ Ebahtaq arene aigará peraq míéhneho éra sene siyahnkaratáté are pankeragéhe ire úwe. *(Buk Song 91.11-12)*

¹² Úwana Sísaga ahqáho atena wensabé, Manikáne ehwehnka mó mahraréna,

Maniká arene anotah Wahnáh áhwárawe tagé áwíoqnéhneho ire úwe. *(Lo 6.16)*

¹³ Úwana owainawanka mi tanáhráq mó íre áhwárawe tagéna peh túbáh agúwe. Sísaga anotahtaq ahqáho atonsabe owainawanka iwíáhéna, Mó tanáhráq kouwekinie éna we auwena pokúwe.

Sísaga Kehrari marákórápéq wene arambehri áhwáro ehwehne.

(Máttyu 4.12-17; Máhka 1.14-15)

¹⁴ Manikáne Awanka Sísaga págege atowana wega Kehrari marákórápéq kouwekúwara we éhweh mitaq teri mahtaq terinuwe. ¹⁵ Mirauwana we Asiu kené momiwí nahmáritápéq síwáhnorúwara ómiga wensabé iwíáh iwíáh atówe.

Néhsara suwahpeqte kégá Sísansabé anotah abíáhnsá ató ehwehne.

(Máttyu 13.53-58; Máhka 6.1-6)

¹⁶ Sísaga wenawahpeq Néhsara pokéna ahrena ahrena wehekáh wene sánsánéna Asiu kené momiwí nahtápéq kibekúwe. Kibekéna Manikáne ehweh sáhnshahinieéna iriwe míowe. Iriwe míowara ¹⁷ mitaqté kégá Áísáiaga sehiranú pukú Sísaga áwúwana mi pukúipéq kabarue mah ehwéh kotaq sáhnshahuwe. ¹⁸ Wega sáhnshahwe mahraréna,

Manikáne Awanka ínéba ména págege aintena, Tabonah ke néne kaweq ehwéh korerio éna eqmaq núwéhre. Saiqnariéh keyábé sabirue ehweh korerio. Aura pira keyábé siura ebioráho ehwéh korerio. Síwíoqnahwara sirupipeq umehi keyábé sabirue ehwéh korerio. ¹⁹Manikánka kaweraritahna tanáhráqsábé korerio éna eqmaq núwéhre úwe. *(Aisaia 61.1-2)*

²⁰Sísaga aiq sáhnshawe parabaruenta mi pukú wahnah aní awena tútuue míowara moke mitaq míó kega we ebitíówe. ²¹Ebitíówana wega sensabé, Ínéga sáhnsháhú éhwéh íráhtáq ibora mi ehwéh aiq pútaragire úwe. ²²Úwara moke míó kega wene ehwehnsabé iwíáh íwíáhéra seye náhenéra, Kaweq ehwéhne éra áhtenuwe. Áhtenéra árahue mi kaweq éhwéh irarerahiro éra mah anímé peh Sósépane ahninkáwá míéh míno uwe.

²³Uwana Sísaga sensabé, Iteriborehga mah pabéqmé éhwéh iraréra, Are sóteh aní miahna puah arerene awahre kawerúno ewe. Itega ínénsabe, Arega Kápénéáma marákórápéq ótaq sansá miraónaq irone íwíáhéq arega mitaq mirauronanserah mahtaq arenawahpeqkákáq moq miraúno íwíáhoo? ²⁴Teiníboq írátíáhro éna, Wenawahrahga Manikáne ehweh irari anínsábé, Are íre Manikáne ehweh iraréna aní móne ata ataowe. ²⁵Aiq pútaq ehwéh teiníe. Naho Manikáne ehweh irarú ani Éráisa marakóipeq míowana apahtáro ópéq mó opéq ákáhtaq íre ibonsúnsabe moke mi marákóráq anotah ehwéhrówe. Mi tanáhráq áhnte kewéínínsó Ísara kené marakórapeq míowana ²⁶Manikánka Éráisa seba eqmaroo? Írakaumo. Manikánka we nahnso kewéíní Sárépáta suwahpeq Sáíróna marákórápéqté ínípá eqmarowe. ²⁷Manikáne ehweh irarú aní Érisa oga míotaq áhnte Ísara ke anotah naonkákáq ké míówe. Manikánka Érisa séhréh atehrana wega áhnte kaweraritoo? Írakaumo. Peh morá Síría marákórápéqté náhnsó wéh aní wenáwíq Néama anotah naonkákáq míowana kaweratowe úwe.

²⁸Úwara moke mitaq momiwíu kegá irera anotah abíáhnsá atówe. ²⁹Abiahnsa atónsabe iriwe méra Sísá táhtoqme sensuwahpeqte áhnánsáhrápéq abariwe móátówe. Mitaq mentú kowara sega Sísá mentúpipeq pagunsuaneheéra móátówana ³⁰wega mi wehekéq ákáhpitaq kure pokúwe.

Sísaga owainawa kaqauwo ehwéhne.

(Máhka 1.21-28)

³¹Sísaga pokéna Kehrari marákórápéq Kápénéáma suwahpeq tunse ahrena ahrena wehekáh Asiu kené momiwí nahtápéq síwáhnorúwe. ³²Págegeue síwáhnorú púara sega áhtenuwe. ³³Áhtenuwana owainawanka subiqmaq subiqmarú aní Asiu kené momiwí nahtápéq míowana owainawanka iwíáh atowana anotahtaq mahraréna, ³⁴Sísao,

are Néhsara suwahpeqte ání móne. Arega itewe aneraitaníbo? Iubiq iuanie seno? Arewe Maniká míéhraheq kaweqtaq mía míaóna aní móne. Arewe aiq tagaríóge úwe.

³⁵Úwana Sísaga owainawansabé awehgu atena, Ehiya mé we auwe pokúno atowana owainawanka wehekeq ákáhpi mi aní aunúnkaq márunsurahúwana íre subisa pehipi auwena pokúwe. ³⁶Pokúwara ómi míó kega anotah ahténéra seye náhenéra, Aneq pagégé éhwéhpó? Anotah wahnáh ánínká síwáhnorinserahnéna Sísaga pokúno éhwéh págegeue teriuwara owainawamarínká mi aní auwera pokowe uwe.

³⁷Sísa éhweh mitaq teri mahtaq terinuwara ómi mi marákórápéqté kégá írówe.

Sísaga Pítane ahrahnawa kawerato ehwéhne.

(Mátíyu 8.14-15; Máhka 1.29-31)

³⁸Sísaga Asiu kené momiwí nahtápéq suena Sáimónine nahtapeq pokúwana Sáimónine ahrahnawa osoro awáhréúwara míó kega Sísansabé, Kawerato uwe. ³⁹Uwana Sísaga awahre infpá kure wene máhriqtaq iriwe ména iraró awáhréyábé, Túbáh agúno atowana kaweragúwana mi inínká apubúue irigéna táhutahuq tíwe náriuwe.

Sísaga áhnte awáhré ké kawerarito ehwéhne.

(Mátíyu 8.16-17; Máhka 1.32-34)

⁴⁰Íó tupekútaq awahre kené iyahnabo anímárinká se sehgiwera Sísaba mórítówe. Mórítówana Sísaga wene ayahnkaratáté moke awahre ke moraní moranínue táhtorowana sene awahre kaweragúwe. ⁴¹Kaweragúwara owainawamarínká mó ke suanaútaq ehwehnabaéra Sísansabé, Are Manikáne ahninkáwá wóne éra mi ke suera pokuwe. Pokutaq Sísaga sensabé, Ehiya míahro aritowe. Owainawamarínká, Sísawe Manikánka wehuke kaweraritankeheéna omaq ato aní míre éra sirupipeq we tagaríónsabe Sísaga ehiansá aritowe.

Sísaga mó ke suwahpeq kure kaweq ehwéh teriu ehwéhne.

(Máhka 1.35-39)

⁴²Ahyahbinkerotaq Sísaga mitaq suena abatapi pokúwe. Mibeqté kégá we anebahrue kure tagéra wensabé, Pokinehboq iteba sewíahno atówe. ⁴³Atówana Sísaga sensabé, Ínéwé mó kehiná suwahpeqkákáq Manikánka wahnahnirabeqte éhwéh wene kaweq ehwéh korerinie. Manikánka, Korerio éna eqmaq núwátáire úwe. ⁴⁴Sísaga Súría marákórápéq Asiu kené momiwí nahmáritápéq mi ehwéh koreri terinúwe.

Sísaga sípiipéq tútuue síwáhnorú ehwehne.

5 ¹Sísaga Kénésáréti kawéhú^b áhnopeq iriwe ména síwáhnorútaq su kegá Manikáne ehweh iraneheéra weba kowíórabeq áhnte ke soruparió puana mitaq kígiúwe. ²Pahnsábátáhrú kegá sene sípiraré áhnopeq marera arahwéraq sene kahwewarí pabeq paberuwana Sísaga mi sipíraré tagówe. ³Su kegá pagu pagununsabé Sísaga Sáimónine sípiipéq kie irigue wensabé, Mahtaq sue móbeq móatiahno úwe. Úwara sípiipéqté kegá wene ehweh sehgiúwana wega mi sipíipéq tútuue ména áhnopeq míó keyabé síwáhnorúwe.

Pítarehga sene sípiakáq suera Sísá kéro ehwehne.

(Mátíyu 4.18-22; Máhka 1.16-20)

⁴Síwáhnorú ehweh parabagútaq wega Sáimónirehyabe, Pah meyagéhboq púrúruía káwéhútápéq pokue kahwe tuparuqme uwe tagahro úwe. ⁵Úwana Sáimóniga Sísansabé, Anotah aní móne. Itega inokáhpeq uwe taga tagaéwonana írakaunire. Peh arega tenienayabé mó uwe taganie úwe. ⁶Sega sene kahwewarí tuparuqme uwera áhnte pah maqmíówe. Peh íregáritaq pah maqmíówana sene kahwewarí surakinaúnsabe ⁷sega mó sipíipéq míó íyáhnábó ánimárínsábé siyah sahnupéra seséhréh aitáhrú uwara sure mi sipíraréipéq pah márówana umehúnsabe sípiraré wánínkorahúwe. ⁸Sáimóniwe we mó awíq Pítate. Wega mina tagéna Sísane auranabiahapeq arehunserarác ména wensabé, Néne Wahnahno, ínégé áhnte ahbábác aní míó púah arega nue pokúno úwe. ⁹Se áhnte pah maqmíónsabe Pítareq wereq míó kereqka anotah ahténuwe. ¹⁰Pítane iyahnabo aníté sensíwíq Sémísireq Sónireqme Sébérine ahninkáwáraré míóye. Pítarehga iwíáhunserah sega moq mira iwíáhuye. Sísaga Pítansabé, Íre áhreuño. Iborá arega kahweipéq pah maqmiahnanserah mókake wehuke ínéba meriqme sinkehe úwe. ¹¹Úwara sega sene sípi áhnopeq arahwéraq abariue marera moke suera Sísá kéroúwe.

Sísaga anotah naonkákác aní kawerato ehwehne.

(Mátíyu 8.1-4; Máhka 1.40-45)

¹²Sísaga mó ke suwahpeq míotaq anotah naonkákác ánínká we tagéna áhtenu púana arehunserarárue wene ayahqno káuqmunurawéna Sísansabé pagu pagunéna, Anotah aní móne. Are awahbáhnaraqmé kaweraintahráhone úwe. ¹³Úwana Sísaga ayahnkahkahrué wenaneq táhtorena wensabé, Aiq mirauge. Are awaho ani míahno atowana mina irarútaq wene náonaba apubúue

^b 5.1 Kehrari kawéhúme mó awíq Kénésáréti kawéhúne.

wagúwana kaweragúwe. ¹⁴Kaweragúwana Sísaga wensabé, Are kaweratónsábé mó ke teríneho. Írakaumo. Manikáne ehweh mibeq mahbeq aitéh ánípá pokue arene anonka móreawo. Are awaho ani úkire igehboq Mósísiga irarúnserahnue Manikánsabe titirúno úwe. ¹⁵Úwara Sísaga miráú ehweh mitaq teri mahtaq terinuwara áhnte kegá wene ehweh iraneheéra suwe. Awahre kegá, Sísaga kaweraitankéhe íwíáhéra weba suwe. Áhnte kegá weba suwana ¹⁶wega ahriahri miráúnserahnéna púrerinieéna abatapi pokúwe.

Sísaga aiayah pukia ání kawerato ehwehne.

(Mátíyu 9.1-8; Máhka 2.1-12)

¹⁷Sísaga síwáhnorútaq Péhrasi^c kereq Mósísine ehweh síwáhnoru kereqka mitaq tútuue méra írówe. Segá sensuwahpeqme Sarúsarama suwahpeqkakáq moke Kehrari marákórápéqté ké suwahpeqkakáq Súría marákórápéqté ké suwahpeqkakáq sensuwahpeq suera Sísane ehweh iraneheéra suwe. Manikánka Sísá págege atena séhréh atowana wega awahre ke kaweraritowe. ¹⁸Mó kegá aiayah pukia ání wene sehitaq Sísaba móataneheéra sehgiwera suwe. Sísá míéh náhtápéq móatanehe íwíáhéra ¹⁹áhnte wehekéq nahupeq kígiúnsabe sega íre kioráhuwe. Íre kioráhéra nahnsorapéq kire abogéh píruqmarera abahrabahrútaq aiayah pukia ání wene máhriqkakáq sehitaqmaqme wehuke míópi Sísane auranabiahtapeq márúnátówe. ²⁰Sega iwíáhéra, Sísaga kaweratanawire íwíáhuwana Sísaga sene iwíáh tagéna aiayah pukia ánínsábé, Náníbáq móne. Arene ahbabáq aiq kaweratóge úwe.

²¹Úwara Péhrasi kereq Mósísine ehweh síwáhnoru kereqka seye náhenéra, Mah anímé Manikánsabe íre kaweq ehwéh atéhre. Ahbabáqsabe insega kaweraritahráhiro? Manikánka webataq wehukene ahbabáq kaweraritahráhire uwe. ²²Uwana Sísaga sene iwíáh irena sensabé, Itene irupipeqmé aneqsabé mira íwíáho? ²³Aiayah pukia ánínsábé aneq ehwéh teawíninkono? Arene ahbabáqsabe kaweratóge teawíninkono? Are irigue ah nogo teawíninkono? Íre págege ehwéhmé ahnabo? ²⁴Íné wehukení úku anínká mah marákó márákó wehukene ahbabáq kaweraritahráhuge. Sokigi ainíboq tagaríáhro éna aiayah pukia ánínsábé, Teawíníboq iro. Irigue arene máhriq mewe arene nahtapeq pokúno úwe. ²⁵Úwana ómi ke míótaq mi anínká apubúue irigéna wene máhriq mewena Manikánsabe anotahtaq iwíáh íwíáh atena wene nahtapeq pokúwe. ²⁶Pokúwara tago kegá anotahtaq áhtenéra Manikánsabe iwíáh íwíáh atera seye náhenéra, Iboramé ótaq sansá tagóne uwe.

^c 5.17 Aigárápéqté éhwéh Mátíyu 3.7 tagáhno.

Sísaga Mátíyunsabé, Íné séniro ú ehwehne.*(Mátíyu 9.9-13; Máhka 2.13-17)*

²⁷Sísaga tuekúwana táhkísi moné meyo ani wenáwíq Áríwái^d tagówana wega táhkísi moné meyorabeq tútuue míowana tagéna Sísaga wensabé, Íné séniro úwana ²⁸wega irigue moke mitaq ko naneq suena Sísá kérowe.

²⁹Áríwáiga wene nahtapeq Sísá kirabóúwara áhnte táhkísi moné meyo kereq mó kereqka Sísareheq táhutahuruwe. ³⁰Táhutahuruwara Péhrasi kereq Mósísine ehweh síwáhnoru kereqka mina tagéna Sísá kéro keyabé kasenéra, Táhkísi moné meyh kereq mó ahbábáq kéreqme itewe aneqsabé moráráq naho éra abiahnsa arítówe. ³¹Sísaga sene ehweh irena sensabé, Sótehga awaho ke máráhsini ire náriasa peh morá awahre ke nárire. ³²Mina inserah ínéwé kaweqtaq miáh ké séhréh aritanieéna ire suge. Peh ahbabáq ke kaweraritanieéna suge úwe.

Sísaga táhutahuq awehrio sansánsabé síwáhnorú ehwehne.*(Mátíyu 9.14-17; Máhka 2.18-22)*

³³Wehukega Sísansabé, Sóni kéréh kéga mó wehekáh mó wehekáhnue kawerue púreroneheéra táhutahuq awehriowe. Awehriowara Péhrasi ke kérérah kéga moq mira aruqaruowe. Peh are kéréh kéga ire awehriéra pehipi nahwe uwana ³⁴Sísaga pabeqme ehwéh teriena, Pahuwirotaqmé o menáhwé míéhtáqmé itega wene iyahnaboyabé, Táhutahuq awehrioro terieráho? Írakaumo. ³⁵Mókake o menáhwé seba ire miáhnaraqmé mi tanáhráq wene iyahnaboga táhutahuq awehrigehe úwe.^e

³⁶Sísaga mó pabeqme ehwéh mahraréna, Wehukénínká nahonáh sáhkétí kawerinieéna o sahkétí subansuqmaqme mi subánsátáté párúwe nahonáh sáhkétí kawerinabo? Írakaumo. Miraitaq tahirímé nahonáh sáhkétí mó subanki irino. ³⁷Wehukénínká o nahniáq sera ano naho naho méméné áuyahwa antéhyápípéq ire ahkíre. Miraitaq tahirímé sera anonka muinaraq nahonáh antéhyá tapoagirana sera ano marakóraq antigi irino. ³⁸Wehukénínká o será ano o antéhyápípéq ahkíre. Wehukega ahkírataq mi tehtaré náneqme kawerue kanae. O será anome kawerue kanae. Antehyamé moq kawerue kanae úwe.^f ³⁹Naho sérá ano neh anínká iwíáhime, Naho sérá ano áhnte tei puana mi anónká o será ano kiotaikire iwíáhime úwe.

Sísaga ahrena ahrena wehekáh arambehriéyabe irarú ehwehne.*(Mátíyu 12.1-8; Máhka 2.23-28)*

6 ¹Ahrena ahrena wehekáh Sísareq we kéro kereqka páréti mirao naneq será sotápéq kótaikutaq we kéro kega mi será késabaríqme késabaríqmeue

^d 5.27 Mátíyuwe mó awíq Áríwáie. Mátíyu 9.9 tagáho. ^e 5.35 Mi ehwéh áwahewé aigárapéqté éhwéh Mátíyu 9.15 tagáho. ^f 5.38 Mi ehwéh áwahewé aigárapéqté éhwéh Mátíyu 9.17 tagáho.

kure ayahnué ái poruwe nowe. ²Nowara Péhrasi kegá sensabé, Ahrena ahrena wehekáh íre mirao naneq sansá míre. Aneqsabé mirao uwe. ³Uwana Sísaga sensabé, Itewe Manikáne púkuipéqté séhíramé Tébitireq we kéro kereqka sirupibiútaq mirau sansámé íre sáhnsahwe ahtebaho? ⁴Wega Manikánsabe iwíáh íwíáh atáh náhúpéq kibekue Manikánka tagankeheéra máró paréti mewe néna we kéro ke náriuware sega moq nowe. Mósísine ehweh irarunka mi parétiwé pehipéqté kegá íre nah nanere. Peh morá Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítáh kegá nahrahowe ire. (1 Samuel 21.1-6)

⁵Sísaga sensabé, Íné wehukení úku anínká ahrena ahrena wehekáh wahnah wahnahnúge úwe.

**Sísaga ahrena ahrena wehekáh sawenkahnia áyáhnkákáq
ání kawerato ehwehne.**

(Mátíyu 12.9-14; Máhka 3.1-6)

⁶Mó ahrena ahrena wehekáh Sísaga Asiu kené momiwí nahtápéq kibekue síwáhnorúwana mitaq sawenkahnia áyáhnkákáq ání míowe. ⁷Mósísine ehweh síwáhnoro kereq Péhrasi kereqka mitaq méra Sísaga ehweh ataneheéra ahrena ahrena wehekáh wehukení kaweratanabiramo éra ebitíówe. ⁸Ebitíówana Sísaga sene sirupepeqté íwíáh aiq tagéna ómi kegá tagotaq sawenkahnia áyáhnkákáq ánínsábé, Iriwe míahno úwana we irigue míowe. ⁹Irigue míowana Sísaga míó keyabé, Itensabé kaseninie. Mósísine ehwehnikawé ahrena ahrena wehekáhnábé anere teiro? Kaweq sansá miraonehnikono? Íre kaweq sansá miraonehnikono? Wehuke kaweraritaneheéq séhréh aritanéhnkono? Íre kaweratanéhnkono éna ¹⁰míó ke aurankaue tagéna sawenkahnia áyáhnkákáq ánínsábé, Arene ayahnkara obariro úwana wene ayah obarirowana kaweragúwe. ¹¹Kaweragúwara mi kegá tagéra anotah abíáhnánéra sío síóera, Sísawe aneronehnikono uwe.

Sísaga we kéro ke omaq sito ehwehne.

(Mátíyu 10.1-4; Máhka 3.13-19)

¹²Mitaqkake Sísaga púrerinieéna sáwéhrapeq kiwéna moke mi inókáhpéq mitaq púrerúwe. ¹³Púreréna ahbiahipeq we kéro ke síáhrabéna airápété téhranité omaq sitowe. Sensabé eqmaro kee ue síwíraritowe. ¹⁴Omaq sito ke síwíqmarimé mahraue Sáimóninsabé Pítape atowe. Pítape abákawawé Ehntarue. Mó animári síwíqmarimé mahraue Sémísi, Sóni, Pírípi, Pátórómíyu, ¹⁵Mátíyu, Tó máhsi, Ápíasane ahnikáwá Sémísi, Sáimóni Séróti kahnáh áni, ¹⁶mó Sémísine ani Súrása, mó aní téhtaré áwíqkákáq áni Súrása Ísíkárióti miraué omaq sitowe. Súrása Ísíkáriótiwe anehe Sísane naruo koweriro aníne.

Sísaga áhnte awáhré ké kawerarito ehwehne.

(Mátíyu 4.24-25; Máhka 3.7-12)

¹⁷Sega sáwéhrapeqté tútaq ukisatáq míowara áhnte we kéro kereq mó kereq míowe. Súría marákórápéqté kéreq Sarúsarama suwahpeqte

kéreq nahmbísi marákórápéq Táíya suwahpeq Sáíróna suwahpeq mibeqté kéreq suwe. ¹⁸Mi kegá Sísane ehweh iraneheéra séra sene awahre kaweraitankeheéra weba suwe. Owainawanka subiqmaq subiqmarú kega moq weba suwana Sísaga kaweraritowe. ¹⁹Sísane anepeqte págege arítéh náneqka wereq wahtotaq míó ke kaweraritionsabe ómiga we táhtoqnaneheéra suwe.

Sísaga iwíáh iwíáhoró ú ehwehne.

(Mátíyu 5.1-12)

²⁰Sísaga we kéro ke tagéna síwáhnoréna, Tabonah keo, Manikánka wahnah wahnahnirabeq awaq miahráhonsabé iwíáh iwíáhoró.

²¹Amahnága irupibii keo, mókake iyahbankiranae. Minayabe iwíáh iwíáhoró.

Amahnága umehiraq ibisah keo, mókake wíréh wíréhigehe. Minayabe iwíáh iwíáhoró.

²²Íné wehukení úku aní séníráhnsábé mó kegá itensabé suwahrianae. Ite kaqiuwaneherawoe. Ite íéhruruoneherawoe. Ite íre kaweq anímárí móe aitanerawoe. Íné séníráhnsábé mina tahnsa sánsámárí mirairataq iwíáh iwíáhoró.

²³Sega mirairanka íópeq itene ápeq anotah úkinae. Minayabe sega mirairataq ábáhrue iru eyoyóeq iwíáh iwíáhoró. Segá ite íwíoqnehranserah sene sigaqnaréhga Manikáne ehweh iraru ke moq naho síwíoqnowe.

²⁴Amahnága áhnte mensáméhnsá matiáh kéó, kamah ainawire. Itega iuwahbeh naneq aiq merowe. ²⁵Amahnága iyahbankiréh kéó, mókake irupi kamah ainawire. Amahnága wíréh wírého keo, mókake ibitunátúnánue ibisagehe. ²⁶Ómi kegá ite kaweq ke wóe irataq iwíáhue kawerurero. Irare kené sigaqnaréhga mina unserahnéra péhe éhwéh teríú keyabé kaweq ke wóe arítówe úwe.

Itene naruoyabé irutaboiroro ú ehwehne.

(Mátíyu 5.38-48)

²⁷Sísaga mó mahraréna, Néne ehweh íráh kéó, teiníboq írátíáhró. Itene naruoyabé irutaboiroro. Itensabé suwahrieh ke kawerarítáhró. ²⁸Íéhruruo keyábé Manikánsabe teaweq, Mi ke kawerarito ue teawéro. Íwíoqnah keyábé púrerarítáhró. ²⁹Mó anínká are ahsuehinahwe éberiópéq pabeq suehnana ahsuehino. Arene sáhkéti meyahnarag síóti meyaníe ínaraq íre ahqáho ato. ³⁰Mó anínká arensabé aneqpopoq nánio ínahwe náwo. Mó anínká arene ménsáméhnsá meyehtaq wensabé, Néne meyahna naneq apubúue menio íre irarúno. ³¹Mó kegá ite iuwahbeh sansánue ite kaweraitáhnserah itega moq mina tahnsanue se kawerarítáhró úwe.

³²Sísaga mó mahraréna, Itega peh morá itensabé sirutaboiro keyábé irutaboairataqmé inseréhga, Ite kaweq ke wóe íwíáhigehbo? Írakaumo. Ahbabáq kega moq sensabé sirutaboiro keyábé sirutaboiro mino. ³³Itega peh morá ite kaweraitáh ké kawerarítáh sánsánirataq inseréhga, Ite kaweq ke wóe íwíáhigehbo? Írakaumo. Ahbabáq kega moq mina tahnsa mirao mino. ³⁴Itega peh morá ite náieráho ke nárírataq inseréhga, Ite kaweq ke wóe íwíáhigehbo? Írakaumo. Ahbabáq kega iwíáhéra, Meyáh kégá mókake ite moq náigéhe éra sene ahbabáq iyahnabo náríeráho mino?

³⁵Itene naruoyabé irutaboirue kawerarítáhiro. Nárírataqmé mókake náigéhe íwíáhiyehboq pehipi náríéro. Mirairataqmé Maniká Iteriboga anotah apéq inkéhe. Itega wene animári míagehe. Maniká Iteribo anotah aní mía míáéna íre peh morá we kaweratáh keyábé arutaboairarítéhre. Wensabé íre iwíáh íwíáhia peh ahbabáq keyabé moq arutaboire. ³⁶Maniká Iteriboga ómi keyábé arutaboirinserah itega moq irutaboairarítáhiro úwe.

Mó kené sánsá íre saraq sitáhiro ú ehwehne.

(Mátíyu 7.1-5)

³⁷Sísaga mó mahraréna, Mó kené sánsá saraq siteq ahbabáq ke woe arítého. Mirairataq Manikánka moq itene sánsá saraq itena ahbabáq ke woe aitanawire. Mó kegá ahbabáraitó íwíáh íre iahrerag mareq súáhiro. Súéh rataqmé Manikánka moq itene ahbabáq íre ahrerag marena suankéhe. ³⁸Nárírataq Maniká Iteriboga moq náinawire. Wega tasu tasue obenkíqme náinkéhe. Itega saraqme náríranserah wega moq mina tahnsanue náinkéhe úwe.

³⁹Sísaga mah pabéqmé éhwéh mahraréna, Aura pira ánínká mó aurá pírá aní ahmboqme ah sokigi atahráhiro? Írakaumo. Miraóyataq tahirímé mi anítégá mataipéq inahnsuoyá irino. ⁴⁰Áwáhnorirana íréh ánínká we áwáhnori aní íre kiotaikorahire. Moke ahtebawiahnaraq we áwáhnori aní tahnsa míankehe úwe.

⁴¹Sísaga mó pabéqmé éhwéh mahraréna, Arenawahrah aniné aurapi pehgáriq atútú tagé arerene aurapi anotah sehikará kéhnsabé aneqsabé arerene auransabé íre iwíáhono? ⁴²Arene aurapi anotah sehikará kéhrahwe arega íre tagahne. Minayabe aneqsabé arenawahrah anínsabé, Arene aurapite átútú meuwanínkono eno? Are ahbabáq kopéráhpéróna aní móne. Téhwé arerene aurapite séhíkará merue anehemé arenawahrah aniné aurapite átútú kawerue tagé meuwahrahóne úwe.

Íre kaweq awánkánká abehq sérá iyanae i ehwéhne.

(Mátíyu 7.16-20, 12.33-35)

⁴³Sísaga mó mahraréna, Kaweq awánkánká abehq sérá íre íyéhre. Abehq awánkánká kaweq será íre íyéhre. ⁴⁴Wehukenínká awanká

sera tagéna mi awánká ahtebehre. Wehukenínká wisuraqte pópo íre isioráhéna káránkáránsáhtaqte kombahtóq íre isioráhire. ⁴⁵Kaweq anínká wene arupipeq kaweq iwiáh kéh púana kaweq sansánire. Ahbabáq anínká wene arupipeq ahbabáq iwiáh kéh púana ahbabáq sansanire. Wehukeníné arupipeq iwiáh obenkítíéh púana wene áwéhga mi iwiáh irarerahire úwe.

Nah piehya anítéyábé pabeqme ehwéhne.

(Mátíyu 7.24-27)

⁴⁶Sísaga mó mahraréna, Néne ehweh íre sehgirosabé aneqsabé néne Wahnah mone aintaho? ⁴⁷Ínéba séna néne ehweh irena sehgi ánímé aneq tahnsa anípo? Teiníe. ⁴⁸Néne ehweh irena sehgi ánímé nah piéh anínká marakó íre wahto ubuqme nahwiahnsanse págege marákórácq pearéh aní tahnsane. Págege marákórácq kawerue pearéh púana anotah ibónsirana wání piéhtácq wene nah íre kúrugúruue sokogia peh págegeue kéhre. ⁴⁹Néne ehweh irena íre sehgi ánímé aneq tahnsá anípo? Teiníe. Néne ehweh irena íre sehgi ánímé págege marakó íre ubuqme pehipi wene nah pearéh aní tahnsane. Anotah ibónsirana wání piéhtácq mi nah kúrugúruue sokogire. Sokogirana moke íre kaweragire úwe.

Kíápéténine arambehri aní kawerato ehwéhne.

(Mátíyu 8.5-13)

7 ¹Sísaga mah ehwéh síwáhnoréna mitaq suena Kápénéáma suwahpeq mátabuipeq kéagúwe. ²Mitacq 100 Aroma sontiá kéné kíápéténiga ména wene arambehri aní anotah arútábóiratowana mi aní anotah awáhrééna pukinaúwe. ³Sísa iteruwahpeq míéhre u irena kíápéténiga Asiu kené aboawah wehyábé, Néne arambehri aní segawerato koreawéro ue eqmaq suowe. ⁴Eqmaq suowara Sísaba séra, Máho ue pagu pagunéra Sísansabé, Kíápéténiwe áhnte kawéq aní púah awahre aní segawerato. ⁵Kíápéténiga ite Asiu keyábé áhnte arútábóiraitena itene momiwí nah pearena eqitáráire éra pagu pagunuwe.

⁶Pagu pagunuwana Sísaga se kériqme mi aniné nah wahtotaq kútaq kíápéténiga mó eqmaro kereq piehgúwe. Sega Sísansabé, Anotah aníno, kíápéténiga teí éhwéhmé iro. Wega arensabé mahraréna, Íné pehgáriq aní míó púah néne nahupeq íre súno. ⁷Are anotah aní míahna puana areba íre koragoge. Arega peh ehweh irarinana néne arambehri aní kaweragíno. ⁸Íné moq wahnah sansá tagaríoge. Néne wahnah aiq míéhrena íné moq wahnah aní ména sóntiá ke wahnahnuge. Ínéga mó sontiá ánínsabé, Pokúno atótácq wega apubúue pokire. Mó sontiá ánínsabé, Mahbeq súno atótácq wega apubúue ínéba sire. Néne arambehri anínsabé, Miraúno atótácq wega apubúue miraire. Kíápéténiga aiq irarire uwana

⁹Sísaga mi ehwéh irena áhtenéna pabeqme weba míó keyabé, Teiníboq írátíáhro. Mi anínká ínénsabe anotahtaq aiq pútare aintéhre. Nánuwahrah Asíú kégá mina tahnsanue íre aiq pútare aintáhwe úwe. ¹⁰Úwara eqmaq suo kega kíápéténine nahtapeq kouwekue sutaq mi awáhré ání kaweragúwana awaho ani míowara kéragowe.

Sísaga pukú mahbí iriwe oganúq ato ehwéhne.

¹¹Mó tanáhráq Sísareq we kéro kereq áhnte mó kereqka Náíni suwahpeq pokuwe. ¹²Kuriraq wahtotaq sutaq mibeqté kégá pusa ání mómaisaneheéra sehgiwera suwe. Pukú aniné anowagáwé peh morá mi aní maqmarena kéweiní míowara áhnte wenawahrahreq suwe. ¹³Sísaga pukú aniné anowa tagéna wensabé arutaboiratena mahraréna, Íre íbisáhno éna ¹⁴sehiq koráhtorowara sehgiwe su kegá mitaq iriwe míówe. Sísaga pusa ánínsábé mahraréna, Káriq mahbí, irigúno úwe. ¹⁵Irigúno úwana pusa ánínká iriwe tútuue ména ehwehnúwe. Ehwehnúwana Sísaga mi aní anowabá atowara ¹⁶tago kegá áhtenéna Manikánsabe iwíáh íwíáh atówe. Iwíáh íwíáhatera mahraréra, Manikáne ehweh irari anínká iteba sire. Manikánka wene animári séhréh aitanieéna aiq sire uwe. ¹⁷Súria marákórápéqté kéreq móberiopeqté kéreq Sísaga miráú ehweh mitaq teri mahtaq terinuwara írówe.

Sóniga we kéroya anité Sísaba eqmaq suo ehwehne.

(Mátíyu 11.2-19)

¹⁸Sóni kéro kega moke mi ehwéh teawúwana Sóniga téhraníté omaq sitena ¹⁹Sísansabé ehweh kasenigeheéna eqmaq suowe. Eqmaq suanaútaq mi anitéyábé, Sísansabé kogasenéta, Arewe Manikánka eqmaraní ú anípo? Ite mó anínsábé áwénunonehnikono kogasenotao úwe. ²⁰Úwara sega Sísaba kéra wensabé, Wání meri merini aní Sóniga eqmaq íúwéhra ta sýwe. Wegá ite eqmaq iuwanauraitaq mahraréna, Arewe Manikánka eqmaraní ú anípo? Ite mó anínsábé áwénunonehnikono uraire uye. ²¹Mi tanáhráq Sísaga áhnte awáhré kéreq owainawanka subiqmaq subiqmarú kereq aura pira kéreq kaweraritena ²²Sóniga eqmaq suo anitéyábé, Irehya ehwéhnikákák tagéhya naneqkakák Sóni koreawétao. Ínéga miraunka aura pira kégá tagahwara aigará soriqnah kega ah nogowara náonkakák kéné náo wagirara ahre parosa kégá ehweh íráhwe. Pusa ké iriwe oganúq sitena Manikáne kaweq ehwéh tabonah ke síwáhnoruge. ²³Ínénsabe árahinabomo íwíáh íre iwíáhia peh ínénsabe kawerue aiq pútare aintéh ánímé aru ukiqme aní míéhre. Mah ehwéh Sóni koreawétao úwe.

²⁴Sóniga eqmaq suo anité pokuyataq Sísaga weba sáhurío ke Sóni éhweh teriuwe. Wegá mahraréna, Sóniga uworapeq íwáhnoruraitaq koraganeheraurotaqmé we inse wíre íwíáhéq koragaroo? Sóiririrana

onega míu míu inserah Sóni mó iwíáh mó iwíáhi aní míre íwíáhéq koragaroo? Sóniwe íre mina tahnsa ání mire. Írakaumo. ²⁵We inse wíre íwíáhéq koragaroo? Kaweq korósí aneraneria ání koragaroo? Írakaumo. We íre mina tahnsa ání mírarairara ménsámehnsá áhnte kéh ké siwahriria kéwé uworapeq íre mía peh wahnah kené nahtapeq mía míaowe. ²⁶We inse wíre íwíáhéq koragaroo? We Manikáne ehweh irari aníne íwíáhuroo? Aiq pútaq iwíáhowe. Írátíáhro. We Manikáne ehweh irari anínéna moke mó áwáhu ke kiotaikuraire. ²⁷Sóni éhwehme Manikáne ehwehnka aiq mahraréna,

Néne ehweh korerina anímé ebeq eqmarahnana are sina ah kawerarankehe íre úwe. *(Malakai 3.1)*

²⁸Sísaga mó mahraréna, Teiníboq írátíáhro. Sóniwe anotah anínirara moke mó kegá we íre kiotaikowe. Íre kiotaikowana Manikánka wahnah wahnahnirabeq íópipeq kibeki aní pehgáriq anínká Sóni kiotaikire úwe.

²⁹Úwara táhkísi moné mewe meweu kereq áhnte mó kereqka mi ehwéh irera iwíáhéra, Manikáne sansá aiq kaweq sansáne uwe. Sóniga se wání merinie únsabe mira íwíáhuwe. ³⁰Péhrasi kereq Mósísine ehweh síwáhnoro kereqka Sónine wání íre meyónsabe Manikáne kaweq sansánsábé iuwahriehre íwíáhuwe.

³¹Sísaga mó mahraréna, Amahnága oga míáh kéwé ite aneq tahnsá kée teinínkono? ³²Itewe káriq anímárínká máhkétirapéq ogi ogionserah tahnsá ké wóe. Mó anímárínká mó anímárínsábé abiahnsa aritera sensabé, Igonkónúnaraq itega íre ábáhrowe. Ibitunátúnánúnaraq itega íre ibisahwe ewe. ³³Wání meri merini aní Sóniga suraitaq wega táhutahuq awehriéna náhniáq sera ano íre narainsabé itega abiahnsa ateq, Owainawanka wene arupipeq míéh aní míre atárówe. ³⁴Íné wehukení úku anínká surautaq táhutahuqkákáq náhniáq sera anonkakaq pehipi nogaq itega ínénsabe abiahnsa ainteq mahraréq, Tagaríáhro. We uwoyansa kobuq kahburi aní áhnte nahníáq sera anonkakaq pehipi neh aní míre. We táhkísi moné aebó kéreq mó ahabábáq kéreqne iyahnabo aní míre aintáhwe. ³⁵Itega ínénsabe mi ehwéh irarewara Maniká tagaríáh kegá ahtebé sansánirataq mó kegá tagéra, Se aiq pútaq sansánowe ewe úwe.

Sísane aigárátáq wéri abaq ato ehwéhne.

³⁶Peh morá Péhrásí anínká Sísansabé, Ínéreq táhutahuroyehboq máho úwana Sísaga kérena wene nahtapeq ména táhutahurúwe. ³⁷Mi ke suwahpepte íni we ahabábáq ini míowe. Mi inínká Sísá mitaq míéhre u irena áhnte kawéq kúnkúni werí motóreipéq mewe súwana ³⁸Sísá míowana mi inínká wene anehepeq sure wene aigárátáq tútuue ména we áhnte ibisó púana wene aqnu Sísane aigárátáq tabagu tabaguúwe. Miraúnsabe mi inínká wene íre wahto áyáhrátáté Sísane aigárátáq sorahruena wene aigárátáq nánkóqnéna wéri abaq atowe.

³⁹Abaq atowana Sísansabé máho ú Pehrásí ánínká miráú tagéna wene arupipeq iwíáhéna, Mi inímé ahbabáq ini puana Sísá Manikáne ehweh irari aní miéhtáq tahirímé we táhtoréh íní peh ahbabáq ini míre íwíáh irino úwe.

⁴⁰Sísaga wene iwíáh irena wensabé, Sáimónio, pehgáriq ehwéh teawiníboq írátíahno úwana, Íwáhnoraníno, tenio úwe. ⁴¹Úwana Sísaga mahraréna, Peh morá ánínká téhraníté móne síátáire. Mó aní 100 Kína mó aní peh 10 Kína ue átáriageheéna síátáire. ⁴²Anehe mi anínká sensabé, Ínéga íátáu moné náníétao urairara mi anítégá móne tabonahuroya puara íre aweráhuroye. Íre aweráhuroyansabé móne síátái anínká sensabé, Ínéga íátáu monéwé mó náníyehboq anetaníbo. Túbáhtagotao teríátáire. Minayabe aneq iwíáhono? Móne síátái anínsábé ah anínká anotahtaq arutaboire íwíáhono úwe.

⁴³Úwana Sáimóniga Sísansabé, Áhnte moné merai anínká áwátái anínsábé anotahtaq arutaboire. Áwátái anínká wéhuwa nániewé anetaníbo atárái puana anotahtaq arutaboire úwe. Úwana Sísaga, Arega aiq iraréne éna ⁴⁴pabeqme mi iní tagéna Sáimóninsabé, Arewe mi iní aiq tagahno? Arene nahtapeq sutaq nigará pabeq paberé waní íre nániene. Mi inínká wene aqnuraté nigará pabeq paberaintena wene ayahrataté sobaruqnúehre. ⁴⁵Arega íné íre nánkóqnáhne. Mi inínká áhntetaq nigará nánkóq nánkórire. ⁴⁶Arega nyahqnopeq wéri íre abaq intahne. Mi inínká nigarátáq kaweq kunkúni werí abaq intéhre. ⁴⁷Minayabe teawiníboq írátíahno. Mi inínká ínénsabe áhnte arútábóiraintéh púana wene áhnte ahbabáq kaweratóge. Peh táhmaro ahbábárirana Manikánka kawerato anínká wensabé pehgárita arutaboiratéhre éna ⁴⁸mi inínsábé, Arene ahbabáq aiq kaweratóge úwe. ⁴⁹Úwara mó táhutihuru kegá seye náhenéra, Arene ahbabáq aiq kaweratóge irari anímé árahue mirainkehbo uwana ⁵⁰Sísaga mi inínsábé arega ínénsabe aiq pútare aintahnaga arene ahbabáqmari aiq kaweratóge. Pehwehru pokéwahno úwe.

Táhmaro inínsónká Sísá kéro ehwehne.

8 ¹Mó tanáhráq Sísaga anotah matábúrápéqkákák mó kehiná mó kehiná suwahpeqkákák ah nogena Manikánka wahnah wahnahnirabeqte éhwéh mi kawéq éhwéh síwáhnorúwe. Airápété téhraníté we kéro ke kérowara ²kawerarito inínsónseqka moq kérowe. Menah se awahreuwara owainawamarínká se síwíoqnówana Sísaga sene awahre kaweraritena owainawamarí kaqsuowe. Mi inínsó síwíqmarimé mó iní wenáwíq Máhríae. Wene iyahnaboga wensabé Mágára iníne ue áwíratówe. Menah Sísaga mi iníne arupipeqté airápété téhtaré ówáináwá kaqauwowe. ³Mó iní Kúsane ahre wenáwíq Sóánae. Wenawehqka Érótime arambhri keraq wahnahnú aníne. Mó iní wenáwíq Súsánae. Sereq áhnte

mó inínsónseqka Sísareq we kéro kereq séhréh aritera kirabo arítówe. Sísaga ehweh síwáhnorinieéna ah noguwara mi inínsónká séhréh aritaneheéra kérowe.

Ayu suitabéyabe pabeqme ehwéhne.

(Mátýu 13.1-9; Máhka 4.1-9)

⁴Mó tahunírápéqté ké mó tahunírápéqté kéue íregárita q kegá séra Sísaba sáhuríówe. Áhnte kegá momiwíuríóta q Sísaga mah pabéqmé éhwéh mahraréna, ⁵Ayu suitabeh anínká ayu suitabanieéna pokire. Suitabehta q mó ayú ahtapeq megirana wehekeqká abasaráhwana kabaranka sésiq nehre.

⁶Mó ayú kiruraq megirana kiapoue kirena mi marákó íre tantani puana ehyatagire.

⁷Mó ayú náwerarúítá q megirana náwe kirena kárígariirana íre kawerue kirena sera íre íyéhre.

⁸Mó ayú kaweq marákórá q megirana kiapoue kirena áhnte será iratanire úwe. Sísaga mah pabéqmé éhwéh teriena anehe mi keyábé, Íre parosa áhréáká q kéo, kawerue íráhro úwe.

Sísaga moke pabeqme ehwéh teriu ehwéhne.

(Mátýu 13.10-17; Máhka 4.10-12)

⁹Sísa kéro kega wensabé, Mah pabéqmé éhwéhmé áwahe teio uwe. ¹⁰Uwana Sísaga sensabé, Manikánka wahnah wahnahnirabeqte éhwéhmé áwahe ite sokigi aiena mó peh pabeqme ehwéh teri terinuge. Minayabe ínégá pabeqme ehwéh iraruta q mó kegá siuranka tagéra peh morá sirupipeq íre tagariahrahowe. Sene siahrega irera peh morá sirupipeq íre írátiahrahowe úwe. *(Aisaia 6.9-10)*

Sísaga ayunsabe éhwéh áwahe pahsuo ehwéhne.

(Mátýu 13.18-23; Máhka 4.13-20)

¹¹Sísaga mó mahraréna, Mah pabéqmé éhwéh áwahe ahtebagehboq teiníe. Ayume Manikáne kaweq ehwéhne. ¹²Ahtapeq megí ayúmé wehukega Manikáne ehweh íráhwana owainawanka sirupipeqté mi kawéq éhwéh seaebóire. Segá mi ehwéhnsábé aiq pútare atehrana kawerarítéhneho éna aebóire.

¹³Kiruraq megí ayú kiapoinserah wehukega Manikáne ehweh irera sirupipeq eyoyóéra apubúue kowe atáhwe. Manikáne ehwehnka sirupipeq íre ánú piéhnsábé pehgáriq tanáhráq sehgiówe. Áhwárawe tageh tanáhráq segá túbáh agéra Maniká áuwáhwe.

¹⁴Náwe tarúítá q megí ayúmé wehukega Manikáne ehweh irera, Sehgonehe íwíáhéra mó tanáhráqmé sene arambehriyabé iwíáh kikiréra ménsámehnsánsabe sirutaboirá seyega sirutaboiro naneqmarínsábé

iwíáh iwíáhowe. Náwe soaginsERAH minawarinká saiqnaríéh púana sega Manikáne arambehri íre miraorahowe.

¹⁵Kaweq marákóráq megi ayúme wehukega Manikáne ehweh irera sirupipeq ambubu atawéra tábúsoqme iwíáhowe. Kaweq marákóráq kaweq será íyéhnsERAH sega Manikáne arambehri kawerue miraowe úwe.

Wehukega áráhmu keqmaráhtáq íre akariaráhnsábé pabeqme ehwéhne.

(Mátíyu 5.14-16; Máhka 4.21-25)

¹⁶Sísaga mó pabeqme ehwéh síwáhnoréna, Wehukega áráhmu keqmaráhtáq párétahtaté íre akariaráhwe. Máhriq tahbé tehnopeq íre máráhwe. Írakaumo. Nahupeq kira kegá kawerue tagageheéra tahberapeq máráhwe. ¹⁷Moke kopípéq kéh náneqme mókake ábóraq kanae. Kopípéq mirao sansá mókake téhráhnarabeq ábóraragínara tagagehe. ¹⁸Matíéh ání Manikánka mó náwinkéhe. Íre matíéh ánímé Manikánka wene pehgáriq naneq meyankéhe úwe.⁸

Sísane anowaréh ábákawaréhwe inseréhbo i ehwéhne.

(Mátíyu 12.46-50; Máhka 3.31-35)

¹⁹Sísane anowareq ábákawaréhreqka weba séra nah kígíunsabe íre kioráhuwe. ²⁰Minayabe mó anínká Sísansabé, Arenanoreq arenábáqmarinseq máhpeq méra are tagéyabe suwahbehre úwe. ²¹Úwana Sísaga mitaq mío keyabé, Manikáne ehweh irera sehgió kéwé náinoreq náníbáqmarinseq móe úwe.

Sísaga irarúnka anotah soiríq táqnáigú ehwehne.

(Mátíyu 8.23-27; Máhka 4.35-41)

²²Mó wehekáh Sísaga we kéro keyabé, Seberaebéq pokonehe úwara sípi kéwewera pokuwe. ²³Sísa sípiipéq sugowana anotah soirírúwe. Anotah soirírúwana nonaburóróúwana wánínka sípiipéq kiegambeh agu aguúwana sípi wánípipeq tupekinaúwe. ²⁴Minayabe we kéro kega Sísaga iriatera wensabé, Itene Wahnahno, ite pukoneheúne uwana Sísaga irigéna sóiriqsabé, Táqnáigúno éna wánínsabe, Túbáh agúno úwana sóiriqka táqnáigúwana wánínka túbáh agúwe. ²⁵Túbáh agúwana Sísaga we kéro keyabé, Aneqsabé íre aiq pútare aintaho úwara sega áhtenue áhreéra seye náhenéra, Mah aní insebo? Wega sóiriqkakáq wánínkakaqsabé ehweh atéhrana wene ehweh íréhre uwe.

⁸ **8.18** Manikáne sansá kawerue sehgi ánímé Manikánka séhréh atahnana wega wene sánsá mó ahtebahrahire. Wene sánsá íre kawerue sehgi ání Manikánka we ahtebeh naneq meyankéhe.

Sísaga owainawamarí kaqsuo ehwéhne.

(Mátíyu 8.28-34; Máhka 5.1-20)

²⁶ Sísarehga sípi kéwewera kure Kehrari kawéhu seberaebéq Kérása kené marakórápéq kuwe.^h ²⁷ Sísaga áhnopeq kútaq mibeqté áni owainawanka subiqmaq subiqmarú anínseq piehgiúye. Íre wahto tanáhráq pehrákora mía míaéna nahtapeq íre kaena peh wehuke maisia ónápípeq kaegaeúwe. ²⁸ Mi anínká Sísá tagotaq kareéna arehunseraráq ména ehwehnabaéna, Sísao, are íópeqté Manikáne ahninkáwá wóne. Aneraintaníbo éna kamah aníneho úwe. ²⁹ Úwana Sísaga owainawansabé, Auwe pokúno atonsabe wega aneraintaníbo úwe. Ahriahri owainawanka mi aní subiqmaq subiqmarúnsabe uwoyansa aní úkúwara wehukega táhtoqme sénirate wene ayahnkaratáq aigárátáq táhru táhruarówe. Táhru táhruarówana seni suraqsuq suraqsuruwana owainawanka mi aní abatapi kaqsuq kaqsuruwe.

³⁰ Anehe Sísaga wensabé, Arenáwíq insebo úwana néníwíqmé Íregáritare úwe. Áhnte owáináwámárínká wene arupipeq míonsabe mi ehwéh irarúwe. ³¹ Owainawamarínká Sísansabé, Íre ambarúnkákákq mátáípeq eqmaq iuwehneho éra pagu pagunuwe.

³² Íregáritaq poeráhqmárínká wahtotaq sáwéhrapeq náwe sahtaqme nowara owainawamarínká Sísansabé, Póeráhqmariné sirupipeq eqmaq iuwo éra pagu pagunuwana kowe aritowe. ³³ Kowe aritowara owainawamarínká mi aní auwera póeráhqmariné sirupipeq kowíowara moke mi kamári sáwéhrapeqté pehbeheráh tunse mentúpipeq wánínkue pukuwe.

³⁴ Póeráhqtaq wahnahnu kegá tagéra pehbeheráh pokue sotápéq míó kereq sene nahtapeq míó kereq koreríuwara ³⁵ seraganeheéra suwe. Sísaba suwana owainawamarí kaqauwo anínká kaweq iwíáhorahéna aneranerue Sísane aigárátáq tútuue míowara su kegá tagéra áhreuwe. ³⁶ Áhreuware tago kegá kawerato ehweh su ke teríúwe. ³⁷ Teríúwara moke Kérása marákórápéqté kegá Sísaga miraúnsabe áhreu puara wensabé itene marakórapeq sue pokúno atówe. Atówana Sísaga sípipeq kiasague pokinaútaq ³⁸ owainawamarí kaqauwo anínká wensabé, Are kcraníe úwana Sísaga ahqáho atowe. ³⁹ Ahqáho atena wensabé, Arenawahpeq pokue Manikánka kaweratéh éhwéh moke korerio úwana wega pokue moke wenawahpeqte ké Sísaga kawerato ehwéh koreriuwe.

Sísaga awahre iní kaweratená ahrari oganúq ato ehwehne.

(Mátíyu 9.18-26; Máhka 5.21-43)

⁴⁰ Sísaga mó seberaebéq seuwekúwara mitaq míó kega we áwénunu puara wega súnsabe iwíáh iwíáhuwe. ⁴¹ Asiu kené momiwí nahtápéqté

^h 8.26 Kérása marákó mó awíq kéhre. Mátíyuga sehiranú pukúípeq marakó awíq Kárarae kéhre. Mátíyu 8.28 tagáhno.

wáhnáh ání Sáírúsaga Sísaba séna Sísane aigárápí káuqmunue arehunseraraq ména wensabé, Nániyahu pukinainsabé néne nahtapeq segawerato éna pagu pagunúwe. ⁴²Mi ahráráiwé wene peh morá áninéna anotah ahrárái airápété téhtaré ópéq ména pukinaúwe.

Pukinaúwana Sísaga abowá kérowara áhnte mó kegá kígíue moráráq ahtapeq kuwe. ⁴³Ahtapeq kuwana awahre iní airápété téhtaré ópéq wene korahq íre taraqnágia peh tuerueúwe. Sóteh kegá íre kawerarahráhu puana mi awáhré peh kowe. ⁴⁴Wega Sísaga anehepeq sure wene korósi ayehrápéq koráhtorotaq wene korahq apubúue taraqnágúwe.

⁴⁵Sísaga, Néne korósi insega táhtorehro úwara ómi mío kega, Írakaumo uwana Pítaga wensabé, Néne Wahnahno, áhnte kegá are pagume se mino úwe. ⁴⁶Úwana Sísaga, Íné tagaríomé mó anínká íné táhtoréhre. Néne págege mó anípá pokirana tagoge úwe. ⁴⁷Úwana kawerato inínká, We aiq tagariéhre éna weba sure iransánéna káuqmunurawéna Sísaga apubúue kawerato ehwéh irarúwara ómi kegá írówe. ⁴⁸Írówana Sísaga wensabé, Arega aiq pútare aintahnaga kaweratóge. Pehwehrue pokéwahnó úwe.

⁴⁹Pehwehrue pokéwahnó teawutaq wahnah aníné nahtapeqté ániníká sure abowánsabé, Areniyahu aiq pukinsabé síwáhnori aní mó íre pagu pagunúno teawuwe. ⁵⁰Teawuwana Sísaga sene ehweh irena wahnah ánínsabé, Íre áhreúno. Peh aiq pútare aintehnana we kaweraginawire éna ⁵¹wahnah aníné nahtapeq kútaq ómi mó keyábé, Máhpeq míáhro aritowe. Peh morá Pítareq Sónireq Sémísireq ahrarine anoiboreq meriqmena nahupeq kibekuwe. ⁵²Áhnte kegá mi ahráráiyábé ibiséra ibitunátúnánuwana Sísaga sensabé, Íre ibisahro. We íre airaiq pukia peh súdehre úwara, ⁵³we airaiq pukire íwíáhu puara Sísansabé awiréh atówe. ⁵⁴Awiréh atówana Sísaga wene ayahnkara táhtotawéna wensabé, Ahrario, irigúno atowana ⁵⁵oga úkéna apubúue iriwe míowe. Apubúue iriwe míowana Sísaga wenanoibonsabé, Táhutahuq náwétao aritowara ⁵⁶sega áhtenuyana Sísaga sensabé págegeue teriena, Mahnayabe mó ke teríyeho úwe.

Sísaga we kéro ke arambehriraq eqmaq suo ehwehne.

(Mátíyu 10.5-15; Máhka 6.7-13)

9 ¹Sísaga we kéro ke airápété téhranítéyábé síáhrabéna sega owainawamarí kaqsuera awahre ke kaweraritageheéna págege aritena mi arámbéhrí miraoro aritowe. ²Miraoro aritena sensabé, Manikánka wahnah wahnahnirabeqte éhwéh síwáhnoréq awahre ke kawerarítáhro aritowe. ³Wega mó mahraréna, Ah nogoneheéq mewe nógó náneq íre meyáhro. Pegiqnáh karamé unahmé táhutahuqme mónewe mó siotíwé íre meyáhro. ⁴Itega Manikáne ehweh síwáhnoroneheéq mó ke suwahpeq kirataq peh morá ániné nahupeq kaegaeéq arambehri parabaruéhrataqmé mitaq sueq mó ke suwahpeq pokigehe. ⁵Mó kehiná suwahpeqte kégá íre mehweh

aitéhrrataq sega íre kaweq sansá miraonsabé ahtebageheéq sega tagehrataq igarátáq kahna tanáhúq poruarúáhro úwe. ⁶Úwara we kéro kega pokue mó kehiná suwahpeq mó kehiná suwahperue síwáhnoroneheéra poké aguwe. Sega moke mi kehíná kéhíná suwahpeq Manikáne kaweq ehwéh teri terinéra awahre ke kawerarítówe.

Érótiga Sísá éhweh irena we insebo ue kasenú ehwehne.

(Mátíyu 14.1-2; Máhka 6.14-16)

⁷Anotah wahnáh aní Érótiga Sísá éhweh irena áhnte iwíáhúwe. Áhnte iwíáhúwara mó kegá Sísansabé, We wání meri merini aní Sónie. Sóni pukéna oga úkéna amahnága míehre uwara ⁸mó kegá, We Éráisae. Éráisa amahnága ábóraragire uwara mó kegá, We Manikáne ehweh irarú anine. We naho pukú aní iriwe oganúkuraire uwe. ⁹Uwana Érótiga sene ehweh irena wega mahraréna, Sóni ínégá ayahqno kiraq áwátáu aní aiq pukuraire. Minayabe amahnága sega mó arámbéhri mó arámbéhriue miraire e anímé insebo úwe. Insebo éna Sísá taganie íwíáhúwe.

Sísaga 5 táhúséni (5,000) weh kiraboú ehwehne.

(Mátíyu 14.13-21; Máhka 6.30-44; Sóni 6.1-13)

¹⁰Sísá kéro kega weba kouwekéra moke mirau arámbéhri teawúwe. Teawúwana Sísaga Pétásáira suwahpeq sebatáq míaneheéna se meriqmena pokúwe. ¹¹Áhnte mó kegá, Sísá Pétásáira suwahpeq pokire uwara irera we anehe kaqmera pokuwe. Pokéra weba suwana Sísaga se mehweh aritena Manikánka wahnah wahnahnirabeqte éhwéh teriena awahre ke kaweraritowe.

¹²Ío tupekinaútaq Sísá kéro kega weba séra wensabé, Mahtaq abatapi púah mah ke kaweqtapéq kogaera táhutahuq meyageheé wahtotaq kehiná suwahpeq eqmaq suo uwe. ¹³Uwana Sísaga sensabé, Itewe mi ke kirabooro úwe. Kirabooro úwara wensabé, Ite peh moberíáh párétiákáq téhtaré páhnikákáq mationa puag moke mah kegá nehrensabé táhutahuq kobaiqmaranéhnkono uwe. ¹⁴Áhnte 5 táhúséni (5,000) weh míónsabe sega mi ehwéh iraruwe.

Sísaga we kéro keyabé, Saime mó ke mópi tútuue míehrara mó ke mópi tútuue míáhro arítáhro úwara ¹⁵sega mirauwara moke míó kega tútuue míówe. ¹⁶Sísaga mi mobériáh párétiákáq téhtaré páhnikákáq mewena íopeq tagéna Manikánsabe, Kaweróne atena mi tahutáhúq keqme we kéro kega kiraboigeheéna náriuwe. ¹⁷Náriúwara ómiga nowana siyahbankirowe. Siyahbankirowara arahqmé airápété téhtaré páhsíkéti úsawe obenkíq márówe.

Pítaga Sísansabé, Are Karáhé wóne ú ehwehne.

(Mátíyu 16.13-19; Máhka 8.27-29)

¹⁸Mó tanáhráq Sísaga webataq púrerúwara we kéro kega weba suwana wega sensabé kasenéna, Mó kegá ínénsabe inse aintaho úwe. ¹⁹Úwara,

Arensabé mó kegá, Sóni wání meri merini aní míre ewe. Mó kegá arensabé, Éráisa wire ewe. Mó kegá arensabé, Manikáne ehweh naho iraré oga úkuroa aní móne ewe uwe. ²⁰Uwana Sísaga sensabé, Itega ínénsabe inse aintaho úwana Pítaga wensabé, Arewe Manikánka ite meirena kaweritankeheéna omaq ato aní móne úwe.

Sísaga, Íné pukéna oga úkinauge ú ehwehne.

(Mátíyu 16.20-28; Máhka 8.30-9.1)

²¹Sísaga we kéro keyabé, Ínéwé Manikánka omaq ato aní míre mó ke teríyeho úwe. ²²Teríyeho éna mó mahraréna, Íné wehukení úku aní níwíoqnanerawoe. Asiu kené abowah wehreq Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítáh kéreq Mósísine ehweh síwáhnoro kereqka ínénsabe, Iuwahriehre éra nubi q suaneherawoe. Nubi q suehrana íné pukéna apahtáro wéhékáhtáq iriwe oga úkinauge úwe.

²³Sísaga mó ite we kérahwána keyábé mahraréna, Íné sénireyabe awahbeh aníno, arerene awahbeh iwíáh suo. Manikáne arambehri mira aruqarurunsabé sega íné awankátaq táhparagéhe. Ínéga miraunserah miraue séniro. ²⁴Wewensabé arutaboirena peh wewene awahbeh iwíáh mira aruqaruri anímé oga mérapeq íre awaq miahráhire. Néne sánsá sehginieéna wewe awahbeh iwíáh susuri anímé oga mérapeq awaq miankéhe. ²⁵Wehukenínká moke mah marákópéqté ménsáméhnsá matiéhtáq tahirímé oga mérapeq íre awaq miahnaraqmé mi ménsáméhnsánká árahue séhréh atéh iripo?

²⁶Ínénsabeakáq néne ehwehnsabéakáq ayeHITEH aní íné wehukení úku anínká túónagake wensabé moq niyehitanawire. Íópeqté kéreq Nániboreq ínereqne patahga tahnsa téhreh naneqkakáq túónagake mi anínsabé niyehitanawire. ²⁷Teiníboq írátíáhro. Táhmaro ite iriwe míona ke pehipi íre pukigehe. Ebeqme Manikánka wahnah wahnahní tagéq anehe pukigehe úwe.

Sísane auranabiah mó kugú agú ehwehne.

(Mátíyu 17.1-13; Máhka 9.2-13)

²⁸Sísaga síwáhnorúwana abapete morá wéhékáh parabagúwana wega sáwéhrapeq púrerinieéna Pítareh Sónireh Sémísireh meriqmena kiuwe. ²⁹Wega púrerútaq wene auranabiah mó kugú, kaweq kugú agúwana wene korósi téhreh naneq tahnsánue anotah tabérábé agúwe. ³⁰Anotah tabérábé agúwara Mósísireq Éráisareqka íópeqté tunse ábóraragéra Sísareq ehwehnuwe. ³¹Mi anitégá Manikáne téhreh naneqtaté awahrirue méra Sísá Sarúsarama suwahpeq pukinaú ehwéh iraruye. ³²Iraruyara Pítarehga surahpeq méra irigéra Sísane patahga tahnsani naneq tagéra Sísareq míóya anité tagowe. ³³Mi anitégá Sísá auwera pokoyeherauyataq Pítaga Sísansabé, Íwáhnoraníno, ite mahtaq míonayabé aiq kawerire.

Apahtáro úqna pearanéhe. Arene morá Mósisine morá Éráísane moráue pearanéhe úwe. Pítaga mi ehwéhnsábé íre iwíáhia pehipi irarúwe.

³⁴Írarútaq írabúyánka seúbítawéna Sísá kéro anító akariuriowara sega áhreuwe. ³⁵Áhreuwana írabúyápipeqté éhwéhnká mahraréna,

Mah anímé nénahni míre. We omaq atóge. Wene ehweh íráhro úwe.

³⁶Wene ehweh íráhro úwana Sísá webataq míowara tagowe. Sísá kéro anítógá minayabe ehiya méra mi tanáhráq se tago naneq mó ke íre terúúwe.

Sísaga owainawa kaqauwena animai kawerato ehwehne.

(Máttyu 17.14-21; Máhka 9.14-29)

³⁷Ahbiah tahnsá sega sáwéhrapeq suera túwara áhnte kegá Sísareq piehgúúwe. ³⁸Se míorabeqte wéhgá anotah ehwéhñue mahraréna, Íwáhnoraníno, nénahnimé peh morá aní miéhre. We tagáhno.

³⁹Owainawanka we subiqmaréhtáq kare aruqarurire. Owainawanka áwíoqneh puana iransá iransánéna wene áwéhipeqté arehya kíobi aruqarurire. Wega áhnte subiqmaq subiqmaréna íre apubúue soraq áúwéhre. ⁴⁰Are kéréh keyábé, Kaqauwáhro éna pagu pagunugarawe sega íre miraorahowe úwe.

⁴¹Íre miraorahowe úwana Sísaga míó keyabé, Ite íre aiq pútare ainteq saiyo ke wóe. Iteba mía míaume ahkake awehraq kanabo? Itega miraonsabé nirupipeq umehime ahkake parabaginabo éna abowansabé, Arenahni ínéba meqme súno úwe. ⁴²Úwana abowágá wenahni meqme sútaq owainawanka we subiqmarena kúrugúru atowana Sísaga owainawansabé, Auwe pokúno atena mi aní kaweratená wenaboba atowe. ⁴³Manikánka Sísá págegeue séhréh atowara tago kegá minayabe áhtenuwe.

Sísaga, Íné pukéna oga úkinauge mónkakáq irarú ehwehne.

(Máttyu 17.22-23; Máhka 9.30-32)

Sísaga moke miráú naneqsabé tago kegá áhtenutaq wega we kéro keyabé, ⁴⁴Ínéga teiéna ehwéh iwíáhue tagahro. Íné wehukení úku aní móintagéhe úwara ⁴⁵sega mi ehwéh íre ahtebowe. Mi tanáhráq mi ehwéh áwahewé sirupipeq íre iwíáhuwe. Minayabe se íre ahtebéra kasenýyabe áhreuwe.

Anotah anímé insebo i ehwéhne.

(Máttyu 18.1-5; Máhka 9.33-37)

⁴⁶Sísá kéro kega mó anínká mó anínkáue, Íné anotah aní ite kiotaqime aní múge iraréra ehwehuwe. ⁴⁷Sísawe sene sirupipeqté íwíáh tagéna káriq aní meqména we míorabeq iriwe atena ⁴⁸sensabé, Ínénsabe arutaboiraintena mahna tahnsa káriq aní séhréh atéh anínká íné moq séhréh aintéhre. Íné

séhréh aintéh ánínká íné eqmaq núwéh ánínseq séhréh atéhre. Íné pehgáriq aní múge íwíáhi anínká anotah aní ména mó ke kiotaikire úwe.

Íre itene naruo aní míéh ánimé itene iyahnabo aní míre ú ehwehne.

(Máhka 9.38-40)

⁴⁹Sóniga Sísansabé, Íwáhnoraníno, mó anínká arenáwírue owainawamarí kaqsúéhraq tagéq ahqáho atone. Wega ite íre séiréhnsábé ahqáho atone úwe. ⁵⁰Úwana Sísaga wensabé, Íre ahqáho atáhro. Íre itene naruo aní míéh ánimé itene iyahnabo aní míre úwe.

Sámária kegá Sísansabé ahqáho ató ehwehne.

⁵¹Manikánka Sísá íópeq tumeranaína tanáhráq wahtonúnsabe Sísaga, Sarúsarama suwahpeq pokinauge íwíáhúwe. ⁵²Sega káénarabeq kaweraitageheéna Sísaga wehuke Sámária suwahpeq eqmaq suwara sega kaweraritaneheéra mibeq pokuwe. ⁵³Mibeqté kégá, Sísá Sarúsarama suwahpeq pokinawire u író púara wensabé íre mehweh atówe. ⁵⁴Íre mehweh atówara Sémísireq Sónireqka minayabe irera Sísansabé, Itene Wahnahno, íópeqté sokaeqsuahnaga mah ke tabipáhrue anehinsagigeheéq tabipáhraruó irareyehnkoyo uye. ⁵⁵Uyana Sísaga ebeq kéna pabeqme se tagéna, Ahqáho. Íre kaweq ehwéhnóye úwe. ⁵⁶Sega mitaq suera mó kehíná suwahpeq pokuwe.

Sísaga we kéreyabe irarú ehwehne.

(Mátíyu 8.19-22)

⁵⁷Sega ahtapeq pokue mó anínká Sísansabé, Are pokónarabeq kéraníe úwana ⁵⁸Sísaga wensabé, Úrinsi iáné nahme ebahnarahpipeq kéhre. Kabarane nahme sehwerapeq kéhre. Íné wehukení úku ánimé néne nahme íre kéhre úwe.

⁵⁹Sísaga mó anínsabé, Séniro úwana, Ebeqme nánibo pukinana komaisarena anehe kéraníe úwe. ⁶⁰Úwana Sísaga wensabé, Pusa kégá pukira ke maisaragéhboq arewe Manikánka wahnah wahnahnirabeqté éhwéh kosíwáhnorúno úwe.ⁱ

⁶¹Mó anínká Sísansabé, Anotah aníno, íné are kéraníe éna téhwe nánuwahrahyabé iroko koaritanínkono úwana ⁶²Sísaga wensabé, Soberi anínká anehepeq pabeqme taga tagaínaraqmé Manikánka wahnah wahnahnirabeqté árámbehrí íre miraorahire úwe.

Sísaga 72 wehekéq eqmaranaútaq teriu ehwéhne.

10 ¹Mó tanáhráq Sísaga 72 wehekéq omaq sitena téhraníté téhranítéue moke mó kehíná suwahpeqkakák sene marakóakaq

ⁱ 9.60 Sísaga pusa keyábé irarúme áwahewé sene sirupipeqté síwá pusa ké tahnsa míáh keyábé irarúwe.

we mótaq pokinaúrabeq eqmaq suowe. ²Eqmaq suanaútaq wega pabeqme ehwéh mahraréna, Sotápéqté ménsáméhnsá moke nera kéhrara íre áhnte kegá koawaqmianeheéra pokowe. Minayabe sotápéqté wáhnáhnnsábé, Arene nera kéh ménsáméhnsá arambehri kegá koawaqmiageheéq eqmaq sueq púreroro.

³Sipisípiq áráhqmarinká úrinsi iámárinká nogórabeq nogónserah ite subiq suahráho ke miáhrabeq eqmaq suaníe. ⁴Móne unáhmé unahnúrámé súwe íre meyáhro. Ahtapeq mó ke piehgírataq íre mehweh arítáhro. ⁵Nahupeq kibekirataq mibeqté keyábé pehwehrue miáhro arito. ⁶Uwarsa ání nahupeq miéhnaraq itene ehweh irankéhe. Uwarsa ání íre miéhrataq itene kaweq ehwéhniká iteba kowekinkehe. ⁷Manikáne arambehri mirao puaq itega kibekira nahtápéq kaeareq sega náira tahutáhúq pehipi nahro. Peh morá mi nahupéq kaegaeoro. Séhréh aritéh kegá arambehri aní awehraq apéq náwigéhe. Minayabe ite íre matíéhra naneq náigéhe úwe.

⁸Náigéhe éna, Itega mó ke suwahpeq kirara mehweh aitera náira tahutáhúq pehipi nahro. ⁹Mitaqté áwáhré ké kawerariteq sensabé, Manikánka wahnah wahnahnirabeq iteba wahtotaragire. ¹⁰Mó ke suwahpeq kirara sega íre mehweh aitéhrataq mibeqté wahba áhtápéqmé iriwe méq mahraréq, ¹¹Itewe ahtebageheéq mahtaqté tánáhúq, igárátáq kéh tánáhúq poruaruanehe oro. Manikánka wahnah wahnahnirabeq iteba wahtotarire. Minayabe iahreraq matíáhro teriéro. ¹²Teiníboq írátíáhro. Manikánka ehweh aritahna tanáhráq Sóróma suwahpeqte áhbábáq kéwé ákáhtaq kamah arinkéhe. Itega tanahuq poruarueq mi ehwéh terié kéwé anotahtaq kamah arinkéhe úwe.

Sísaga, Kamah ainehboq kawerurero ú ehwehne.

(Máttyu 11.20-24)

¹³Sísaga mó mahraréna, Kórásini suwahpeqte kéreq Pétásáira suwahpeqte kéréro, kamah ainehboq kawerurero. Iteruwahpeq áhnte otáq sánsá miraurage. Táíya suwahpeqte kéreq Sáíróna suwahpeqte kéreqka mina tagotaq tahirímé sene ahbabáq naho suera kaweqtaq mío irino. Segá mina tagotaq tahirímé sene ahbabáq aiq súónsabe Manikánka tagankeheéra nahonáh kórósí aneranerue tanah abaq marera sene ahbabáqsabe tútuue ibiso irino. ¹⁴Minayabe Manikánka ehweh aitahna tanáhráq mi keyábé peh ákáhtaq kamáh arinkéhe. Mi tanáhráq ite Kórásini suwahpeqte kéreq Pétásáira suwahpeqte kéreqme anotahtaq kamah ainawire. ¹⁵Kápénéáma suwahpeqte kéó, ite kaweq ke míone éq minayabe íopeqté mátábúrápéq kioneheqmúne íwíáhoo? Írakaumo. Mibeq íre kioneheqmóe. Peh iraipéq kowíáhro aitanawire úwe.

¹⁶Sísaga eqmaq suanaú keyabé mó mahraréna, Itene ehweh íráh kéwé néne ehweh moq íráhwe. Itensabé ahqáho aitáh kéwé ínénsabe

moq ahqáho aintáhwe. Ínénsabe ahqáho aintáh kéwé íné eqmaq núwéh ánínsábé moq ahqáho atáhwe úwe.

Sísaga eqmaq suo kega kouweku ehwéhne.

¹⁷Sísaga omaq sitena eqmaq suo kega sirupipeq eyoyóue weba kouwekéra wensabé, Itene Wahnahno, arenáwírue owainawamarínsábé pokurero aritonara apubúue poku pokuowe uwe. ¹⁸Uwana Sísaga sensabé, Sokaeqsúéhniká téhrehnserahnue owainawamaríné wahnah wenáwíq Séténi íópeqté tunse inahsubuwana tagahwae. ¹⁹Írátíáthro. Ínéga págege aitó púaq itega wehenkakáq tobinahránkakáq abasawe itene naruo aní owainawa kiotaikigehe. Mó naneqka ite íre ahbabáraitahráhire. ²⁰Itega owainawamarínsábé miraoro e ehwéh íráhnsábé íre iwíáh iwíáthoro. Peh íópeq Manikánka iteíwíq wene púkuipéq aiq sehiranurainsabé iwíáh iwíáthoro úwe.

Sísaga iwíáh iwíáhéna Maniká Iteribonsabé kaweróne ato ehwéhne.

(Mátíyu 11.25-27, 13.16-17)

²¹Mi tanáhráq Manikáne Awanka Sísane arupipeq eyoyó atowana mahraréna, Nániboo, arega íópeqkákáq mah marákó marákóákáq wahnahnóne. Wehukene sánsá ahtebah kewé arene sánsá íre sokigi ariasa peh morá káriq aní tahnsa ké arene sánsá aiq sokigi ariene. Minayabe arensabé iwíáh iwíáh atóge. Nániboo, arerega iwíáhue aiq miraóne.

²²Aiq miraóne éna mitaq míáh keyabé, Nániboga moke aiq náníre. Mó kegá íné Manikáne ahninkáwá íre tábúsoqme tagaríáhwana Nániboga webataq íné wenahni tagaríéhre. Mó kegá Nánibo íre tagaríáhwana ínébataq wenahninká we tagaríóge. Íné wenahninká we sokigi aiéna kegá moq Maniká Nánibo tagariagehe úwe.

²³Sísaga pabeqme we kéro keyabé epéq teriena, Itene iuranka áhntetaq tagahnsabe iwíáh iwíáthoro. ²⁴Teiníboq írátíáthro. Áhnte Manikáne ehweh iraru kereq anotah wahnáh kéreqka itega tagah naneq tagéyabe suwahbówara íre tagowe. Segá itega íráh éhwéhnsábé ireyabe suwahbówara íre írówe úwe.

Sísaga, Wáhnaupéqté keyábé moq irutaboirono ú ehwehne.

²⁵Mósísine ehweh síwáhnori anínká séna Sísaga ahbabáq ehweh irarinkeheéna áhwárawe tagéna kasenúwe. Kasenéna, Íwáhnoraníno, oga mérapeq awaq mianíboq anerininkono úwana ²⁶Sísaga wensabé, Mósísiga sehgióro ú ehwehnká anereiro? Minawé arene arupipeq aiq ahtebahno úwana ²⁷mi anínká mahraréna, Maniká itene Wahnahnsabé anotahtaq arutaboírúno. Moke arene arupipeqkákáq moke arenawankakáq moke arene iwíáhónaipéqkákáq Manikánsabe arutaboírúno. Arerensabé arutaboírónanserah arene iyahnabo anínsábé

moq arutaboírúno ire úwana ²⁸Sísaga wensabé, Arega aiq tábúsoqme iraréne. Tenienanserah mirainaraqmé oga mía míainiewóne úwe.

²⁹Mi anínká iwíáhéna, Sísaga íné Mósísine ehweh íre kawerue íréhre íwíáhineho éna wega Sísansabé, Néne iyahnabo aní insebo kasenúwe.

³⁰Kasenúwana Sísaga wensabé, Wehga Sarúsarama suwahpeq suena Séríko suwahpeqte áhtápéq tutairara aebó kégá mehwatawéra táhtoqme subiqmarera wene ménsámehnsá moke sabiwera pokurowe. Anotahtaq subiqmato puana pukinauraitaq we íre nogoráhéna peh ahnayehráq tahperuriaraire. ³¹Tahperuriarairana Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítéh ánínká tunse mi aní tagéna ébeq ayéhrápéqtáq sótaikue pokuraire.

³²Mina urainserah Asiu kené sánsá mirai aní we Áríwái kahnáh ánínká kire mi aní tagéna we moq ébeq ayéhrápéqtáq sótaikue pokuraire.

³³Sámária suwahpeqte ánínká kire Asiu weh tagéna we ahnayehráq tahperuriarainsabé arutaboírúna ³⁴weba sure mayawenkakaq náhníaq sera anonkakaqtáté puramburanútaq abaq atena airí atena mi weh pankeqmaqme wene tónkine abobiahtaq tútu atowana mi kanká áhkokóuwena pokuraire. Sámária suwahpeqte ánínká mi weh meqména páhsíntía nahtápéq móatena mitaq wahnahnuraira. ³⁵Ahbiahraq mi nahtápéqté wáhnáh téhtaré móné náwena wensabé, Subiqmato aní kawerue wahnahnatawéwahnó éna, Íné kouwekonaraq áwú móné íre awehraq kahnaraq mó awiníe uraire úwe.

³⁶Sísaga mi ehwéh aiq teawena Mósísine ehweh síwáhnori anínsábé, Apahránítógá ahnayehráq subiqmato aní tagaronsabé wene iyahnabo aní insebo kasenúwe. ³⁷Kasenúwana mi anínká Sísansabé, Wene iyahnabo anímé wensabé arutaboiratena séhréh atéh áníne úwana Sísaga wensabé, Arega pokue séhréh atárái anínká miraurai serahnúno úwe.

Sísaga Máhtareq Máhriareqne nahtapeq mío ehwéhne.

³⁸Sísareq we kéro kereqka pokue mó ke suwahpeq kuwana mibeqté íní wenáwíq Máhtaga Sísá mehweh atena wene nahtapeq meqména móatowe.

³⁹Máhtane ónánahwá wenáwíq Máhriáe. Máhriaga Sísane ehweh iranieéna wene aigárápi tútuue míowe. ⁴⁰Tútuue míowana Máhtaga táhutahuq kawerinieéna áhnte ahwímínú púana wene arupipeq iwíáh kikirúwe. Iwíáh kikiréna Sísaba séna wensabé, Néne Wahnahno, nénónánahga núwéhraha áhnte ahwímínunsabé arega anetaníbo iwíáhono? Íné séhréh ato teawo úwe. ⁴¹Teawo úwana Sísaga wensabé, Máhtao, arega áhnte ahwímínónayabé arene arupipeq iwíáh kikiróne. ⁴²Peh morá náneqsabé iwíáhúno. Máhriaga mina kiotaiki naneqsabé arutaboírúna aiq omaq maréhraq itega we íre saiqnariayehe úwe.

Púrerirataq mahrarero ú ehwehne.

(Mátíyu 6.9-15, 7.7-11)

11 ¹Mó tanáhráq Sísaga móbeq ména púreréna parabagúwana we kéro anínká wensabé, Itene Wahnahno, Sóniga we kéréh keyábé

púreq ehwéh síwáhnorurainserah íwáhnorúno úwe. ²Úwana Sísaga sensabé, Púrerirataq mahrarero.

Iteriboo, arenáwíq pankerone.

Arega mah kehiná kéhíná wahnah wahnah aritahna tanáhráq apubúue ábóraragúno ato.

³Mó wehekáh mó wehekáhnue itene táhutahuq awehraq kirabo aito.

⁴Mó kegá ahabáraitáhmé itega minayabe íre ahrreraq masa peh suone. Itega miraúnanserah itene ahabábáq moq íre ahrreraq matiahno.

Ahabábáqka ite saiqnariahrahiraq íre móito.

Miraué púreroro úwe.

⁵Sísaga we kéro keyabé mó mahraréna, Mó kehiná suwahpeqte arene iyahnabo anínká inokáhnabubu sínah are tópah tabonahinaraqmé anerinibo? Mi tanáhráq arenawahrah aníné nahtapeq pokue áhrabé, Irigue tópah nánio ue ineh inehinkehe. Ineh inehéé, ⁶Néne iyahnabo anínká amahnága íre wahtopeqte sirana tópah tabonahunsabé iriwe tópah náninana kiraboona teawinkéhe. ⁷Teawinana arenawahrah anínká wene máhriqpeqté iraréna, Ahqáho. Onsa aiq paiqmarena néne animárinseq sugonayabé túbáh agúno éna, Íre iriwe aweráhuge teawinkéhe. ⁸Teawena, Inehi anímé nánuwahrah aní míéhsábé anetaníbo. Inokáhpeq puana íre náwiníe íwíáhínaraqmé túbáh agineho. Túbáh aginehboq peh píribahriue, Nánio. Nánio úno. Nánio inaraqmé arenawahrah anínká mó íwíáhéna are íre kéh náneqmarí irigue náwinkéhe. Mina inserah púrerirataqmé apubúue túbáh agiyehboq peh mótaq mótarue teawéro.

⁹Teiníboq írátíáhró. Itega púrerirataqmé náiyó ira naneq náinkéhe. Págegeue kabarirataq ábórarínaq taganeheqmóe. Onsaraq pakobakoirataq siitankéhe. ¹⁰Nánio i anínká meyankehe. Kabari anínká ábóraq marankéhe. Onsaraq pakobakoi anímé Manikánka siatahnana nahupeq kibekinkehe úwe.

¹¹Sísaga mó mahraréna, Arenahninká arensabé, Paseh nánio ínaraqmé arega wehe náwiníbo? Írakaumo. ¹²Wega, Iyah oyérá nánio ínaraqmé tobinahrá náwiníbo? Írakaumo. ¹³Ite sibowáreh ahabároraho keéqmé itene animárí peh kaweq naneq nári nárino mino. Íópeqté Ítéribógá íre ahabárorahi aní ména Wenawa eqmaranae. Minayabe wensabé, Arenawa ínéba eqmaro irarinaraq areba eqmaranawire úwe.

Owainawanka Sísá séhréh atéhre éra péhe éhwéh iraru ehwéhne.
(*Máttyu 12.22-30; Máhka 3.20-27*)

¹⁴Owainawanka wehukení subiqmaq subiqmarú púana we ahriahri íre ehwehnorahúwe. Íre ehwehnorahúwana Sísaga mi owáináwánsabé pokúno atowana pokúwana mi anínká ehwehnúwara áhnte tago kegá áhtenuwe.

¹⁵Áhtenuwara mó kegá mahraréra, Owainawamaríné wahnah wenáwíq Pésébúriga Sísa págege atena séhréh atéh púana wega owainawamari kaqsuáhráhire éra seye náhenéra ehmuníq éhmúníruwe. ¹⁶Ehmuníq éhmúníruwara mó kegá Sísa ahabárinkeheéra áhwárawe tagéra sega wensabé, Manikánka séhréh atahnaráqmé íópeqté íre tagariona naneq sokigi aio uwe. ¹⁷Uwana Sísa sirupipeqté íwíáh tagéna sensabé, Wahba márákórápéqté kegá seye ebehirataq sainkoneherawoe. Minayabe se sainkéra págegeue morá ké íre míahrahowe. Sensuwahrahreq seye ebehirataq sainkoneherawoe. Minayabe se moq págegeue morá ké íre míahrahowe. ¹⁸Owainawanseq wenawahrahreq ebehotaq tahirímé se sainkéra árahue págegeue míagehbo? Írakaumo. Íre págegeue míahrahowe. Itega péhe éhwéh mahraréq, Owainawamaríné wahnahnka ín séhréh aintéh púana owainawamari kaqsuáhráhuge ewe. ¹⁹Ínéga owainawa kaqsúótáq owainawane wahnahnka séhréh aintéhtáq tahirímé ite kéiráh kegá owainawa kaqsúáhtáq inega séhréh aritéh iripo? Ite kéiráh kegá itene ehwehnsabé íre tábúsoréhre aítáhwe. ²⁰Manikáne Awanka págege aintena séhréh aintéh púana owainawamari kaqsuq kaqsuruge. Mina tagéq Manikánka wahnah wahnahni sansá iteba aiq sire éq tagaríáhwe úwe.

Ayahnsa kira wéhyábé pabeqme ehwéhne.

²¹Sísaga mó mahraréna, Ayahnsa kira wehgá wene pokankakaq iqkakaq sokah sokah atawéna wene nahtapeq wahnahnínaraq wene ménsámehnsá peh kaweqtaq kanae. ²²Mó ayahnsa kira wehgá weba séna wahnahni weh subiqme kaqsuena wene ebeh naneqmarí mewena wene ménsámehnsá saraqme meyankéhe úwe.

²³Sísaga mó mahraréna, Wehukeníká íre néne iyahnabo aní míéhmé néne naruo aní míre. Wehukeníká ínereq íre soruparítéhraqmé wega wehuke karegaráh aruqarurire úwe.

Owainawanka kouwekinsabé éhwéhne.

(Mátýu 12.43-45)

²⁴Sísaga mó mahraréna, Owainawanka wehukení auwena pokitaq wání íre kéhrabeq nogena ahrenahrahirabeq kabarire. Kabarirana írakauninsabé iwíáhéna, Ínéga súo náhtápéq seuwekinauge éna ²⁵áuwátái wehukénípá kouwekire. Kouwékéna wene nah tagehrana aiq kabantáhwe parabarúena aiq kaweraréhre. ²⁶Kawerarena mó abapete téhranité áhnte ahbábáq ówáináwámárirí koweriréhre. Moke mi owáináwámárirí mi anípá kowíáhwe. Téhwe morá ówáináwánká mi anípá míéhtáq íre kawerire. Anehemé áhnte owáináwámárirínká weba míáhnsabé anotahtaq íre kawerire úwe.

Manikánka wene ehweh sehgió keyábé kawerowe aritéhre ú ehwehne.

²⁷Sísaga mahrarútaq wene ehweh iro inínká anotahtaq mahraréna, Arenanoga are maqmarena náh náuwsabe Manikánka wensabé

kaweróne atéhre úwana ²⁸Sísaga wensabé, Náinoga maqintonsabe Manikánka kaweróne atena peh wene ehweh irera sehgió keyábé anotahtaq kawerowe arítéhre úwe.

Sísansabé, Ótaq sansánúno u ehwéhne.

(Mátíyu 12.38-42; Máhka 8.12)

²⁹Áhnte wehukégá Sísaba sáhuriówana wega sensabé, Ite amahnága oga míáh kéwé áhnte ahbábáq kée. Itega iraréq, Manikánka are aiq pútaq séhréh atéhre tagarianeheéq ótaq sansánúno teni teninowe. Sónaga sóreq wanípípeq tupekútaq Manikánka ótaq sansá miraúwe. Peh morá mi sansá teienaq iwíáhue tagagehe. Ínéga ótaq sansá mó íre sokigi ainíe. ³⁰Níníbe suwahpeqte kégá Sóna tagéra Manikánka miraú otáq sánsá tagowe. Amahnága oga míáh kégá íné wehukení úku aní tagéra Manikánka miraína otáq sánsá tagagehe. ³¹Sórómóniga Ísara keráq wahnahnútaq wáhnaupeqté kéné wahnah inínká wene ahtebia éhwéh iranieéna íre wahtopeqte weba súwe. Teiníboq írátíáhro. Amahnága iteba míó ánimé Sórómóni kiotaiku aní múge. Mi inínká Sórómónine ahtebia éhwéh ironserahme árahinsabé néne ehweh íre iraho? Minayabe Manikánka ehweh aitahna tanáhráq mi inínká iriwe ména itensabé ehweh aitankéhe. ³²Níníbe suwahpeqte kégá ahbabáruwana Sónaga ehweh koreriutaq wene ehweh irera sene ahbabáq sansa suera kaweqtaq míówe. Minayabe Manikánka ehweh aitahna tanáhráq Níníbe suwahpeqte kégá iriwe méra ite amahnága oga míáh keyábé, Íre kawerowe éra ehweh aitagéhe. Amahnága iteba míó ánimé Sóna kiotaiku aní múge. Níníbe suwahpeqte kégá Sónane ehweh íronserahme árahinsabé néne ehweh íre iraho?

Itene iurame itene inonkane áráhmu tahnsane i ehwéhne.

(Mátíyu 5.15, 6.22-23)

³³Sísaga mó mahraréna, Wehukeníká áráhmu keqmaréhtáq kopípeq tahbe tehnopeq íre máréhre. Páhkétiraté íre akariaréhre. Írakaumo. Nahupeq kibeko kégá kawerue tagageheéna áráhmu tahberapeq máréhre. ³⁴Arene aurame arene anonkataq kéh áráhmú tahnsáne. Arene auranka kaweq naneq tagehnaq arene arupipeq téhranae. Arene auranka ahbabárorahi naneq tagehnaq arene arupipeq sunkíkírinae. ³⁵Arene arupipeqté téhrehme sunkíkírínehboq áwéh panantágínaq tagaríáhro. ³⁶Itene iwíáhópipéq íre sunkíkíría peh moke téhráhnaraq áráhmuga moke nahupeq téhrehnserah itene iwíáhópipéqté téhrehnka itene inonka moke téhranae úwe.

Péhrasi kégá ahbabárunsabé Sísaga ehweh arito ehwéhne.

(Mátíyu 23.1-36; Máhka 12.38-40; Árúka 20.45-47)

³⁷Sísane ehweh parabagúwana Péhrasi anínká wensabé, Néne nahtapeq táhutahuroyehboq máho úwana Sísaga we kérena táhutahuq

nanaúwe. ³⁸Sísaga wene ayahnkara íre pabeq paberia pehipi nónsabe mi anínká áhtenúwe. ³⁹Áhtenúwana Sísaga wensabé, Itega káhpuaqáq párétahakáq pabeq paberotaq peh ábórapeq pabeq paberéq arupipeq íre pabeq paberowana peh náwíqkakaq mitaq kéhre. Mina onserah itene inonka pabeq paberowana itene irupipeqmé aebó íwíáhwé áhnte ahabábáq íwíáhwé mitaq kéhre. ⁴⁰Ite múguwahgu saiyo animarí móe. Manikánka íre peh morá ábóraq kéh náneq miraira kopípéqté náneqmarínkáq miraro mino. ⁴¹Ite matíáh náneq mó ke wehwehue nárieq séhréh arítáthro. Mirairataqmé moke matíáh náneq peh kaweqtaq kanae úwe.

⁴²Sísaga mó mahraréna, Péhrasi keo, moke itene sotápéqté ménsáméhnsá saraqme abapete itaréitaré matawéq peh morá mewe Manikáne arambehri mirao ke síéwe. Kawerowe. Pehgáriq naneqmarí táwíomé kímé náwahbiamé moq saraqme síéwe. Kawerowe. Mi sansá sehgieq íre súáthro. Peh kaweqtaq mé sansamé Manikánsabe irutaboírome mi sansátaré íre sehgiówe. Íre kawerowe. Mi sansánkákáq sehgióro. Íre miraonsabé Manikánka kamah ainehboq tábúsoqme sansánoro úwe.

⁴³Sísaga mó mahraréna, Péhrasi keo, ite Asiu kené momiwí nahtápéq kaweqtapéq méyabe iuwahbeh ke wóe. Ite máhkétirapéq nogótáq mó kegá ite mehweh aiteyabe iuwahbeh ke wóe. Minayabe Manikánka kamah ainehboq tábúsoqme sansánoro. ⁴⁴Pusa ké maisia máíq kéhrabeq mó kegá íre tagia mitaq pehipi nogówe. Mina inserah itene iwíáhipeq kambaresa náneq tahnsá kéhrara mó kegá íre tagahwe. Minayabe itewe pusa ké maisia máíq tahnsa móe. Manikánka kamah ainehboq tábúsoqme sansánoro úwe.

Mósísine ehweh síwáhnoru kegá ahababárunsabé Sísaga ehweh arito ehwéhne.

⁴⁵Mósísiga sehgióro ú ehweh síwáhnorú anínká Sísansabé, Arega irarénawe itensabé moq ehweh aitahne úwe. ⁴⁶Úwana Sísaga mahraréna, Mósísine ehweh síwáhnoro keo, Manikánka ite moq kamah ainehboq tábúsoqme sansánoro. Mósísine ehweh áhnte pagégé éhwéh púaq itega síwáhnorowara íráh kégá íre sehgoráhowe. Segá íre sehgoráhonsabé itega mi ke pehgáritaq íre séhréh arítáhwe.

⁴⁷Itene igaqnarénga Manikáne ehweh iraru ke subiq súówe. Subiq suera maisarówaq ite maisarórabeq itega ebah pentabaráhwe. ⁴⁸Itega miraome aneq sansánoo? Itene igaqnarénga kaweq ke subiq súónsabe itega sene ahababáqsabe, Kaweq sansáne éq anehe mi kawéq ké maisarórabeq ebah pentabaráhwe. ⁴⁹Minayabe Manikánka tábúsoqme iwíáhéna mahraréna,

Néne ehweh irare kereq síwáhnoro kereq seba eqmaq suanauge.
Eqmaq suahnara sega táhmaro síwíoqnéra mó táhmaro subiq suaneherawoe úwe.

⁵⁰Sísaga mó mahraréna, Segá Manikáne ehweh iraru ke subiq súówe. Manikánka mah marákó marákó mirarotaq téh subiq súótaqte mi

ahbábáq amahnága oga miáh kéné ahbabáq úkire. Minayabe Manikánka kamah ainawire.

⁵¹Sega wehukení wenáwíq Ábéri ebeq subiq súówe. Anehemé wehukení wenáwíq Sékáráia Manikánsabe iwíáh íwíáh atáh náhtápéq míowara subiq súówe. Mi anítéreq moke ákáhpi subiq súó kereqne korahq tunsabe Manikánka amahnága oga miáh ké kamah ainawire.

⁵²Mósísine ehweh síwáhnoro keo, itega ahtebah onsárápété kí kopéq súáhwe. Itewe mibeq íre kibekia mibeq kibekonehe e keyábé ahqáho arítáhwe. Minayabe Manikánka kamah ainehboq tábúsoqme sansánoro úwe.

⁵³Sísaga mitaq suena máhpeq tuegúwara Mósísine ehweh síwáhnoro kereq Péhrasi kereqka wensabé abiahnsa atera áhnte ehwéh kasenuwe.

⁵⁴Sísaga ahbabáq ehweh irarinkeheéra sega mó ehwéh mó ehwéhne kasenéra áhwárawe tagowe.

Péhrasi kegá kopérahpéro sansá pehragahro ú ehwehne.

(Máttyu 10.26-27)

12 ¹Peh íregárita q kegá sáhuríó púara mó kené sigará músúríówana Sísaga ebeq we kéro keyabé síwáhnoréna, Péhrasi kegá kopérahpéro sansá pehragahro. ²Amahnága moke kopípéq kéh náneq mókake ábóraraginae. Moke epéqté éhwéh ábóraraginae. ³Itega sunkíkírirabeq iraruro ehwéh mó kegá téhrehrebeq iragéhe. Itega nahupeq ehmuníq éhmúnírue irarira ehwéhme mó kegá irera nahnsorapéqté sawai sawaie irarigehe úwe.

Peh Manikánsabe áhreoro ú ehwehne.

(Máttyu 10.28-31)

⁴Sísaga mó mahraréna, Néne iyahnabo anímáráno, teiníboq írátíáhro. Peh itene inonka subiq suahráho keyábé íre áhreoro. Mi kegá iteyuwa íre subiq suahráhowe. Írakaumo. Minayabe sensabé íre áhreoro. ⁵Teiníboq írátíáhro. Peh morá Manikánsabe áhreoro. Wega ebeq itene inonka subiqmarena anehe iteyuwa iraipéq suahráhi puaq wensabé anotahta q áhreoro.

⁶Káriq kabará máhkétirapéq téhtaré pabusa monéráté moberíáh kabará paiqmarahráhire. Mina tahnsa káriq kabará Maniká Iteriboga íre abitarúéhre. ⁷Maniká Iteriboga moke itene iyahqnopeqte íyáhrámé sáhnahwe tagaríéhre. Wega ite aiq moke tagaríéh púa q íre áhreoro. Itega kabaramarí kiotaiko puana Manikánka ite íre abitarúéhre úwe.

Íné Sísane ani muge iraréyabe ayehitéhneho i ehwéhne.

(Máttyu 10.32-33, 12.32, 10.19-20)

⁸Sísaga mó mahraréna, Teiníboq írátíáhro. Wehukénká mó keyábé, Sísane ani múge terinara q mókake íné wehukení úku anínká íopeqté

ké miéhrrataq Maniká Iteribonsabé, Néne ani míre teawinié. ⁹Arega mó ke miáhtáq ínénsabe, Ahqáho. Íné íre tagaríóge aintéhnaraq mókake Maniká Iteribo miéhrrabeq ínéga arensabé ahqáho atena are íre tagaríóge atanauge úwe.

¹⁰Sísaga mó mahraréna, Íné wehukení úku anínsábé níéhruru aintéh ánímé Manikánka insahwé atena íre ahrreraq matianawire. Peh morá Manikáne Awansabé éhrurui anímé Manikánka íre insahwé atanawire. Ahqáho. Peh ahrreraq matiankehe úwe.

¹¹Sísaga mó mahraréna, Mó kegá ite táhtoqme ehweh aitanehera irataq itene irupipeq iwíáh kikiriyeho. Segá ite meiqmera Asiu kené momiwí nahtápéqté wáhnáhpápópoq wahba wáhnáhpápópoq mó anotah anípápópo móitéhrrataq itega, Aneq ehwéhnonehknono éq áhreiyeho.

¹²Mi tanáhráq Manikáne Awanka irarína ehwéh sokigi ainkéhe úwe.

**Ménsámehnsánsabe arutaboiri anínká
múguwahgu sansá miraurai ehwéhne.**

¹³Peh íregáritaq kegá sáhuriówana mitaqté anínká Sísansabé, Íwáhnoraníno, nániboga pukurairana wene мэ́nsámehnsá nánuwahga moke meraire. Mi мэ́nsámehnsá ákáhtaq náninkéhboq nánuwahnsabé ákáhnsaime náwo teawo úwana ¹⁴Sísaga wensabé, Íné мэ́nsámehnsá saraqme nári nárinkeheéna insega omaq intáráiro? ¹⁵Insega omaq intáráiro éna mitaq míó keyabé mahraréna, Mé́nsámehnsánsabe ígará pabekínehboq kawerurero. Íre sene áhnte kéh мэ́nsámehnsánsabé wehuke oga míahrahowe úwe.

¹⁶Sísaga mah pabéqmé éhwéh mahraréna, Anotah wehné so áhnte мэ́nsámehnsá iráirana ¹⁷wewe náhenéna, Áhnte мэ́nsámehnsá matiónsábé eheq saharanínkono uraire. ¹⁸Eheq saharanínkono íwíáhéna, Íné mahrainie éna néne мэ́nsámehnsá kéh náhmári sokoruqme mó anotah nahmári pearena néne áhnte мэ́nsámehnsá mipéq sáharaníe. ¹⁹Mipéq sáharáhnaraq mahra íwíáhinie. Néne matió мэ́nsámehnsá áhnte opéq awehraq kanae. Minayabe amahnága túbáh aginie. Táhutahurinie. Iwíáh íwíáhéna ábáhrinie íwíáhuraire.

²⁰Iwíáhurairana Manikánka wensabé, Múguwahgu saiyo aní móne. Ibora penahnaraq are pukiniewóne. Minayabe are áhnte matiahna мэ́nsámehnsámé inseréhga awaq miagéhbo uraire. ²¹Maniká Iteribonsabé íre sirutaboiria peh sene мэ́nsámehnsánsabe sirutaboiro kewé teawú aní tahnsa ké wóe úwe.

**Itene irupipeq iwíáh kikiriyeho ú ehwehne.
(Mátíyu 6.25-34)**

²²Sísaga we kéro keyabé mahraréna, Teiníboq írátíáhro. Mah marákóipéq mé tanahráqsabé itene irupipeq iwíáh kikiriyeho. Aneq

naninkono? Aneq korósi sukiwianínkono íre iwíáhoró. ²³Oga méwé íre peh morá tópah nahnagae. Itene inonkame íre peh morá aneraneré naneq mire.

²⁴Kúqnu tagéq ahtebahro. Mi kanká ménsúmehnsú íre uqmaréhre. Sene táhutahuq tabbé íre kéhre. Minayabe nera kéhtáq íre koawaqmena méaréhre. Manikánka mi kansábé iwíáhéna pehipi kiraboire. Itewe wehuke puana Maniká Iteriboga itensabé anotah iwíáhéna kawerue kirabo aitéhre. ²⁵Arega arene oga mé tanahráqsábé iwíáh kikirinaraqmé ábátáq mérearahráhiro? Ahqáho. Írakaumo. ²⁶Itene oga mé tanahráq ábátáq mérearahráh íre únayabé mó naneqmarínsábé aneqsabé iwíáh kikironehbo?

²⁷Uworapeqté náneq kirena kaweq ará íyéh tagéq ahtebahro. Uworapeqté náneqka íre arambehrire. Korósi íre kogahnire. Anotah wahnáh ání wenáwíq Sórómóni naho ména we áhnte mensáméhnsá matawéna anotah kawéq áwáhríq kórósi matiowe. Uworapeqté kaweq ará íyéh náneqka Sórómónine kaweq awahriq naneq kiotaikire. ²⁸Uworapeqté náneq íre kagai naneq mire. Ibora íyéhraha ahbiah tahnsá kekírataq taginae. Manikánsabe pehgárita q aiq pútare átáh kéó, Manikánka mi kawéq ará sukiwíéhnsábé wega ite moq sukítahráhi mino. ²⁹Aneq nanehnkono íwíáhéq irupipeq áhnte iwíáh kikiriyeho. ³⁰Maniká íre tagaríáh kégá minayabe iwíáh íwíáhéra sene sirupipeq iwíáh kikirowe. Iteriboga ite íre mationa naneq aiq tagaríéhre. ³¹Minayabe Manikánka wahnah wahnahnirabeqte sánsánsábé irutaboírég sehgióro. Sehgirataq wega ite íre mationa naneq náinkéhe úwe.

Sísaga kaweq naneq morábí sáhonsabé teriu ehwehne.

(Mátíyu 6.19-21)

³²Sísaga mó mahraréna, Ite sipisípiq nansó táhnsá kéó, íre áhreoro. Maniká Iteriboga wahnah wahnahnirabeq awaq miageheéna aiq omaq itéhre. ³³Itene ménsáméhnsá paiqmaqme mi moné tabonah ke náriéro. Mirairataqmé kagaorahi mensáméhnsá íópeq mitaq sáharagéhe. Mitaq aebó ánínká íre aebóorahire. Mitaq wenuqka íre nahrahi puana itene kagaorahi mensáméhnsá peh mitaq kagainawire. ³⁴Itene kaweq naneq morábí sáharáhrabeqsabé irutaboironeheqmóe úwe.

Sísaga, Kouwekonaraqsábé níwénunoro ú ehwehne.

(Mátíyu 24.42-44)

³⁵Sísaga pabeqme ehwéh mahraréna, Itene korósi sukiareq áréti konahnareq aráhmú keqme tagaríáhiro. ³⁶Sene wahnahnka pahuwirorabeq suena sína tanáhráqsábé wene arambehri anímári áwénuno serahnoro. Wegá sure onsa pakobakoínaraq sega apubúue onsa sioneherawoe. ³⁷Se tótuqméra sene wahnahnsabé áwénuno

anímárinšábé, Kawerowe aritankéhe. Teiníboq írátíáhro. Sene wahnahnka we áwénuno keyábé iwíáh iwíáhéna áréti konahnuwena sensabé, Tútuoro aritena kirabo aritankéhe. ³⁸Wega inokáhnabubupopoq tueina ínaraqpópoq sínaraqmé íre sugia peh wensabé áwénuno keyábé anotahtaq, Kawerowe aritankéhe.

³⁹Anotah wehga aebó ánínká sína tanáhráq ahtebehtaq tahirímé wega áwénunue wahnahnurawéna aebó ánínká kibekina ínaraq tagéna kaqsúéh irino. ⁴⁰Minayabe iwíáhue tagahro. Íné wehukení úku anínká ite íre iwíáhira tanáhráq kouwekinauge. Minayabe íwéh panantágináq níwénunoro úwe.

Kaweq arámbéhrí ánínseq íre kaweq arámbéhrí ánínseqsabé ehwehne.
(Máttyu 24.45-51)

⁴¹Pítaga Sísansabé, Itene Wahnahno, arega mah pabéqmé éhwéhmé peh morá itensabé teieno? Mó keyábéákáq terieno kasenúwe.

⁴²Kasenúwana Sísaga mahraréna, Ahtebia ání tábúsoqme arámbéhríí anímé insebo? Wene wahnahnka mi anínsábé, Mó arámbéhrío keráq wahnahnarito atena táhutahuq tanáhráq tópah nário atéhre. ⁴³Wene wahnahnka kouwekéna teawátái arámbéhrí tábúsoqme mirainsabé tagéna wene arambehri anínsábé, Kaweróne atankéhe. Kaweróne atéhnsábé arambehri aníné aru eyoyóinkehe. ⁴⁴Teiníboq írátíáhro. Wene arambehri anínká tábúsoqme arámbéhríí puana wene wahnahnka, Moke néne ménsámehnsátaq wahnahnúno atanae. ⁴⁵Ahbabáq arambéhrí ánínká iwíáhéna, Néne wahnahnka íre apubúue kouwekinae iwíáhíre. Mira iwíáhinsabé mó arámbéhrí wéh áhré subiqmarena múguwahgu kereq táhutahuq néna páh naruq narurire. ⁴⁶Wega íre iwíáhue áwénunína tanáhráq wene wahnahnka séna mina tagéna anotahtaq kamah awena ehweh íre íráh ké míáhrabeq móatankehe úwe.

⁴⁷Sísaga mó mahraréna, Arambehri anínká wene wahnahne iwíáh irena íre miráinaraq wene wahnahnka anotahtaq kamah awinkéhe. ⁴⁸Arambehri anínká wene wahnahne iwíáh íre ahtebéna mina ahbabárinana wene wahnahnka pehgáritaq kamah awinkéhe. Wehukenínká anotah apéq meyhánaraq anotah apéq awinanao. Mina inserah Maniká Iteriboga wehukení áhnte awena págege atena séhréhínaraq mi anínká Sísane arambehri anotahtaq mirainanao úwe.

Sísaga, Íné wehuke saraq iuwanieéna tutaugé ú ehwehne.
(Máttyu 10.34-36)

⁴⁹Sísaga mó mahraréna, Abe kekinai anínká téh kekiaréhrena tawe abae agire. Mina inserah néne ehwehnka abae aginkehéna marakóipeq tumíaraugé. Ira abae aginserah néne ehwehme apubúue abae agéyabe nuwahbehre. ⁵⁰Sega mótaq íné íre kaweraintéhra puana amahnága nirupipeq áhnte uméhime

mókake kaweraginae. ⁵¹Ínéwé sainkue míáh ké insahwé aitanieéna marakóipeq tutaire íwíáhoo? Írakaumo. Peh sainsuanieéna tutaue. ⁵²Mó karíronáni moberíáh méra apahránítógá néne ehweh sehgiówara mó téhranítégá íre sehgiyoa puara sainkue míáhwe. ⁵³Mó mapéq abowáreq wenahninseq sainkue míehye. Mó mapéqmé anowareq ayahunkawareq sainkue míehye. Mó mapéqmé ahrahawareq anahbukawareq sainkue míehye úwe.

Wehukega néne arambehri íre ahtebahrahowe ú ehwehne.

(Mátíyu 16.2-3)

⁵⁴Sísaga weba míó keyabé mó mahraréna, Ibonuqna kéhtáq ibonsinae irarewana ibonsire. ⁵⁵Áúnorahntáh kéhtáq patahinae irarewana patahire. ⁵⁶Kopéráhpéro keo, itega ibonuqnankákák áúnorahntáhnkakaq ahtebéqmé aneqsábé ínéga amahnága mirau arámbéhrí íre ahtebahrahowe úwe.

Apubúue insahwé ato ú ehwehne.

(Mátíyu 5.25-26)

⁵⁷Sísaga mó mahraréna, Kaweq sansámé aneqsábé íre iwíáhue mirao? ⁵⁸Mó anínká are ehweh atanieéna anotah wahnáhbá meqme kinaraq ahtapeq kirataq we insahwé ato. Ehwehorabeq kirataq wega are anotah sahsí móatahnaraq wega pársíba móatahnana sega are karábúsiipéq móatéhboq insahwé ato. ⁵⁹Teiníboq írátíáhro. Karábúsiipéq móatahnara íre apubúue soraq auwaneherawoe. Ebeqme anotah apéq paiqmarehnaraqmé anehe soraq auwagéhe úwe.

Ahbabáq sansa íre súéhrrataqmé pukoneheqmóe ú ehwehne.

13 ¹Mi tanáhráq táhmaro míó kega Páhírátiga miraú ehweh Sísá teawúwe. Kehrari marákórápéqté kégá Sarúsarama suwahpeq Manikánsabe titiruwana Páhírátiga se subiq súáhro aritowe. Subiq súáhro aritowara subiqmárówara pukutaq sene korahqkákák titiro naneq kané korahqkákák moráráq mitaq kowe. ²Páhírátiga miraú ehweh Sísá teawúwana wega sensabé, Pukuro kené ahababáq moke mó Kehrari marákórápéqté kéné ahababáq aiq kiotaiki puara mina tahnsa pukurowe íwíáhoo? ³Írakaumo. Teiníboq írátíáhro. Iteitene ahababáq sansa íre súéhrrataqmé ite moq moke pukoneheqmóe. ⁴Síróama marákóráq íre wahto íopeq pewe kiría ébáh náh sokoguraitaq 18 wehuké pukurowe. Pukuro kené ahababáq moke mó Sarúsarama suwahpeqte kéné ahababáq aiq kiotaiki puara mina tahnsa pukurowe íwíáhoo? ⁵Írakaumo. Teiníboq írátíáhro. Iteitene ahababáq sansa íre súéhrrataqmé ite moq moke pukoneheqmóe úwe.

Sera íre íyéh áwánkánsábé pabeqme ehwéhne.

⁶Sísaga mah pabéqmé éhwéh mahraréna, Wehne sotápéq nah naneq será íyéh áwánká kíréhrrana wega sera sabátáhrurairana írakaunuraire.

7Írakaunurairana wene sotáq arambehri anínsábé, Apahtáro ópéq ínégá mah awánká sera sabátáhruraugana írakaunuraire. Apiruo. Aneqsabé néne marakóraq pehipi kehro urairana ⁸sotáq arambehri anínká wensabé, Amahnága pehragéna sera iyankéhboq ínégá áwahipeq ubuqme káhone seq maisarahnana ⁹mó ópéq iyahnaraqmé kawerinae. Íre iyahnaraqmé apiruankéhe uraire úwe.

**Ahrena ahrena wehekáh Sísaga owainawanka
áwíoqno íní kawerato ehwéhne.**

¹⁰Ahrena ahrena wehekáh Sísaga Asiu kené momiwí nahtápéq síwáhnorúwana ¹¹abobia káuqmunia íní mitaq míowe. Owainawanka 18 ópéq mi íní áwíoqno púana we taebewe nogena íre iriwe nogoráhú íní míowe. ¹²Sísaga mi íní tagéna wensabé, Mahbeq súno éna arene awahre kaweratóge éna ¹³wene ayahnkaratáté táhtoqnowana apubúue irigéna Manikánsabe iwíáh íwíáh atowe.

¹⁴Sísaga mi íní ahrena ahrena wehekáh kaweratonsabe mibeqté wáhnáh ánínká abiahnsanéna míó keyabé, Arambehri wehekáhmé abapete morá wéhékáh míre. Mó anínká arene awahre kawerateyabe awinaraqmé arambehrié wehekáh sero. Ahrena ahrena wehekáh awahre kaweraiteyabewé íre sero úwana ¹⁵Sísaga mina tahnsa íwíáho keyabé, Kopéráhpéro keo, ahrena ahrena wehekáh itene kamarí wání nageheéq wiraipeqté meriqmeq wánítapeq mórítáh mino? ¹⁶Mah inímé Ébáráhma kahnáh ínínirana owainawanka íregárita ópéq 18 ópéq áwíoqnehrana ínégá ahrena ahrena wehekáh kaweratómé aiq kaweq sansánu mino úwe.

¹⁷Úwara mi ehwéhúnka sene sirupipeq pó púara wene naruo anotah siyehitówara áhnte mó kegá Sísaga miraú arámbéhrí tagéra iwíáh íwíáhuwe.

**Pehgáriq ayúnsábé pabeqme ehwéhne.
(Mátýu 13.31-32; Máhka 4.30-32)**

¹⁸Sísaga mah pabéqmé éhwéh mahraréna, Manikánka wannah wahnahnime aneq tahnsáne ue teinínkono? Anere pabéqmé éhwéh teinínkono? ¹⁹Manikánka wannah wahnahnime awanká ayu pehgáriq ayú tahnsane. Wehukénínká mi pehgáriq áyú wene sotápéq uqmatairana kirena anotah úkéna moke mó mensáméhnsá kiotaikire. Awankánirana kabaramarínká séra ayahnaweraq sene nah píáhwe úwe.

**Muoráhi naneqsabé pabeqme ehwéhne.
(Mátýu 13.33)**

²⁰Sísaga mó mahraréna, Manikánka wannah wahnahnime anere pabéqmé éhwéh teinínkono? ²¹Tírí ínínká muoráhi naneq páráhwaipéq maqme ayahnirana moke múire. Manikánka íópeq wannah wahnahnime mina páréti muoráhi naneq tahnsáne úwe.

Sobuya méhpéhpéq kibekoro ú ehwehne.

(Mátýu 7.13-14,21-23)

²²Sísaga Sarúsarama suwahpeq pokinie íwíáhéna pokue moke táhúnipéqkákáq anotah matábúrápéqkákáq síwáhnorinieéna pokúwe. Pokéna síwáhnorue kure kure Sarúsarama suwahpeq koragúwe.

²³Koragúwana mó anínká wensabé, Wahnah aníno, oga mérapeq awaq míéhra kewé peh táhmaroga awaq mianeherabo kasenúwe.

Kasenúwana Sísaga míó keyabé, ²⁴Tauntahunue sobuya méhpéhpéq kibekoro. Teiníboq írátíáhro. Áhnte kegá nahupeq kibekonehe íwíáhéra íre kioráhowe. ²⁵Mibeqté Wáhnáhnká onsa paiqmarahnaq itega méhpeh iriwe méq onsaraq subírataq wensabé, Itene Wahnahno, onsa siito igehe. Onsa siito irana wega itensabé, Ite eheqte kébo? Ínéga ite íre tagaríóge inawire. ²⁶Ite íre tagaríóge ínaq itega wensabé, Arereq moraráq táhutahururauna wino. Arega iteruwahpeq íwáhnorurona wino irana ²⁷wega itensabé, Itewe íre tagaríóge. Ite eheqte kébo? Ite moke ahbabáq ke puaq íné nueq pokoro aitanawire.

²⁸Ébáráhmareq Áhísáhkireq Sékópareq moke Manikáne ehweh iraru kereqka Manikánka wahnah wahnahnirabeq míéhraq tagéq peh máhpeq míéhra puaq uwo uwo éq abuyoraneheqmóe. ²⁹Íó kiembogirabeqte kéreq íó tupekirabeqte kéreq ébeq ayópéqté mó ébeq ayópéqté kéreqka sure Manikánka wahnah wahnahnirabeq tútuue méra táhutahurigehe. ³⁰Írátíáhro. Amahnága anotah ke ebeq míáh kéwé mókake Manikánka wahnah wahnahnirabeq anehepeq pehgáriq ke úkoneherawoe. Amahnága anehepeqte kegá ebeq anotah ke úkigehe.

Sísaga Sarúsarama suwahpeqte keyábé arutaboírú ehwehne.

(Mátýu 23.37-39)

³¹Mi tanáhráq Péhrasi kegá Sísaba séra wensabé, Érótiga are subiq suaníe íwíáhinsabé mahtaq sue pokúno uwana ³²Sísaga sensabé, Mi urínsí íá táhnsá ánínsábé koreaweq mahrarero. Iborankákáq ahbiahakáq owainawamarí kaqsuena awahre ke kaweraraníe. Apahtáróráq néne arambehri parabaruaníe. ³³Manikáne ehweh iraru ke peh morá Sarúsarama suwahpeq míówara subiqmaq subiqmaruwara puku pukuuwe. Íné moq Manikáne ehweh iraru anínéna iborankákáq ahbiahakáq ahrinaakáq ínéga iwíáhu ahtápéq pokue arambehrinauge.

³⁴Sarúsarama suwahpeqte kéó, itensabé nirutaboírúaitóge. Itega Manikáne ehweh iraru ke subiq sueq Manikánka iteba eqmaro ke ebahnsatate subiq súówe. Kokórega wene áráhqmari arutaboírúna ahwirinserah áhnte tanáhráq ite wahnahnue séhréh aiteyabe nuwahbehraqme itega ahqáho aintáhwe. ³⁵Írátíáhro. Ahqáho aintáhnsábé iteruwahpeqme mókake íre kaweritahnana peh susa náh

kanae. Teiníboq írátíáhiro. Mókake itega íné pehipi íre tagagehe. Ebeqme mahraréq,

Itene Wahnahne áwírue sína anínsábé iwíáh íwíáh atone éq anehe
íné tagagehe úwe. *(Buk Song 118.26)*

Sísaga wene aiayah mu aní kawerato ehwéhne.

14 ¹Ahrena ahrena wehekáh Sísaga Péhrasi wahnáh ániné nahtapeq táhutahurinieéna pokúwara mibeqté kégá we awahnkanuwe.

²Wene aiayah mu anínká weba míowana ³Sísaga mi aní tagéna Mósísine ehweh síwáhnoro kereq Péhrasi kereqsabé kasenéna, Ahrena ahrena wehekáh awahre ke kaweraritetwé kaweq sansápo úwe. ⁴Úwara íre ehwehnia peh ehiya míowana Sísaga mi awáhré ání kaweratena eqmarowe.

⁵Eqmarena míó keyabé mahraréna, Ahrena ahrena wehekáh itene anipópoq póéráhpópoq mataipéq tupetiahnaraqmé mi wehekáh pankeqme meruaneherabo kasenúwe. ⁶Kasenúwara íre teawasa peh ehiya míówe.

Íné pehgáriq aní tahnsa míanie íwíáhúno ú ehwehne.

⁷Táhmáro táhutahuroneherao kegá kabaréra kaweqtapéq eheq tútuue míanehnkono uwana Sísaga mina tagéna mah pabéqmé éhwéh teriuwe. ⁸Teriena mó anínká arensabé, Máho ínahwe arega anotah tahutáhúrirarabeq pokirataq anotah weh tútuue míéhrarabeq íre tútuue míahno. Arensabé máho urai anínká mó aní are kiotaqme anínsábé máho urairamo. ⁹Anotah anínká sínaraq máho urai anínká arensabé, Móbeq míahno. Mó anínká mahtaq tútuue míankehe ínaraq are anotah ayéhítanawire.

¹⁰Arensabé máho ínaraq ayehrápéq korútuue míahno. Miraínaraq arensabé máho urai anínká tagéna arensabé, Iriqme mahbeq kaweqtapéq serútuue míahno atanae. Wega miraínaraq tagehra kegá arensabé iwíáh íwíáh atagéhe. ¹¹Wewega, Íné anotah aní múge íwíáhínaraqmé Maniká Iteriboga wensabé, Pehgáriq aní míahno atankéhe. Wewega, Íné pehgáriq aní tahnsa míanie íwíáhínaraqmé Maniká Iteriboga wensabé, Anotah aní míahno atankéhe úwe.

Sísaga, Tabonah ke kawerarito ú ehwehne.

¹²Sísaga máho ato anínsábé mahraréna, Arega anotah tahutáhúq kaweraréhna tanáhráq peh morá arene iyahnabo arenawahrah áhnte monéákáq keyábé máhoro íre úno. Mó tanáhráq sega arensabé, Máho atera táhutahuq náwigéhe. Mina tahnsanue arene ápeq meyankéhe.

¹³Arega anotah tahutáhúq kaweraréhna tanáhráq tabonah kereq sawenkahnia kéreq aigará soriqnah kereq aura pira kéreqsabé máhoro

arito. ¹⁴Sega are mó naneq íre náweráho puara Manikánka kaweróne atankéhe. Mókake wega kaweqtaq míáh ké iriritahna tanáhráq ápeq awinkéhe úwe.

Táhutahuronehboq máhoro únsabe pabeqme ehwéhne.

(Mátíyu 22.1-10)

¹⁵Sísareq moráráq táhutahurú aninká mi ehwéh irena wensabé, Manikánka wahnah wahnahnirabeq táhutahurira kewé sirupipeq áhnte eyóyó aginkehe úwana ¹⁶Sísaga wensabé pabeqme ehwéh mahraréna, Wehga íregáritaq wehekéq kiraboiniééna áhnte tahutáhúq kawerataire. Kaweraréna mi keyábé, Máhoro uraire. ¹⁷Awehraq tanahráqmé wene arambehri aní teawena máhoro urau keyábé, Táhutahuq tanáhráqmé aiq awehraq mire. Amahnága máhoro korerio éna eqmataire. ¹⁸Eqmatairana, Máhoro urairara íre serahúne éhwéh mó anínká mó anínkáue teawátówe. Mó anínká wensabé, Marakó paiqmataunsabé mina koraganau puana íre korahuge urairana ¹⁹mó anínká wensabé, Íné arambehriéyabe inayáhnkú káho paiqmataunsabé mi kamári áhwárawe taganau puana íre korahuge urairana ²⁰mó anínká wensabé, Íné ahre meyó púana íre korahuge uraire.

²¹Mi arámbéhrí ánínká kouwekue sene ehweh wene wahnah teawátáirana anotah abíáhnsánuraire. Anotah abíáhnsánéna wensabé, Anotah ahtápéqkákáq pehgáriq ahtápéqkákáq peheráh pokue tabonah kereq sawenkahnia kéreq aura pira kéreq soriqnah kereq koweriqme súno uraire.

²²Urairana wene arambehri anínká miraéna kouwekéna wene wahnahnsabé, Aiq miraugarawe sira kewé íre awehraq míáhwe urairana ²³wene wahnahnka wensabé, Néne táhutahuq áhnte nagehboq sotápéqkákáq tanahraipéqkákáq wehuke kogabarue koweriqme súno. ²⁴Teiníboq írátíáhro. Téh máhoro urau kegá néne táhutahuq pehgáriq naneq íre naneherawoe uraire úwe.

Sísaga, Ebeq kawerue iwíáhé anehe íné séniro ú ehwehne.

(Mátíyu 10.37-38)

²⁵Sísaga pokúwara peh íregáritaq kegá kéréwana wega pabeqme sensabé, ²⁶Wehukega íné pehipi íre séniragéhe. Wenanoiboreq wene ahrereq wene animárínseq wenábáqmarinseq wenanahnorehreq suahnaraqmé íné sénirankéhe. Wewe awahbeh iwíáh suahnaraqmé íné séniréh aní míankehe. ²⁷Nánibone arambehri miraunsabé íné awankátaq táhpawe nubi q suagéhe. Ínéga miraunserah miraue séniráhro. Minayabe néne arambehri q túbáh agéna peh we awahbeh arámbéhrí sehgi ánimé né séniréh aní íre míahrahire.

²⁸Nah pianáina anínká ebeqme iwíáhue tagankehe. Nah pe naneqmarínkákáq wene móneakáq awehraq kahnaraqmé anehe pearankéhe. ²⁹Ebeq íre iwíáhi

anínká nahwiahnsanse pearena anehe néne móneakáq íre awehraq kéhre éna mi nah íre pera suankéhe. Tagehra kegá susa náhwíahnsánsé tagéra mi anínsábé awiréh atera, ³⁰Wega áhwáreh arámbéhrí íre parabaruaráhire oneherawoe.

³¹Wahnah anínká mó wahnáh ánínseq wene ebeh kereq ebehue subiq suanéhe íwíáhéna ebeq tútuue ména kawerue iwíáhinkehe. We peh 10 táhúséni (10,000) ebehira ke miéhrataq wene naruo peh íregáritaq 20 táhúséni (20,000) ebehira ke miéhrataq kaweq iwíáhi wahnáhnká íre apubúue koebehinkehe.

³²Itene naruo íre subipáhraruahráhuine iwíáhinaraqmé sene naruo miéhrataq ahnsaní eqmarankéhe. Itega íre ebehoneheqmúne. Kaweqtaq míanehboq póqsuanéhe terio éna eqmarankéhe.

³³Mina inserah íné séniraníe iwíáhóna anínká ebeqme iwíáhue tagankehe. Peh morá wewene matíéh náneqsabé, Anetaníbo moke suaníe iwíáhi anínká íné séniréh ání míankehe úwe.

Sísaga auqmah soréqsabé pabeqme ehwéh teriu ehwéhne.

(Mátýu 5.13; Máhka 9.50)

³⁴Sísaga mó mahraréna, Sóreqme kaweq nanere. Sóreq auqmah úkínaraq árahue kaweraranéhnkono? Írakaumo. ³⁵Auqmah soréqmé peh abehq úki puaq sotápéq kíréh náneq íre séhréh atahráhire. Sotápéq kawerue kirankéhboq seqkákák auqmah soréq ayahnué sotápéq maranéhnkono? Írakaumo. Auqmah soréq peh máhpeq suaneheqmúne. Minayabe iahreakaq ké kawerue íráhro úwe.

Sipísípiq tabanaginsabé pabeqme ehwéhne.

(Mátýu 18.12-14)

15 ¹Táhkísi moné meyáh kéreq ahabábq kereqka Sísane ehweh iranehéera weba suwara ²Péhrasi kereq Mósísine ehweh síwáhnoro kereqka ehmuníq éhmúnírera, Mah anínká ahabábq sansano ke mehweh aritena sereq moráráq táhutahirire uwe.

³Uwana Sísaga mi ehwéh irena mah pabéqmé éhwéh mahraréna, ⁴Iteruwahrah anínká áhnte ka 100 sipísípiq wahnahnirana peh morá ká tabanagínaraq wega anerinabo? Wega íre tabanago kamárrí 99 sipísípiq uwaruntú sahtaqme nahrabeq sitena tabanagi ka kogabarue ábóraq marankéhe. ⁵Ábóraq marahneyabé iwíáh íwíáhéna mi ka sawiwena ⁶wene nahtapeq pokue wenawahrahreq wene iyahnaboreqsabé síáhrabue sensabé, Néne tabanagi ka ábóraq marónsábé iwíáh íwíáhonehe inkehe. ⁷Mina inserah íópeqté kegá 99 kaweqtaq míáh keyábé peh ákántaq iwíáh íwíáhowe. Peh morá áhbábq anínká wene ahabábq suena Manikáne ani ukítaq íópeqté kegá anotahtaq iwíáh íwíáhowe úwe.

Tabanagi monéyábé pabeqme ehwéhne.

⁸Sísaga mó pabeqme ehwéh mahraréna, Mó inínká nayáhnkú móné matíéhraha peh morá móné tabanagínaraq wega anerinabo? Wega

áráhmú keqmarena nahupeq kabantáhinkéhe. Kawerue kabarue ábóraq marankéhe. ⁹Ábóraq marena wenawahraheq wene iyahnaboreqsabé síáhrabue sensabé, Tabanagi moné ábóraq marónsábé iwíáh iwíáhonehe inkehe. ¹⁰Mina inserah peh morá áhbábáq ánínká wene ahbabáq suena Manikáne ani ukínaraq Maniká miéhrabeqte íopeqté kégá ahbabáq súéh ánínsábé anotahtaq iwíáh iwíáhigehe úwe.

**Ábákawa kouwekuraitaq wenaboga iwíáh
iwíáhúnsabe pabeqme ehwéhne.**

¹¹Sísaga mó mahraréna, Peh morá wéhreq wene ahninkáwáraréreq míarowe. ¹²Ábákawagá wenabonsabé, Nániboo, amahnága arene ménsámehnsá saraqme náio urairana sibowágá wene ménsámehnsá saraqme náriátáire.

¹³Náriátáirana ábákawagá táhmaroraq mitaq ména wene ménsámehnsá sokah sokahue íre wahto wáhnaupéqté ké suwahpeq pokéna mitaq míaraitaq wega ahbabáq sansa mira aruqarurainsabé wene móne apubúue parabaguraire. ¹⁴We tabonah ani ukurairana mitaq anotah ehwéhrrairana we arupibiuraire. ¹⁵Arupibiurainsabé wega mibeqté áníné arambehri aní úkurairana wene wahnahnka, Uworapeq néne póéráhqtaq kowahnahnúno atáráire. ¹⁶We áhnte arúpíbiurairana póéráhqka narotaq sene táhutahuq nahrahurairara mó kegá we íre náwátówe.

¹⁷Minayabe wene múguwahgu iwíáh suena tábúsoqme iwíáhéna, Nánibone arambehrio ke áhnte topáh kéhranawe íné mahtaq nirupinsabé pukorahuge. ¹⁸Íné mahtaq suena nánuwahpeq pokue nánibonsabé mahrarinie. Nániboo, ahbabáururautaq arereq Manikánseq ahbabáraitáráuge. ¹⁹Ahbabáraitáráunsabé mókakewe ínénsabe, Nénahnine íre ainto. Peh arene arambehri aní míankeheé arambehriúno ainto teawiníe éna ²⁰mitaq suena wenaboba pukuraire.

We áhníbórá suraitaq wenaboga tagéna arutaboirue pehbeheráh weba kure kogáhkoue nánkóqnarairana ²¹wenahninká wensabé, Nániboo, ahbabáururautaq arereq Manikánseq ahbabáraitáráuge. Mókakewe ínénsabe, Nénahnine íre ainto uraire.

²²Urairana abowágá wene arambehrio keyábé síáhrabéna sensabé, Kaweq káhq ambántá apubúue mewe suki atáhro. Wene ayahnkrapí kera suki ateq wene aigárápí súu suki atáhro. ²³Kaweq kaho áráhq subiqme moráráq táhutahuréq iwíáh iwíáhonehe. ²⁴Nénahni pukuraime amahnága oga miéhre. We taqnobaguraime amahnága ábóraq miéh púaq iwíáh iwíáhonehe uraire. Sega táhutahuq kawerarera iwíáh iwíáhurowe.

²⁵Iwíáh iwíáhurowana awahwágá wene sotápéqté séna ábáhruro irena ²⁶arambehri anínsábé, Aneroo kasenuraire. ²⁷Kasenurairana, Arenábáq séna awaho ani miéhnsábé arenaboga káho áráhq subiqme

nanehe uraire. ²⁸Uairana awahwágá anotah abíáhnsánéna nahupeq íre kibekurairana wenaboga tueyokue wensabé, Máho ue áhrabéna, Aru ukiqmewé kiinsahwé aito uraire. ²⁹Uairana awahwágá wenabonsabé, Ínéwé áhnte opéq arene arambehri mira aruqaruruge. Arene ehweh íre anterutauge. Ínéreq néne iyahnaboreqka ábáhrigeheé arega méme áráhqmé íre níátóne. ³⁰Arenahninká ahbabáq ininsónseq arene ménsámehnsá parabaruenta sirah arega káho áráhq subiqme náwene uraire. ³¹Uairana abowágá wensabé, Are nénahni móne. Arereq ínéreq morárqq mía míauye. Moke matió ménsáméhsámé areneákáq matioye. ³²Arenábáq pukuraime amahnága oga míehre. We taqobaguraime amahnága ábóraq míéh púaq itega iwíáh íwíáhue ábáhrúnawe ábéhre uraire úwe.

**Ménsámehnsá tínáhuue mirai anínká
miraurainsabé pabeqme ehwéhne.**

16 ¹Sísaga we kéro keyabé mó pabéqmé éhwéh mahraréna, Áhnte monéákáq wéhné ménsámehnsátaq arambehri anínká auráq átáriraire. Átárirairara mó kegá wene wahnahnsabé, Arene arambehri anínká íre kawerue wahnahnire urowe. Urowana wene wahnahnka irena ²mi anínsábé áhrabue kasenéna, Arene áhwára áhwára sansánsábé teniémé aiq pútaq ehwéhpo? Tenio. Arega néne ménsámehnsá moke kawerare mókake minawari íre wahnahninkehe uraire.

³Uairana mi anínká wewe náhenéna, Néne wahnahnka kaquahnaaqmé aneq arámbéhrí ininkono? Íné nonáwehq ube arámbéhrí íre miraorahuge. Móneyabé ineh inehyabé áhnte niyehitehre. ⁴Íné iwíáhume tínáhuakáq kégá néne iyahnabo úkigehboq sene tínáhu maratarinie. Miraonaraqmé mókake néne arambehri íre kahnaaq sega íné mehweh aintera sene nahtapeq máho aintera kirabo aintagéhe íwíáhuraire. ⁵Wega mira íwíáhéna tínáhuakáq ké síáhrabéna ebeq surai anínsábé, Néne wahnahne tínáhuue árahue kehro uraire. ⁶Árahue kehro urairana, Obenkisa óeri antéhyá^j 100 antéhyá merauge urairana, Mah pepáhqtáq mahraue sehiranúno éna ínéga 50 obenkisa óeri antéhyá awinauge ue sehiranúno teawátáire.

⁷Anehe surai anínsábé, Néne wahnahne tínáhuue árahue kehro urairana, Wítiwe 100 ambékí merauge urairana, Mah pepáhqtáq mahraue sehiranúno éna ínéga wítiwe 80 ambékí awinauge ue sehiranúno teawátáire.

⁸Wega mina tahnsa urainsabé wene wahnahnka wensabé iwíáh íwíáhéna, We ahtebia áníne uraire.

^j 16.6 Óeri anome óríwi awankátápéqté sérá anone. Óríwi awánkánsábé éhwéhmé píku anehepeqte séhírámé “Manikáne Púkuipéq Kéh Áwahe Éhwéhne” ue kéhrabeq tagáhnó.

Mah marákóipéqté kégá mah marákóipéqté sánsá aiq ahtebahwe. Minayabe ménsámehnsá paiqmaráhsábé sene sánsánká téhrehrebeq nogó kéné sánsá kiotaikowe.

⁹Teinboq irátíáhro. Áhnte ke itene iyahnabo míagehboq mah marákóipéqté ménsámehnsá náríéro. Mina parabagína tanáhráq oga mérapeq sega mitaq mehweh aitagéhe úwe.

¹⁰Sísaga we kéro keyabé mó mahraréna, Pehgáriq arámbehri kawerue mirai anínká anotah arámbehri moq kawerue mirainkehe. Pehgáriq naneq pehipi meyéh ánínká anotah naneq moq aebóorahire. ¹¹Arega mah marákóipéqté ménsámehnsá íre kawerue wahnahninaraqmé árahue oga mía mía arámbehri mirainibo? ¹²Mó aniné ménsámehnsá íre kawerue wahnahninaraqmé arega wahnahninkeheéna insega ménsámehnsá airaiq awinkéhbo úwe.

Téhtaré wáhnáhné arambehri moráráq íre sehgoráhi ehwéhne.
(Mátíyu 6.24)

¹³Sísaga mó mahraréna, Arambehri anínká téhtaré wáhnáhné arambehri íre moráráq sehgoráhire. Wega mó wahnáhsábé awahbéna mó wahnáhsábé íre awahbanae. Wega mó wahnáhné arambehri kawerue sehgiena mó wahnáhné arambehri áhwára áhwárainae. Mina inserah itega Manikánsabe irutaboiro sansánkákáq móneyabé irutaboiro sansánkákáq íre moráráq sehgoráhowe úwe.

Sísaga Manikánka wahnah wahnahnirabeqsabé teriu ehwéhne.

¹⁴Sísaga mah ehwéh mahrarúwara Péhrasi kegá irera móneyabé sirutaboiro puara wensabé awiréh atáhwe. ¹⁵Awiréh atáhwana wega sensabé, Mó kegá, Ite kaweq ke wóe aitageheéra arambehriowe. Manikánka itene kopípeq irupipeqté íwíáh tagaríehre. Wehukega íwíáh íwíáh atáh náneqme Manikánka mi naneqsabé abehq náneq mire atéhre.

¹⁶Wání meri merini aní Sóniga íre sútaq Mósísine ehwehnikakáq Manikáne ehweh iraru kené ehwehnikakáq kowe. Kowana Sóniga suraitaq Manikánka wahnah wahnahnirabeqte kaweq ehwéh tei teinúne. Teinúnara ómi kegá págegeue mitaq kioráhúne íwíáhowe.

¹⁷Íopeqkákáq mah marákó márakóákáq mókake tabanaginae. Peh Manikánka sehgiro i ehwéhmé mi ehwéh pehgáriq íre tabanagorahire.

Sísaga wehga wene ahre kaqsueyabe irarú ehwehne.
(Mátíyu 5.31-32, 19.9; Máhka 10.11-12)

¹⁸Wene ahre kaqsuena mó ahré meyéh ánínká aiq ahabárire. Sutaí ahré meyéh ánínká moq ahabárire úwe.

Áhnte monéákáq wéh iraipéq míarainsabé éhwéhne.

¹⁹Sísaga Péhrasi keyabé mó mahraréna, Menah áhnte mensámehnsánkákáq wéhgá kaweq ambántámári aneranerue ména

ahriahri kaweq tahutáhúq naruq narururaire. ²⁰Wega miraurairana tabonah náonkakák ání wenáwíq Árásárúsi áhnte mensáméhnshánkákáq wéhné ogesáh ogesáhrapeq tútuue ména ²¹mi wehné táhutahuq apiipi nanieéna mitaq míarairana iamárínká séra wene náo wana wananurowe.

²²Tabonah ani pukurairara íopeqté kégá wenawa meqmera Maniká míéhrapeqte aní Ébáráhmaba móátárówana áhnte mensáméhnshánkákáq wéh moq pukurairara maisiarówe. ²³Maisarówana wenawanka iraipéq ména anotah erurairana kamahuraire. Wega senahpeq tagarairara íre wahtopeq irerebeq Ébáráhmareq Árásárúsireq moráráq míaroyana tagarairere. ²⁴Tagéna Ébáráhmansabé áwiahraqséna, Ébáráhma nániboo, ínénsabe arutaboiraite Árásárúsi eqmarehnana wene ayahnkara wánípepeq pámbáhue ninehbíraq tabaintahnana titiríno. Mah iráípeq anotahtaq níerire uraire.

²⁵Níerire urairana Ébáráhmaga wensabé, Náníbáre. Are oga míarona tanáhráqmé áhnte kawéq náneqkakák míaronana Árásárúsi tabonah ani míarairere. Minayabe iwíáhue tagáhno. Amahnága we mahtaq kaweqtaq míéhrah arewe mitaq kamahóne. ²⁶Móme ite ákáhpi mentú kéhnshábé mahbeqté kégá mibeq íre tuoráhúnara mibeqté kégá mahbeq íre kioráhowe uraire.

²⁷Uairana wega Ébáráhmansabé, Nániboo, Árásárúsi nánibone nahtapeq eqmaro. ²⁸Mitaq náníbáqmari moberíáh míáhwe. Mah iráípeq anotah érirabeq se moq siyehboq Árásárúsiga sensabé, Itene ahbabáq sansa sueq kaweqtaq mía míaooro korerinkéhe uraire. ²⁹Uairana Ébáráhmaga wensabé, Sega Mósísireq Manikáne ehweh iraru kereqne ehweh matíáhwe. Mina iragéhe uraire. ³⁰Uairana, Ahqáho. Sega mina íre iragéhe. Pukia anínká oganúkéna korerinaraqmé se irera sene ahbabáq sansa suaneherawoe uraire. ³¹Uairana Ébáráhmaga wensabé, Sega Mósísireq Manikáne ehweh iraru kereqne ehweh anetaníbo íwíáhirataqmé pukia anínká oganúkéna terinaraq sega wene ehwehnsabé moq anetaníbo íwíáhéra kaweq ke íre ukoneherawoe uraire úwe.

Ahbabáq sansanká aiq pútare atona sansá saiqnaruahráhi ehwéhne.

(Máttyu 18.6-7,21-22; Máhka 9.42)

17 ¹Sísaga we kéro keyabé mahraréna, Síúgio kewé anotah ahbabárowe. Mah marákó marákóipéq ahbabárorahi sansá peh kagaire. Áúgii anímé ahbabáq áhwáreh puana Manikánka anotahtaq kamah awinawire. ²Wehukénínká ínénsabe aiq pútare aintéh aní ahbabáq sansa áúgi ínaraqmé anotahtaq íre kawerire. Áúgii anínká káriq aní áúgi ínaraqmé wene anuopi anotah ebáh táhru táhruue púrúrúia káwéhúpípeq tuparuahnana wánípepeq tupekitaq tahirímé aiq kaweri irino. Iteite kawerurero úwe.

³Sísaga mó mahraréna, Arene iyahnabo anínká ahbabárinaraq ehweh ato. Ehweh atéhnaq wega arensabé, Íre kaweruge. Móme íre mirainie

ínaraqmé insahwé ate wene ahabábáqsabe mó íre iwíáhúno. ⁴Wega peh morá wéhékáh abapete téhtaré tánáhráq are ahabábárué ue anehe wega, Íre kaweruge. Mi ahabábáq suaníe ínaraqmé wene ehwehnsabé aiq pútare ate wene ahabábáqsabe íre iwíáhúno úwe.

Sísaga aiq pútare atéh sánsánsábé teriu ehwéhne.

⁵We kéro kega Sísansabé, Itega kaweqtaq aiq pútare atanéhboq séhréh aito uwe. ⁶Séhréh aito uwana wega sensabé, Arene iwíáhwé awanká ayu pehgáriq ayú tahnsa kahnaraq itega anotah awánkánsábé, Are sawikue móbeq sóreq waní káwehupípeq kogahno irataq mi awánkánká itene ehweh sehginawire úwe.

Sísaga kaweq arámbéhrí áníné sánsánsábé irarú ehwehne.

⁷Sísaga mó mahraréna, Wahnah korégá wene arambehri anínsábé, Néne sipisípiqtaq wahnahnúno anehe néne sotápéq koarambehriúno atéhрана tupekinaínara wega sotápéqté árámbéhrí suena wene wahnahne nahtapeq sinae. Wene wahnahnka wensabé, Ai q míre. Sewe náhno inabo? ⁸Írakaumo. Wahnah korégá wensabé, Néne táhutahuq tíare tahberapeq mewe ménánio éna ínéga nawe parabarúáhnaraq arene táhutahuq nankehe inae. ⁹Minawé peh arambehri aniné arambehri puana wega miraitaq wahnah korégá kaweróne inabo? Írakaumo. ¹⁰Mina inserah Maniká itene Wahnahne ehweh sehgióro. Kawerue sehgieq parabarueq iwíáhéq ite íre kaweq arámbéhríúna anímári múne. Itega miraúnawe peh itene arambehri wire oro úwe.

Sísaga kawerato anínká kouwekue kaweróne ato ehwéhne.

¹¹Sísaga Sarúsarama suwahpeq pokinaútaq wega Sámária marákóákáq kótaikue Kehrari marákóákáq kótaikue ¹²mó ke suwahpeq kúwara inayáhnkú ké anotah naonkákáq kégá weba suwe. Mó ke insoq sitéhneho éra sega móbeq iriwe méra ¹³áhrabéra, Sísao, are anotah aní móne. Arutaboiraíto uwana ¹⁴Sísaga se tagéna sensabé, Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítáh kébá pokue itene náo kaweraginsabé sokigi aríéro úwara pokue ahtapeq kutaq sene náo kaweragúwe.

¹⁵Peh morá ánínká wene náo kaweragú tagéna kouwekue Manikánsabe anotahta q iwíáh íwíáh atena ¹⁶Sísane aigárápí abiah maraipérué káúqmunue iwíáh íwíáh atena kaweróne atowe. Mi anímé íre Asiu aníne. We Sámária marákórápéqté áníne. ¹⁷Sísaga we kasenína, Inayáhnkú kaweraitóge. Mó abapete itaréitaré anímári eheq míaho? ¹⁸Aneqsabé peh morá wáhnaupeqté ánínká kouwekéna Manikánsabe iwíáh íwíáh atehro éna ¹⁹wensabé, Irigue pokúno. Ai q pútare aintahnaga kaweratéhre úwe.

Sísaga tuina tanáhráqsábé éhwéhne.

(Máttyu 24.23-28,37-41)

²⁰Péhrasi kegá Sísaba séra wensabé, Manikánka wahnah wahnahnína tanáhráq ahkake sinabo uwana wega sensabé, Manikánka wahnah

wahnahnína tanáhráq wehukega siuratate íre tagahrahowe. ²¹Wehukega, Mahtaq kéhre. Mitaq kéhre íre irarerahowe. Manikánka wahnahnime amahnága ite míáhrabeq ábórarire úwe.

²²Sísaga we kéro keyabé mó mahraréna, Mókake itega íné wehukení úku aní túóna tanáhráq níwénunue irutaboírēq íre tagagehe. ²³Mi tanáhráq sinaínaraq mó kegá, Mitaq koragahro. Mahtaq seragahro teírataq sene ehweh íre aiq pútare arítáhrō. ²⁴Sokeqsúéhřana apubúue moke íopeq téhřehnserah íné wehukení úku aní túóna tanáhráq tuinauge. ²⁵Téhwe mah tanáhráq wahnahno kegá ínėnsabe, Iuwahřiehre aintera kamah aniera nubiř suagéhe.

²⁶Naho naho Nóah míó tanáhráq wehukega ahbabářera miraunserah íné wehukení úku anínká tuinie onaraq mi tanáhráq oga míéhřa kegá miraigehe. ²⁷Anotah waní pianaú tanahráq wehukega ahbabářera ahřiahři miraunserahnéřa táhřutahuréřa ábáhréřa pahuiruwana Nóahga wene sípiipéq kibekúwana anotah ibónsúwana wání pionka moke subipáhraruowe.

²⁸Mó aní wenáwíř Árótae. We wáhnaupéqté ké suwahpeq Sóróma suwahpeq míotaq mi kegá íre irasa ké méřa táhřutahuréřa paiqnánéřa ayu uqmarera nah pearówana ²⁹wega mitaq suena pokútaq íopeqté irobina tuwara mi ke moke tabikue pukuwe. ³⁰Mina unserah íné wehukení úku anínká tuinaona tanáhráq wehukega táhřutahuréřa seyene arambehři miraéřa ahwiminirataq tuinauge.

³¹Mi tanáhráq sinaraq máhpeq míéhřataq itene ménsámehnsá meyaneheéq nahupeq kibekiyeho. Mina inserah sotápéq míéhřataq itene nahtařeq kouwekiyeho. ³²Manikánka Áróřane ahře kamah awunsabe ahřerař matíáhrō. (Stat 19.26)

³³Wehukenínká peh wewensabé arutaboírēna peh wewe awahbeh iwíáh mira aruqaruri anímé oga méřapeq íre awaq miahřáhire. We awahbeh iwíáh suqsuri anímé oga méřapeq awaq miankéhe úwe.

³⁴Sísaga mó mahraréna, Íne wehukení úku anínká túónaraq mi tanáhráq inokáhpeq téhřaníté morá máhřířtáq sugéhřataq Manikánka mó aní merena mó aní mitaq auwanae. ³⁵Téhřinítégá aboyanirataq mó iní merena mó iní mitaq auwanae. ³⁶[Téhtaré wéhřgá sotapéq arampehřirataq mó weh merena mó weh mitaq auwanae úwe.] ³⁷Úwara we kéro kega wene ehweh irera Sísansabé, Itene Wahnahno, ehęqpo uwana wega sensabé, Pusa káné anonka kéhřabeq kúqnumarínká ínśínsíowe úwe.

Sísaga pagu paguni kewéinínsábé pabeqme ehwéhne.

18 ¹Sísaga we kéro kega púřeré sansansabé anetaníbo iwíáhéq túbáh agiyehboq peh ahřiahři púřerigeheéna mah pabéqmé éhwéhmé teriuwe. ²Mó kené koti ehwéh iwíáhue irena sene koti kawerarítéh

wéhgá wenawahpeq ména Manikánsabe íre áhreia mó keyábé íre iwíáh íwíáhuirare. ³Mi ke suwahpeq kéweini ména mi wehbá séyééna wensabé, Níwioqneh aní túbáh aginkehboq ehweh ato teawa teawanurairare. ⁴Téh séyéuraitaq mi weh áninká wene ehweh íre irena ahqáho ataráire. Anehemé wega mó iwíáhéna, Ínéwé Manikánsabe íre áhreia wehukeyabé íre iwíáh íwíáhuge. ⁵Peh mi ininká ínéba séyééna pagu pagu aintéhnsábé wene ehweh sehginíe. Íre sehgiónaraq wega mó séyééna pagu pagu aintahnaraq nuwahqsoreqinae uraire úwe.

⁶Sísaga mó mahraréna, Mi wehgá íre kaweqtaq ména mi iwíáhuiraimé íráhro. ⁷Wega miraurainsabé Maniká tagaríáh kégá ahriahri púreq aruqarurirataq Manikánka íre séhréh aritanabo? Wega íre wahto tanáhráq peh túbáh aginabo? Írakaumo. ⁸Teiníboq írátíáhro. Wega se apubúue séhréh aritanae. Íné wehukeni úku aninká mah marákóipéq kiwekona tanahráq mah kégá ínénsabe aiq pútare aintaneherabomo úwe.

Téhg anitégá púreruya sansátaréyábé pabeqme ehwéhne.

⁹Mó kégá iwíáhéra, Itebataq kaweq ke míone éq, Mó keyábé iuwahriehre uwana Sísaga mah pabéqmé éhwéh mi ke teriuwe. ¹⁰Péhrasi aninká púrerinieéna Manikánsabe iwíáh íwíáh atáh náhtápéq kirairana táhkísi moné merai aninká moq púrerinieéna mitaq kiraire. ¹¹Péhrasi aninká iriwe ména wewensabé iwíáh íwíáhéna mahraréna, Manikáno, íné mó ke tahnsa aní íre míónsábé arensabé iwíáh íwíáh atóge. Ínéga aebówé, ahbabáqmé, mó kené ahre abariéwé íre mirau aní múge. Íné íre mahna táhkísi moné meyéh aní tahnsa aní múge. ¹²Ínéga mó wikíráq mó wikírárue arensabé iwíáhéna téhtaré wéhékáh táhutahuq awehriuge. Moke meyó náneqme saraqme abapete itaréitaré matawéna mó morá are náwa náwanuge uraire.

¹³Péhrasi aninká mahna tahnsa púrerurairana táhkísi moné meyéh aninká móbeq iriwe ména wene ahbabáqsabe ayehitarairana íbiséna aura marakóiperurawéna púreréna, Manikáno, íné ahbabáq ani míónsábé arutaboiraite kawerainto uraire.

¹⁴Sísaga mó mahraréna, Teiníboq írátíáhro. Manikánka táhkísi moné merai aní kaweratáráirana wene nahtapeq pokéna kaweqtaq míarairana Manikánka mó aní peh áwé tagarairana wene ahbabáqkakaq mewena pokuraire. Aneqsabébo? Wewensabé iwíáh íwíáhi anímé Manikánka mi anínsábé, Pehgáriq aní míahno atankéhe. Íné pehgáriq aní múge íwíáhi anímé Manikánka mi anínsábé, Anotah aní míahno atankéhe úwe.

Sísaga, Káriq anímárinká ínéba sewiágehboq ahqáho aritého ú ehwehne.

(Mátýu 19.13-15; Máhka 10.13-16)

¹⁵Sísaga káriq anímári táhtorankeheéra mó kégá meriqmera mórítówara we kéro kega mórító keyabé suwehgu aritera ahqáho arítówe. ¹⁶Ahqáho

arítówana Sísaga mi kariq ánimárínsábé, Máhoró éna we kéro keyabé, Mah kariq ánimári ínéba sewiagehboq ahqáho aritého. Segá mira onserahno kegá Manikánka wahnah wahnahnirabeq awaq miagéhe. ¹⁷Teiníboq írátíáthro. Mah kariq ánimárínká Manikánka wahnah wahnahnirabeqsabé sirutaboírowe. Peh morá segá mira onserahno kegá mibeq kioráhowe úwe.

Áhnte mensáméhnsánkákáq ánínsábé árahue oga mérapeq awaq mianabo i ehwéhne.

(Mátíyu 19.16-30; Máhka 10.17-31)

¹⁸Wahnah anínká Sísansabé, Íwáhnoraníno, arewe kaweq aní míahne. Oga mérapeq awaq mianíboq anerininkono úwana ¹⁹Sísaga wensabé, Aneqsabé kaweq aníne aintahno? Maniká webataq kaweqtaq mía míaire.

²⁰Sehgióro ú ehwehmé aiq ahtebáhne. Mi ehwéhniká mahraréna, Mó aníné ahre weh abariiyeho. Mó aní subiq súého. Aebóiyeho. Mó keyabé péhe éhwéh aritého. Iteinoibone ehweh ireq se séhréh arítáthro ire úwe. *(Kisim Bek 20.12-16, Lo 5.16-20)*

²¹Úwana mi anínká Sísansabé, Káriq aní mīarautaqkákáq amahnágaákáq mi ehwéh sehgiúge úwana ²²Sísaga mi ehwéh irena wensabé, Peh morá náneq íre miraóne. Moke matiahna mensáméhnsá paiqmaqme móne mewe tabonah ke nário. Mirainaraqmé íópeq kaweq naneqmarí matiankehe. Tabonah ke moke nárie íné séniro úwana ²³mi anínká irena áhnte mensáméhnsá ko púana wene arupipeq umeh agúwe.

²⁴Sísaga mi weh tagéna mahraréna, Áhnte mensáméhnsá matíáh kegá Manikánka wahnah wahnahnirabeq kieyabe anotah pagégéue mirao naneq mire. ²⁵Kéhma anotah kane. Mi kanká wai abahrabhipipéq kéagínayabé págegeue mirai naneq mire. Mina inserah áhnte mensáméhnsá matíéh anínká Manikánka wahnah wahnahnirabeq kinayabé anotah pagégéue mirai naneq mire úwe.

²⁶Úwara író kega kasená, Minayabe insega oga mérapeq awaq miahráhiro ue kasenuwana ²⁷Sísaga sensabé, Wehukega íre miraoraho naneq Manikánka miraorahire úwe.

²⁸Pítaga wensabé, Iteruwahpeqkákáq moke mationa naneqkákáq sueq kérone úwana ²⁹Sísaga sensabé, Teiníboq írátíáthro. Manikánka wahnah wahnahnirabeqte árámbéhrí miraoneheéra sene nah súáhmé amahnága áhnte mó nahmári awaq miagéhe. Mi arámbéhrí miraoneheéra sene ahreromé, sensibáqmarimé, sensinoibowe, sene animárimé súáhmé ³⁰áhnte mó kegá sensuwahrah úkigehe. Mókake oga mérapeq moq awaq miagéhe úwe.

Náhmbáh 3 tanáhráq Sísaga, Íné pukéna oga úkinauge ú ehwehne.

(Mátíyu 20.17-19; Máhka 10.32-34)

³¹Sísaga moke we kéro ke móbeq sitena sensabé, Íráthro. Manikáne ehweh iraru kegá íné wehukení úku anínsábé naho sehiranuwe. Itega

Sarúsarama suwahpeq pokonaraq sega sehiranunserahnue mó kegá miraigehe. ³²Nánuwahrah Asíú kégá nahnso kebá móintagéhe. Segá niwiréh aintera abehq éhwéh aintera tehqni aintera ³³nubiq marera nubiq suagéhe. Nubiq suehrana íné pukéna apahtáro wéhékáhtáq oga úkinauge úwara ³⁴we kéro kega mi ehwéh íre ahtebowe. Mi ehwéh áwahe kopípéq ko púara sirupipeq íre írówe.

Sísaga aura pira ání kawerato ehwéhne.

(Mátíyu 20.29-34; Máhka 10.46-52)

³⁵Sísaga Séríko suwahpeq wahto kútaq aura pira ánínká ahnayehráq tútuue ména ineh inehúwe. ³⁶Áhnte kegá sótaikuwana mi anínká irena sensabé, Aneroo úwara ³⁷sega wensabé, Néhsara suwahpeqte ání Sísá sotaikire teawúwe. ³⁸Teawúwana wega anotahtaq mahraréna, Sísao, Tébitine anahwao, ínénsabe arutaboira into úwara ³⁹ebeq ku kegá wensabé awehgu atera, Ehiya míahno atówana wega íre túbáh agia peh anotahtaq mó mahraréna, Tébitine anahwao, ínénsabe arutaboira into úwe.

⁴⁰Arutaboira into úwana Sísaga mitaq kowéna, Niyáhrabi aní meqme sero úwara meqmera suwe. Suwana Sísaga wensabé, ⁴¹Aneratanínkono úwana wega, Néne Wahnahno, íné tagéyabe nuwahbehre úwana ⁴²Sísaga wensabé, Arega aiq pútare aintahnaga aiq kaweratóge. Tagáhnno úwe. ⁴³Tagáhnno úwana apubúue tagéna Sísá kérena Manikánsabe iwíáh iwíáh atowara mina tago kegá moq iwíáh iwíáh atówe.

Sísaga táhkísi moné meyo aníné nahtapeq pokú ehwehne.

19 ¹Sísaga Séríko suwahpeq kure kótaikinaúwana ²táhkísi moné meyo kene wahnah wenáwíq Sákíási míowe. We áhnte monéákáq anínéna, ³Sísá taganie iwíáhéna áhnte kegá kígíunsabe we egahq aní púana Sísá íre tagahrahúwe. ⁴Minayabe wega pehbeheráh wehuke kótaikue Sísá taganieéna we sína ahtápéqté áwánkátápéq kire kirútuue míowe. ⁵Tútuue míowana Sísaga wahtotaq séna aura pankeqme Sákíási tagéna wensabé, Sákíásio, arene nahtapeq kowíaniboq are apubúue maraipéq tueagúno úwe.

⁶Tueagúno úwana Sákíásiga apubúue tueague aru eyoyóéna Sísá mehweh atena wene nahtapeq móatowe. ⁷Mina tago ke ómiga abiahsanéna áhnte ahabábáq aníné nahtapeq pokinsabé íre kawerire uwe.

⁸Sákíásiga wene nahtapeq iriwe ména Sísansabé, Néne Wahnahno, néne ménsámehnsá saraqme tabonah ke ákáhtaq náriníe. Menahmé ínégá mó keyábé péhe éhwéh teriena sene móne pehipi merauge. Amahnága merau moné itaréitaréráq meraunserahnue mi ke náriníe úwe. ⁹Úwana míó kega írótaq Sísaga wensabé, Arene ahabábáq sansa suahnayabé iboramé ite mi karíronání kaweraitóge. Arewé amahnága aiq pútaq

Ébárahma kahnáh ání míahne. ¹⁰Íné wehukení úku anínká ahabábáq ke kabarue kawerinieéna tumíóge úwe.

Sítárirarai monéyábé pabeqme ehwéhne.

(Mátíyu 25.14-30)

¹¹Sega ahtapeq kure Sarúsarama suwahpeq wahto kutaq wereq nogú kega iwíáhéra, Manikánka wahnah wahnahnirabeq ábóraq aginaire unsabe Sísaga mah pabéqmé éhwéh teriuwe. ¹²Teriena, Anotah wehgá íre wahto wáhnaupeqté kéné marakóraq pokinauraire. Mi wehgá iwíáhéna, Pokinaurabeqte wáhnáh ánínká ínénsabe, Arenawahpeq pokue arenawahrah kowahnahnúno teninkeheéna pokinauge iwíáhuraire. ¹³Pokinauraitaq wene arambehri ke nayáhnkú ké síáhrabéna 20 Kína 20 Kína ue sítáráwéna sensabé, Íné pokona tanáhráq mah moné matawéq paiqme arambehriéwehrana kouwekono éna pokuraire.

¹⁴Pokurairara wenawahrahga wensabé íre suwahbéna wáhnaupeqté wáhnáh ánínsábé, Areba ki anínká itetaq wahnahnéyabe iuwahriehre koreawéro éra mó ke we anehe eqmaq súátówe. ¹⁵Pokurai wehgá mi wáhnáh árámbehrí mewena wenawahpeq kouwekéna wene arambehri ke móne átárfaro keyábé síáhraburaire. Síáhrabéna sensabé, Ítáú moné árámbehrí árahuroo kasenuraire.

¹⁶Árahuroo kasenurairana ebeq surai anínká wensabé, Anotah weh wóne. Arega níátóna moné mi 20 Kínáráté áhnte paiqmaqme amahnága arene móne íregáritaq Kiná 200 Kína úkire urairana ¹⁷wahnah korégá wensabé, Kaweróne. Are kaweq arámbehríóna aní móne. Pehgáriq arámbehrí tábúsoq marahna puah mókakewe arega nayáhnkú kéhíná suwahpeq wahnahninkehe uraire.

¹⁸Mó arámbehrí ánínká séna wensabé, Anotah weh wóne. Arega níátóna moné mi 20 Kínáráté paiqmaqme amahnága arene móne 100 Kína úkire urairana ¹⁹wahnah korégá wensabé, Arewe moberíáh kéhíná suwahpeq wahnahninkehe uraire.

²⁰Urairana mó arámbehrí ánínká séna wensabé, Anotah weh wóne. Arega níátóna moné meyo. Ínéga ambantaráté úbíqme kopéq matauge. ²¹Íre arega arambehrióna naneq mewe meweóne. Íre arega uqmatona naneq naruq naruróne. Are págege wáhnáh ání míahnayabé áhreéna arene móne kopéqmarena pehipi áwúge uraire.

²²Urairana wahnah korégá wensabé, Arewe íre kaweq arámbehríóna aní móne. Arega iraréna ehwéhnsábé ehweh atanauge. Íre ínégá arambehriu naneq mewe meweuge éna wino. Íre ínégá uqmatau naneq naruq naruruge éna wino. Íné págege wáhnáh ání míó púah ²³aneqsabé néne móne pénkiipéq íre matono? Mirauronaraq tahirímé amahnága áwátáú monéákáq pénkiipeqté monéákáq meyo irino éna ²⁴mitaq míaro keyábé, Túbáh agurai aníné móne meweéq áhnte kiná 200 kína matíéh ání

náwéro uraire. ²⁵Uairara sega wensabé, We amahnága 200 Kína matíéh mino urowana ²⁶wahnah korégá sensabé, Teiníboq írátíáhro. Áhnte matíéh ání mónkakáq awiníe. Pehgáriq matíéh ání mina meyhanna we tabonah ani míankehe uraire. ²⁷Wahnah korégá mó mahraréna, Néne naruowe ínénsabe itene wahnah aní méyabe iuwahriehre uro kewé meriqme sure ínégá tagahnaq subiq súáhro uraire úwe.

Sísaga Sarúsarama suwahpeq kú ehwehne.
(*Mátíyu 21.1-11; Máhka 11.1-11; Sóni 12.12-19*)

²⁸Sísaga mah pabéqmé éhwéh teriena ahtapeq ebeq kure Sarúsarama suwahpeq pokinaúwe. ²⁹Wega Páitápási suwahpeq Pétáni suwahpeq wahtotaq kútaq Óríwi sawéhrápéq kiuwe. Sísaga we kéroya anité eqmaq suanaútaq ³⁰sensabé, Isebeq wahtotaq kehiná suwahpeq pokotao. Mitaq kirataq iyaráh ká tónki aráhq wehuke íre áhkokóue nogí ká tagéta pugeqme meqme setao. ³¹Pugeréhrataq mó anínká itensabé, Aneqsabé pugerehyo ínaraq wensabé, Itene Wahnah áhkokóue kinkeheéta meroye teawétao éna eqmaq suowe.

³²Eqmaq suowara pokue Sísaga teriunserah iyaro tonkí aráhq tagéra pugeroýe. ³³Pugeróyataq mi kané sibowárehga, Aneqsabé pugerehyo uwara ³⁴sega sensabé, Itene Wahnah áhkokóue kinkeheéta meroye uyana sega, Meqme pokotao uwara ³⁵mi ka meqme Sísaba seweqmera sene korósi mi kané abobiahtaq uwiq máróyana Sísaga mi tonkíné ahbobiahtaq kierútu agúwe.

³⁶Tónkiga Sísaga áhkokóue pokútaq wereq ku kegá Sísansabé iwíáh iwíáh ató púara sene korósi ahtapeq uwiqme awahrirarówe. ³⁷Mi ah Óríwi sawéhrápéqté tutaq Sarúsarama suwahpeqsabé wahtotaq kútaq áhnte we kéro kega Sísaga págegeue miraú otáq sánsámárinábé iwíáhue tagéra Manikánsabe iwíáh iwíáh atówe. ³⁸Sega anotahtaq mahraréra,

Itene Wahnah áwírue si aní anotah anínsábé iwíáh iwíáh atone.

Manikánka iru pehwehrue aitená we íopeq míéhraq wensabé iwíáh iwíáh atone uwe.

(Buk Song 118.26)

³⁹Uwara Péhrasi kegá Sísansabé, Are kéréh kegá túbáh agiyehboq ehweh arito uwana ⁴⁰Sísaga sensabé, Teiníboq írátíáhro. Segá túbáh agotaq tahirímé ebahmarínká anotahtaq iwíáh iwíáh aintáh irino úwe.

Sísaga Sarúsarama suwahpeqte keyábé ibisó ehwehne.

⁴¹Sísaga Sarúsarama suwahpeq wahtotaq kútaq mitaq tagéna mibeqté keyábé arutaboirena ibisówe. ⁴²Ibiséna mahraréna, Ibora itewe Manikánka insahwé aitéh sánsá ahtebahtaq tahirímé nirupipeq eyoyó irino. Amahnágawé itega íre tagariahrahowe. ⁴³Mókakewe itene naruoga iteba séra ite abugéqnáhnue moke itene ahmari paitáwéra wahnahnigehe. ⁴⁴Sega itene nahmarí sokoruera itereq itene animárinseq

subipáhraruagéhe. Segá moke perehnehnia ebáhtáté miraia naneq sokoruagéhe. Manikánka ite kaweraite tanahráq íre ahtebónayabé mókake itene naruoga miraigehe éna arutaboairaritowe.

Sísaga Manikánsabe iwíáh íwíáh atáh náhtápéte paiqnanánu ke máhpeq kaqsuo ehwéhne.

(Mátíyu 21.12-17; Máhka 11.15-19; Sóni 2.13-22)

⁴⁵Sísaga Manikánsabe iwíáh íwíáh atáh náhtápéqté wírápépéq kibekéna mitaq paiqnanánu ke máhpeq kaqsuena ⁴⁶sensabé, Manikáne ehwehna mahraréna,

Néne nahme púreré nahne ue áwíratagéhe ire. *(Aisaia 56.7)*

Itega miraonka mah nahmé aebó kégá mehwatíáhnserah nah úkire úwe.

⁴⁷Sísaga mó wehekáh mó wehekáhnue mitaq síwáhnorúwara Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítáh kéreq Mósísine ehweh síwáhnoro kereq mibeqté wáhnáhmárínseqka Sísá subiq suanéhboq aneq ehwéh atanéhnkono éra sío síouwe. ⁴⁸Sísaga síwáhnorútaq áhnte mó kegá wene ehweh ireyabe suwahbó púara we subiq suanehe íwíáhu kegá íre suboráhuwe.

Sísansabé, Insega miraúno atáráiro u ehwéhne.

(Mátíyu 21.23-27; Máhka 11.27-33)

20 ¹Sísaga mó wehekáh Manikánsabe iwíáh íwíáh atáh náhtápéqté wírápépéq síwáhnoréna kaweq ehwéh teriuwara Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítáh kéreq Mósísine ehweh síwáhnoro kereq mibeqté Asiu kené ábóáwáh wéhreqka weba séra ²kasenéra, Arega miraóna naneqme árahinie miraono? Insega miraúno atáráinsabé miraono? Teio úwe. ³Teio uwana Sísaga sensabé, Ínéga moq itensabé kaseninie. ⁴Sóniga wání meri merininkeheéna insega eqmaq áúwátáiro? Manikánka eqmaq áúwátáiro? Peh wehukega eqmaq áúwátóo? Teniéro úwe. ⁵Teníéro úwara sega epéq sío síoéra, Anere teawenéhnkono? Manikánka Sóni eqmaq áúwátáire teawénaraqmé wega itensabé, Aneqsabé wene ehwehnsabé íre aiq pútare atáróo inae. ⁶Wehukega Sóni eqmaq áúwátówe teawénaraqmé mahtaq sáhuríáh kégá, Sóniwe Manikáne ehweh irarurai aní míre íwíáho puara ebahnsa tuparuqme iubíyeho éra sío síouwe. ⁷Sío Síoéra Sísansabé, Sóniwe insega eqmaq áúwátáiramo. Ite íre tagarione uwana ⁸Sísaga sensabé, Itega íné íre teniéwe. Minayabe ínéga moq ínénsabe, Miraúno aintárái aní íre teiníe úwe.

Sotáq wahnahnuro ahabábáq keyábé pabeqme ehwéhne.

(Mátíyu 21.33-46; Máhka 12.1-12)

⁹Sísaga mi keyábé mah pabéqmé éhwéh mahraréna, Wehga sonsoqme náhniáq sera ayu uqmarena mó keyábé, Néne sotáq wahnahnue náwe

soqintewáhro aritena mitaq suena íre wahto wáhnaupéqté ké suwahpeq kowéna íre wahto tanáhráq mitaq míaraire. ¹⁰Náhníáq sera iráí tanáhráq wene arambehri anínsábé, Ákáhtaq koweyo éna sotáq wahnahnuro kebá eqmatairara sotáq wahnahnuro kegá náhníáq sera íre náwasa subiqmarera kaqsutowe.

¹¹Kaqsutowana so aboga mó arámbéhrí ání eqmatairara sega we moq subiqmarera íre kaweq sansá atera sera íre náwasa kaqsutowe.

¹²Kaqsutowana so aboga mó aní eqmatairara sega we anotahtaq subiqmarera so wírá máhpeq tuparutowana ¹³so aboga wewe náhenéna, Anerininkono éna niruní nénáhní eqmaraní. Nénahni púara sega wensabé áhtenéra wene ehweh iragéhe éna wenahni anehe eqmataire.

¹⁴Eqmatairara we wahto kuraitaq sotáq wahnahnuro kegá we tagéra seye náhenéra, So abone ahninkáwá aiq sire. Mah so awaq mianéhboq subiq suanéhe íwíáhéra ¹⁵táhtoqme máhpeq móatera subiq sutowe.

Sega mirauronsabé so aboga mi ke anere aritankéhbo? Teiníboq írátíáhro. ¹⁶So aboga wene sotápéq séna wahnahno ke subiq suanawire. Wene sotáq mó kegá kawerue wahnahnigeheéna eqsitankéhe úwe.

Eqsitankéhe úwara sega wene ehweh irera mahraréra, Éhneh. Sotáq wahnahnuro kegá miraurome íre kaweruowe uwe. ¹⁷Uwana Sísaga se ebitáwéna sensabé, Manikáne ehwehnka aiq mahraréna,

Nah píáh kegá suto wahqká moke nahwiahnsanse kiotaikire
ire.^k

(Buk Song 118.22)

Mah ehwéh áwahewé aiq ahtebaho kasenuúwe.

¹⁸Kasenuúwana mó mahraréna, Mi wahqtáq inahnsuíra kené siyahnsamé piteginae. Mi wahqká megue wehukení subinaraq wene ayahnsamé abiro abiro aginawire úwe.

¹⁹Úwara Mósísine ehweh síwáhnoro kereq Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítáh kéreqka seye náhenéra, Sísaga mi pabéqmé éhwéhnie itepi parobehre íwíáhuwe. Mira íwíáhu puara sío síoéra, We táhtoqme karábúsiipéq móatanéhe éra peh mitaq sáhurió keyabé áhreu puara íre miraorahuwe.

Sega Sísansabé, Táhkísi moné inse awenéhknono kasenu ehwéhne.

(Mátíyu 22.15-22; Máhka 12.13-17)

²⁰Mósísine ehweh síwáhnoro kereq Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítáh kéreqka Sísá táhtore tanáhráqsábé áwénunowara mó keyábé, Sísaba pokue péhe éhwéh teaweq, Arene ehweh ireyabe iuwahbehre oro. Wega ahbabáq ehweh irarinkehboq págegeue kasenéq áhwárawe tagahro. Ahbabáq ehwehnínaraq táhtoqme anotah wahnáhpá móatanéhe éra péheno ke eqmaq súówe.

^k 20.17 Mátíyu 21.42 aigarápéqté éhwéh tagáhno.

²¹Eqmaq súowara kure Sísansabé, Íwáhnoraníno, ite tagarionawe arega iraréna ehwéhmé tábúsoqme ehwéhnóne. Arega anotah kereq pehgáriq kereqsabé peh monseráh íwíáhé peh Manikáne sansá ahriahri tábúsoqme pahsuqme íwáhnoróne. ²²Minayabe teio. Aneq iwíáhono? Itega Aroma kené wahnah aní Sísáhri táhkísi moné awenéhnikono? Árahonehnikono uwe. ²³Uwana Sísaga sega epéráhpéru iwíáh tagéna sensabé, ²⁴Ebah moné taganiboq ábóraq maro éna, Mah monéráq píkíshakák áwíqkakaq insene kehro úwara ²⁵sega wensabé, Aroma kené wahnah anímé Sísáhrinee uwe. Uwana Sísaga sensabé, Aroma kené wahnahne náneq wewe náwéro. Manikáne naneq wewe Maniká náwéro úwe. ²⁶Úwara Sísane ehwehnsabé áhtenára wehuke míopi Sísaga áhwára áhwára ehwéh íre irarúnsabe túbáh agéra ehiya míówe.

Sísaga pusa ké iriwe oganúq sitankéhe ú ehwehne.

(Mátíyu 22.23-33; Máhka 12.18-27)

²⁷Sáyúsi kewé pusa ké íre iriwe oganúq sitankéhe íwíáhu kee. Táhmaro mi kegá Sísaba séra wensabé, ²⁸Íwáhnoraníno, Mósísine sehiranka maharéna,

Íre aninkákák wéh pukínaraq wenábáqka kéweiní meyankehe. Mi inínká maqmarahna animári wenawahne animári míageheéna meyankehe ire. *(Lo 25.5)*

²⁹Minayabe abapete téhraníte se ábárahnahnah míarowe. Siwahwágá ahre mewena íre aninkákák uraitaq pukuraire. ³⁰Pukurairana náhmbáh 2 abakáwágá awahwáné kéweiní mewena íre aninkákák uraitaq pukurairana ³¹náhmbáh 3 abakáwága moq monseráhnuraire. Moke mi abaráhnhahnka mi iní mótaq mótarue mewera íre aninkákák urotaq orah animári pukuwana ³²sinehemé mi iní moq pukuraire. ³³Moke mi abaráhnhahnka mi iní meronsabé iriwe oganúq sitahnaraq insene ahre míanabo kasenuwe.

³⁴Kasenuwana Sísaga sensabé, Mah marákó márakóipéqté wéhgá ahre meyháwara ahronká wehkowe. ³⁵Manikánka iriwe oganúq sitahna kegá ahre íre meyagehe. Ahrega íre wehkigehe. ³⁶Se íopeqté kégá mía mía onserah puara mó íre pukigehe. Manikánka se iriwe oganúq sitahna puara peh wene animári mía míagehe. ³⁷Pusa ké iriwe oganúq site ehweh Mósísine sehiranka teire. Uworapeqté káriq awánkánsabé íre tagia peh téhrówana irobinapipéqté éhwéhnká mahraréna,

Íné Ébárahmane Maniká múge. Íné Áhísáhkine Maniká múge. Íné Sékópane Maniká múge úwe. *(Kisim Bek 3.6)*

³⁸Mi ehwéhnká sokigi aímé Manikámé íre pusa kéné Manikáne. Írakaumo. We peh oga míáh kéné Maniká míre. Wegá tagehme ómi oga míáhwe úwara ³⁹táhmaro Mósísine ehweh síwáhnoro kegá Sísansabé, Íwáhnoraníno, arega tábúsoqme iraréne éra ⁴⁰áhtenára mó íre kasenuwe.

Manikánka omaq ato aní éhweh Sísaga kasenú ehwehne.

(Mátíyu 22.41-46; Máhka 12.35-37)

⁴¹Sísaga sensabé kasenéna, Manikánka merirankeheéna omaq ato aní we Tébitine anahwa wíre ewe. Mi ehwéhmé aneqsabé irarewo? Maniká itene Wahnahnka néne Wahnahnsabé, Niyah púpeq tútuue miéhnaraq arene naruo wahnahnarítárahno ire. ⁴²Manikáne Awanka Tébiti iwíáh atowana igonko pukúipéq sehiranúwana mi ehwéhnká mahraréna,

Maniká itene Wahnahnka néne Wahnahnsabé, Niyah púpeq tútuue miéhnaraq ⁴³arene naruo saiqnariankehe atóge úwe ire.

(Buk Song 110.1)

⁴⁴Írátíáhro. Tébitiga mi anínsabé, Néne Wahnahne ato puana we árahue wene anahwa míanabo úwe.

Péhrasi kereq Mósísine ehweh síwáhnoro kereqka ahabárowe ú ehwehne.

(Mátíyu 23.1-36; Máhka 12.38-40; Árúka 11.37-54)

⁴⁵Ómi mío kega írotaq Sísaga we kéro ke teriena, ⁴⁶Mósísine ehweh síwáhnoro kegá mirao serahniyeho. Mó kegá se tagéra sensiwíq pankerageheéra íre wahto korósí úbíqmera nógówe. Segá máhkétirapéq nogótáq mó kegá se mehweh ariteyabe suwahbehre. Momiwí nahtápéq pokotaq kaweqtapéq tútuue méyabe suwahbehre. Táhutahurorabeq abowah wehwárá tútuue míáhrabeq méyabe suwahbehre. ⁴⁷Sega kéweinínsónsábé péhe éhwéh teriera sene ménsámehnsánkakaq sene nahnkakaq mewe meweowe. Ite kaweqtaq míáh ké wóe igeheéq wehuke míáhtáq íre wahtotaq púreq aruqaruowe. Mirao puana Manikánka ehweh aritahna tanáhráq se anotahtaq kamah arinkéhe úwe.

Tabonah inínká Maniká náwu monéyábé éhwéhne.

(Máhka 12.41-44)

21 ¹Wehukega séra Maniká móné náwúrabéq áhnte monéákáq kegá mitaq móné náwúwana Sísaga tagówe. ²Tabonah kewéinínká séna káriq pabúsá móné náwuwana tagéna ³mahraréna, Teiníboq írátíáhro. Mi tabónáh kéwéinínká náwí mónégá moke mó kegá náwé móné kiotaikire. ⁴Sega sene pehipi matiáh móné náwéwana mah tabónáh kéwéinínká moke wene matiéh mónéwé aiq náwíre. Aiq náwí púana amahnága táhutahuq paiqmarahna moné íre kéhre. Minayabe wega náwí mónégá moke mó kegá náwé móné kiotaikire úwe.

Sísaga, Manikánsabe iwíáh íwíáh atáh náh íre

kaweraginawire ú ehwehne.

(Mátíyu 24.1-2; Máhka 13.1-2)

⁵Táhmáro kegá Manikánsabe iwíáh íwíáh atáh náhtápéq tagéra mahraréra, Mah nahtáqmé áhnte kawéq ébáhmárá awahriq naneqmarí

kéhre uwana Sísaga minayabe mahraréna, ⁶Itega tagah naneqme mókake paentárara aruaneherawoe. Mi peréhnéhnia ébáhmáí miraue moráráq íre kagainaé. Peh moke paentárara aruaneherawoe úwe.

Sísaga anehe tanahráq íre kaweq sunúq sinawire ú ehwehne.

(Mátíyu 24.3-14; Máhka 13.3-13)

⁷Sega Sísansabé, Íwáhnoraníno, arega irarénawe ahkake miraoneherabo? Miraonehera irataq aneq ábóraraginabo? Miraonehera irataq itega ahtebanehboq ebeqme aneq ábóraragínaq taganehnkono kasenuwe. ⁸Kasenuwana Sísaga mahraréna, Mi tanáhráqsábé mó kené péhe éhwéhnshábé aiq pútare arítéhboq auráq matawéq tagaríáhro. Mi tanáhráq áhnte kegá mótaq mótarue néníwírue séra péhenéra, Íné Manikánka eqmaq núwéh ání múge éra, Anehe tanahráq aiq wahtonire igehé. Mina tahsanira ke íre kéréráhro. ⁹Mi tanáhráq mah marákó márákó ebehowe ira ehwéh ireq íre ahreoro. Íre iransánoro. Téhwé teiú náneq ebeq sínana anehe tanahráq íre apubúue sinae úwe.

¹⁰Sísaga anehe tanáhráqsábé mó mahraréna, Mó kehinánseq mó kehinánseqka ebehoneherawoe. Mó wahnáhné awahrahreq mó wahnáhné awahrahreue ebehoneherawoe. ¹¹Mi tanáhráq anotah maríinae. Mitaq mahtaq ehwehráhnara áhnte ke awahreoneherawoe. Mi tanáhráq íopeqte náneqmarí tagéq anotahtaq áhreoraho naneqmarí tagagehe.

¹²Mi tanáhráq ítensabé suwahrieh kegá ite táhtoqme íwíoqnéra momiwí nahtápéq ehweh aitera karábúsiipéq móitagéhe. Itega néne sánsá segiónsábé anotah wahnáh kéreq ákáhtaq wahnáh kéreqka ehweh aitageheéra seba móitagéhe. ¹³Mirairataq íné éhweh terigéhe. ¹⁴Mi tanáhráq, Aneq ehwéh irarenehnkono ue iwíáh kikiriyeho. ¹⁵Ínéga kaweq iwíáh aitahtaq ahtebia éhwéh irarirataq itene naruoga mi ehwéhnshábé íre ahqáho aitahtáhowe.

¹⁶Iteinoiboreq iteribáqmarinseq iteruwahrahreq itene iyahnabo anímárinseqka ite wahnah kebá móitehrara sega ite táhmaro iubiq iuagéhe. ¹⁷Néne sánsá sehgió púara ómi kegá itensabé iuwahriehre aitagéhe. ¹⁸Itene iyahqnopeqte peh morá íyáhrá íre sáúqkinae. ¹⁹Néne sánsá íre susa anehe tanáhráqkákáq kawerue sehgirataq oga mérapeq awaq miagéhe úwe.

Sísaga Sarúsarama suwahpeq kekigahki aruaneherawoe ú ehwehne.

(Mátíyu 24.15-21; Máhka 13.14-19)

²⁰Sísaga anehe tanáhráqsábé mó mahraréna, Ebehira kegá Sarúsarama suwahpeq abugéqnáhnuriehra tagehrataq áhníbórá mi ke aipáhrue subiq suera nahmarí kekigahki aruaneherawoe tagariagehe. ²¹Mi tanáhráq Súría marákórápéq míéhrataq sáwéhrapeq pehbeheráh pokoro.

Sarúsarama suwahpeq míéhrrataq mitaq sueq móbeq pokoro. Ahpeq nogírrataq Sarúsarama suwahpeq kouwekiyeho. ²²Mi tanáhráqmé anotah kamáh aina tanáhráre. Manikáne ehwehnka kamah ainawire ime aiq pútaraginawire. ²³Mi tanáhráq kía míéhra ininsónseq inahunahnínkákáq íninsónseqka íre pehbeheráh pokorahi puaq sensabé irutaboíro. Manikánka mi ke anotahtaq kamah arinkéhe. ²⁴Nahnso kegá mó ke pokatate kiraqme subiq suera mó ke meriqmera moke wáhnaupeqté ké suwahpeq móruagéhe. Nahnso kegá Sarúsarama suwahpeq áhnte opéq wahnahnigehe. Nahnso kegá wahnahné tanáhráq parabagínaraq sega mitaq mó íre wahnahnigehe.

Anehe íné wehukení úku anínká tuinauge ú ehwehne.

(Mátíyu 24.29-31; Máhka 13.24-27)

²⁵Sísaga mi tanáhráqsábé mó mahraréna, Mi tanáhráqmé pópoqnahwe, íómé, wehyoqmarímé ótaq sansánagínaq tagagehe. Sóreq wanínká mueq muerue sóyáh agína puara moke wehukene sirupipeq umeh agínara anotahtaq áhreoneherawoe. ²⁶Íópeqté náneqmarínká kúrugúruínaraq wehukega, Anerirapómo éra iwíáh kikiréra anotahtaq áhreoneherawoe. ²⁷Mi tanáhráq íné íópeqté piribirioyahnkakáq téhreh naneqkákáq págegeue írábúyápipeqté tuonara tagagehe. ²⁸Teiú náneqmarí tagehrataq iriwe méq íwéh panantágínaq taganeheqmóe. Manikánka tumeirahna tanáhráq aiq wahtonire úwe.

Sísane ehweh íre parabagia peh ahriahri kagainawire i ehwéhne.

(Mátíyu 24.32-35; Máhka 13.28-31)

²⁹Sísaga mah pabéqmé éhwéh mahraréna, Éntuankakáq mó awánkánkákáqsábé iwíáhue tagéq ahtebahro. ³⁰Awanká ánáh aunínaraq itega iwíáhéq, Ópeq áhníbórá sire aiq ahtebóne ewe. ³¹Mina onserah teiú náneq ábóraragínaq tagéq Manikánka wahnah wahnahni tanáhráq aiq wahtotarire ígehe.

³²Teiniñoq írátíáhro. Amahnága oga míáh kégá ómi pehipi íre pukigehe. Ebeqme moke teiú náneq ábóraragína tagéq anehe pukigehe. ³³Íópeqkákáq mah marákó márákóákáq parabagínana ínéga teiú éhwéhmé íre parabagia peh ahriahri kagainawire úwe.

Sísaga, Ahriahri kawerue tagaríáhro ú ehwehne.

³⁴Sísaga mi tanáhráqsábé mó mahraréna, Kaweqtaq méq kawerurero. Itega abehq wání néq múguwahguiyeho. Ménsámehnsánsabe iwíáh kikiriyeho. Mirairataq ite íre iwíáhirataq mi tanáhráq apubúe sineae. Kahnkapi wah paríéhnserah ³⁵mi tanáhráq moke mah marákó márákóípéq míáh ké parianeherawoe. ³⁶Ahriahri níwénunéq kawerue auráq matíáhro. Mi tanáhráq sínaraq teiú náneqmarínká kamah ainehoéq

Manikánsabe, Págege ainte séhréh ainto ue púreroro. Mirairataq íné wehukení úku aniné niuranabiahapeq seiriwe míagehe úwe.

³⁷Moke wéhékáh Sísaga Manikánsabe iwíáh iwíáh atáh náhtápéq síwáhnoréna tupekinaútaq mitaq suena Óriwi sawéhrápéq kigaegaeúwe.

³⁸Ahbiahipeq áhnte kegá wene ehweh iraneheéra Manikánsabe iwíáh iwíáh atáh náhtápéq séyéuwe.

Súrásaga wannah keyábé, Ite meiqmena Sísaba móitaníe ú ehwehne.

(Mátíyu 26.1-5,14-16; Máhka 14.1-2,10-11; Sóni 11.45-53)

22 ¹Asiu kené sótaikú siahreraq ko tanahráq íre múi párétí no tanahráq wahtonútaq ²Manikáne ehweh mibeq mahbeq aritáh kéreq Mósísine ehweh síwáhnoro kereqka sío síoéra, Sísawe árahue subiq suanéhnkono uwe. Segá mó keyábé áhreu puara ábóraq íre táhtorahráhuwe. ³Sísa kéro ke airápété téhraníté míówe. Sebaté ání Súrása Ísíkáriótie. Owainawanka Súrásane arupipeq kowena iwíáh atowana ⁴pokue Manikáne ehweh mibeq mahbeq aritáh kéreq Manikánsabe iwíáh iwíáh atáh náhtápéqté wáhnáh kéreqpa kure sensabé, Sísa owinahwinonaq subóro úwe. ⁵Úwara iwíáh iwíáhéra móne awenéhboq miraúno uwana ⁶Súrásaga kowe aritena wehuke íre míéhrataq se Sísaba mórite tanáhráqsábé iwíáhue kabarúwe.

Téhtaré ánitégá táhutahuq kawerare ehwéhne.

(Mátíyu 26.17-25; Máhka 14.12-21; Sóni 13.21-30)

⁷Asiu kené sótaikú siahreraq ko tanahráq íre múi párétí né tanahráq sítaq Asiu kegá sipisípiq áráhq subiqme titiru tanahráq súwe. ⁸Mi tanáhráq Sísaga Pítareq Sónireqsabé, Sótaikú tanahráq ahrreraq kéh táhútáhúq nanehboq kogaweraráhtao úwara ⁹segá wensabé, Eheq kogawerarayéhnkoyo ue kasenuyana ¹⁰Sísaga sensabé, Íráhtao. Wahto kehiná suwahpeq pokue obenkisa wání ántéhyánkákák áninseq piehgírataq we kéanehenotao. We pokína nahtápéq kieráhtao. ¹¹Mibeqté ábóawáh wéhyábé, Íwáhnori anínká mahraréna, Ínéreq íné séníráh kéreqka sótaikú iahrreraq kéh tánáhráq táhútáhúq nanehboq mi paqnáhípeq sokigi aio ire etao. ¹²Wega ménsámehnsá aiq kaweria anotah paqnáhípeq sokigi ínaraq mitaq itene táhutahuq kaweraráhtao éna eqmaq suowe.

¹³Eqmaq suowara pokue Sísaga teriunserah tagéra mitaq sótaikú tanahráq siahreraq ko tahutáhúq kaweraróye.

Sísaga párétiakák sera ano ko kahpúákák náriu ehwéhne.

(Mátíyu 26.26-30; Máhka 14.22-26, 1 Kórína 11.23-25)

¹⁴Táhutahuq tanahráq sinaútaq Sísareq we kéro kereqka táhutahuq naneheéra pokue tútuue míówe. ¹⁵Sísaga sensabé, Níéraníra tanáhráq

aiq wahtonire. Ebeqme mina sótaikú tanahráq iahreráq kéh táhútáhúq itereq moráráq naneheéna iwíáh iwíáhuge. ¹⁶Teiníboq írátíáhro. Mah tahutáhúq nahnaráq mah marákóipéq míó tánáhráq mó íre nanie. Manikánka wahnah wahnahnirabeq míáhnaraq mitaq nanauge úwe.

¹⁷Wega náhniáq sera anonkakaq káhpú mewena Manikánsabe, Kaweróne atena sensabé, Umah. Moranínká moranínkáue nahro. ¹⁸Íné mah marákóipéq míó tánáhráq náhniáq sera ano mó íre nanie. Manikánka wahnah wahnahnirabeq míáhnaraq mitaq nanie éna ¹⁹páréti mewena Manikánsabe kaweróne atena keqme náriena sensabé, Mahnawé niwaq mire. [Nehrataqmé ínénsabe iahreráq matíáhro éna ite séhréh aitanieéna pukinie úwe.

²⁰Sega mi tahutáhúq parabagútaq Sísaga náhniáq sera ano mónkakaq mewe páréti náriunserahnue siena sensabé, Mahnawé néne korahq mire. Ite séhréh aitanieéna néne korahqka tuinawire úwe.]

²¹Sísaga mó mahraréna, Tagahro. Néne naruo koweriranai ani itereq moráráq míéhre. ²²Manikánka aiq irarinserah íné wehukení úku aní pukinie. Néne naruo koweriranai anímé anotahtaqa kamah awinawire úwe. ²³Úwara we kéro kega sío síoéra, Insega mirainabo ue kasenuwe.

Sísaga we séhréh atéhoru ú ehwehne.

(Mátíyu 20.25-28; Máhka 10.42-45)

²⁴Sísa kéro kega seye ehwehéra, Ínéga ite kiotaiku aní múge éra mó anínká mó anínkáue mira iwíáhéera ehwehuwe. ²⁵Ehwehunsabe Sísaga sensabé, Mah marákóipéqté kéráq págege wahnáhno ke míáhwe. Págege wahnáhno ke méra sensuwahrahaq wahnahnéna, Ite kawerue séhréh aítáh wáhnáhne ewe. ²⁶Itega mina tahnsa íre oro. Ite míáhrabeqte aní anotah anímé iteríbáq tahnsa míáhno. Wahnah aní míanie iwíáhina anímé arambehri aní méq we séhréh atehoro.

²⁷Tútuue táhutahuri anímé anotah aníne iwíáhowe. Wene arambehri aní wene táhutahuq kaweraréh anímé pehgáriq aníne iwíáhowe. Íné iteba míó anímé arambehri aní tahnsanéna séhréh aita aitauga.

²⁸Níwíoqnah tanáhráq itega íné íre nuwasa ínéba mía míaonsabé ²⁹Nániboga ínénsabe wahnahnúno aintéhserah ínéga itensabé moq wahnahnoro aitóge. ³⁰Ínéga wahnah wahnahnonarabeq itega mitaq tútuue méq táhutahurigehe. Ísara kahnáh airápété téhtaré míáhwe. Itega wahnah kené tahberaq tútuue méq mi kahnáhné ehweh iwíáhue tagéq tábúsoq sitagéhe úwe.

Sísaga Pítansabé, Íné nuwaniewóne ú ehwehne.
(Mátíyu 26.31-35; Máhka 14.27-31; Sóni 13.36-38)

³¹Sísaga Pítansabé mahraréna, Sáimónio, Sáimónio, írátíahno. Owainawanka iwíáhéna, Ahronkáká námúq sibinsibinonserahnue ite

abehq náneq tahnsá úkigeheéna íwíoqnanie ire.¹ ³² Amahnága arega ínensabe aiq pútare ainte néne sánsá ambubu atiahne. Néne sánsá súéhneho éna arensabé púreratóge. Arene ahbabáq sue íné séranie íwíáhinaraqmé arereq morá árámbéhrí ké séhréh arito úwe.

³³ Úwana Pítaga Sísansabé, Néne Wahnahno, are kérońsábé karábúsiipéq móintaneherabomo nubiq suaneherabomo. Anetaníbo. Kéranie úwe.

³⁴ Úwana Sísaga wensabé, Teawiníboq írátíahno. Ibora kokórega ehwehnina ínaraq arega íné íre tagaríoge apahtárórąq irariniewóne úwe.

Sísaga we kéro keyabé, Poka paiqmárąhro ú ehwehne.

³⁵ Sísaga sensabé, Mónewe, unahmé, súwe meyého ue eqmaq úwátáutaq ite aneq tabonahuroo kasenúwara sega wensabé, Írakaumo uwana ³⁶ wega sensabé, Amahnága móneakąq unahnkákąq matíéhrrataqmé mina mewewogóro. Poka íre matíéhrrataq sáhkétiraté móne meweweq mi monératé poka paiqmarąhro. ³⁷ Aneqsabé teiugo? Manikáne ehwehnka aiq mahraréna,

Wereq ahbabáq kereq morábí sáharitagéhe ire. *(Aisaia 53.12)*

Teiníboq írátíąhro. Sega íné mirairansabé mi ehwehnká aiq pútaraginawire úwara ³⁸ we kéro kega wensabé, Itene Wahnahno, tagąhno. Ité téhtaré pókánkákąq mione uwana wega sensabé, Mina aiq awehrare úwe.

Sísaga Óríwi sawéhrápéqté mátábúrąpéq kobúrerú ehwehne.

(Mátýu 26.36-46; Máhka 14.32-42)

³⁹ Sísaga mitaq suena Óríwi sawéhrápéq poku pokuńserahnue pokúwara we kéro kega kérowe. ⁴⁰ Sísaga mitaq kéna sensabé, Ahbabáq aitehnehboq púreroro éna ⁴¹ se suena wahtotaq móbeq pokéna marakóraq káuqmunue ména púrerúwe. ⁴² Púrerue mahraréna, Nániboo, are awahbáhnaraqmé nirupipeq umehi naneq menuahrąhóne. Íre íné nuwahbeh sansá peh are awahbáhna sansánúno ue púrerúwe.

⁴³ [Púrerúwana íopeqté ánínká weba tuena págege atowe. ⁴⁴ Págege atowana wene arupipeq áhnte umehúwana mónkakąq págegeue púrerúwe. Págegeue púrerú púana áhnte munsínsínká tuwe. Munsínsínka korahq tahnsánue marakóipeq tabagúwe.] ⁴⁵ Púrerúrabeqte irigue we kéro ke koragówara sirupipeq umehúnsabe sugówe. ⁴⁶ Wega sensabé, Aneqsabé sugaho? Owainawanka ahbabáq aitehnehboq iriwe púreroro úwara áhnte wehuké weba suwe.

Súrásaga Sísane naruo koweriro ehwéhne.

(Mátýu 26.47-56; Máhka 14.43-50; Sóni 18.3-11)

⁴⁷ Sísaga ehwehnútaq we kéro aní Súrásareq áhnte mó kereq weba suwe. Súrásaga ebeq séna weba wahtotaq sewéna we nánkóqnanaútaq

¹ 22.31 Káríki ehwehmé íre námúqtaq pabeqme peh wítiraq pabeqme ehwéh mirarire.

⁴⁸Sísaga wensabé, Súrásao, íné wehukení úku aní mónuwaníeé nánkóqnanibo úwe.

⁴⁹Su kegá Sísá táhtoraneherautaq we kéro kega tagéra wensabé, Itene Wahnahno, pokatate apiaranéhnkono uwe. ⁵⁰Uwana peh morá kéro anínká wene pokatate Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítéh áníné arambehri aní apiwe wene púpeqte áhré kiraq auwowe. ⁵¹Ahre kiraq auwowana Sísaga sensabé, Aiq míre. Túbáh agoro éna kiraq auwo aníné ahre táhtoqme kaweratowe.

⁵²Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítáh kéreq Manikánsabe iwíáh iwíáh atáh náhtápéqté wáhnáh kéreq Sarúsarama suwahpeqte ábóawáh wéhreqka táhtoranehera utaq wega sensabé, Aneqsabé aebó aní táhtoráhnserah pokankakaq sahnkákák íné meniraneheéq seo? ⁵³Mó wehekáh mó wehekáhnue Manikánsabe iwíáh iwíáh atáh náhtápéq iteba míarautaq itega íné íre táhtotiarowe. Amahnága iteitene tánáhrárirana sunkíkírirabeqte sánsánká aiq kiotaikire úwe.

Pítaga, Íné Sísá íre tagaríoge ú ehwehne.

(Máttyu 26.69-75; Máhka 14.66-72; Sóni 18.25-27)

⁵⁴Sega Sísá táhtoqme meqmera kure se mótaq we mótarue Pítaga sinehe kaqme kure sega Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítáh kéné wahnahne nahtapeq kuwe. ⁵⁵Mi matábúráq ira parewe tútuue míowana Pítaga mitaq kowéna tútuue míowe. ⁵⁶Tútuue míowana ira kawerue téhrówana mibeqté árámbehri áhrárigá Píta ebitáwéna mahraréna, Mah anímé Sísaba mía míai aníne úwana ⁵⁷Pítaga ahqáho éna wensabé, We íre tagaríoge úwe. ⁵⁸Úwana mótaq tahnsa mó wehgá Píta tagéna wensabé, Are moq mi kahnáh aní mone úwana Pítaga, Íné írakaumo úwe.

⁵⁹Anehe mó wehgá págegeue mahraréna, Mah aní Kehrari marákórápéqté aní púana wereq mía míai aní míre úwana ⁶⁰Pítaga wensabé, Arega irarénawe íné íre tagaríoge úwe. Pítaga mi ehwéh irarútaq kokórega ehwehnúwana ⁶¹Sísaga pabeqme Píta tagówe. Tagówana Sísane ehweh ahrreraq matawéna iwíáhuwe. Mi ehwéhnúmé, Kokórega ehwehnina ínaraq arega íné íre tagaríoge apahtároráq irariniewóne únsabe Pítaga iwíáhéna ⁶²kéirigue móbeq pokéna anotahtaq ibisówe.

Sega Sísá áwíoqno ehwéhne.

(Máttyu 26.67-68; Máhka 14.65)

⁶³Sísá auráq matíó kega wensabé awiréh atera subiqmarówe. ⁶⁴Sega ambantataté wene aura akariue táhrarera we subiqmarera kaséna, Insega subiq marehro? Teio uwe. ⁶⁵Teio éra sega wensabé áhnte íre kaweq ehwéhnatówe.

Wahnah kegá abowah weh míorabeq Sísa ehweh ató ehwehne.
(*Máttyu 26.59-66; Máhka 14.55-64; Sóni 18.19-24*)

⁶⁶Ahbiahipeq Asiu kené abowah wehwárínseq Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítáh kéreq Mósísine ehweh síwáhnoro kereqka momiwíuriówara Sísa meqmera mi kaunsírí kébá móátówe.

⁶⁷Móátówara sega wensabé, Manikánka ite meirena kaweraitankeheéna peh morá ání omaq atowe. Arewe mi anípo? Pahsuqme teio uwana Sísa sensabé, Ínéga teiénaraqmé itega íre aiq pútare aintaneheqmóe. ⁶⁸Ínéga itensabé kasenonaraqmé íre tenieneheqmóe. ⁶⁹Wahtotaq tanáhráq íné wehukení úku anínká Maniká Iteribone ayah púpeq tútuue mía míainauge úwe.

⁷⁰Úwara sega wensabé, Are Manikáne ahninkáwábo kasenuwana wega sensabé, Itega aiq irarewe. Íné werahu mino úwara ⁷¹seye náhenéra, Iteitega wene ehweh aiq ironayabé mó kegá kasenényabe anetaníbo uwe.

Páhírátiga wahnahnútaq sega Sísansabé ehweh ató ehwehne.
(*Máttyu 27.1-2,11-14; Máhka 15.1-5; Sóni 18.28-38*)

23 ¹Minayabe Sísansabé ehweh ató kega we meqmera Páhírátiba kure ²mitaq mó ehwéh atera mahraréra, Iteruwahrah moke íre kaweraruanieéna péhe éhwéh síwáhnorire. Wega, Aroma kené wahnah aní Síshri táhkísi moné íre náwéro aitáráire. Wega, Íné Asiu ke kaweraruanieéna su aní múge uraire. Íné anotah Wahnáh aní múge uraire ue ehweh atówe.

³Ehweh atówana Páhírátiga Sísansabé, Arewe Asiu kené wahnahpo kasenúwana wega wensabé, Arega aiq iraréne úwana ⁴Páhírátiga Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítáh kéreq momiwíurió kereqsabé, Mah aniné ahbabáq íre ahteboqe úwe.

⁵Úwara sega págegeue mahraréra, Mi anínká síwáhnoréna pagu paguninsabé wene ehweh íráh kégá ahbabárorahi iwíáhowe. Téhwe Kehrari marákórápéq síwáhnoréna moke Súría marákórápéq síwáhnoréna amahnága mahtaq síwáhnorire uwe.

Sega Érótiga wahnahnútaq Sísansabé ehweh ató ehwehne.

⁶Páhírátiga mi ehwéh irena sensabé, Mah aní Kehrari marákórápéqté anípo kasenúwana, ⁷Ee. We mibeqté aníne teawúwe. Páhírátiga mi ehwéh irena, Érótiwe mibeqté wáhnáhne iwíáhéna mi tanáhráq we moq Sarúsarama suwahpeq míonsabe Sísa req we ehweh ató kereq Érótiba eqmaq suowe.

⁸Érótiga Sísa éhweh mó tanáhráq mó tanáhráruwe irena, Wega ótaq sansá miráina tagéyabe níre iwíáhéna íre wahto tanáhráq Sísa tagéyabe awahbéna sega Sísa meqmera sutaq wene arupipeq anotahtaq eyoyóuwe. ⁹Wega Sísa áhntetaq kasenúwana íre ehwehnia peh ehiya míowe.

¹⁰Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítáh kéreq Mósísine ehweh síwáhnoro kereqka mitaq iriwe méra Sísansabé págegeue ehweh atówe. ¹¹Érótiq wene sóntía kereqka Sísansabé awiréh atera abehq éhwéh atówe. Segá kaweq karósi Sísa suki atera eqmarówara Sísa meqmera Páhírátiba kouwekuwe. ¹²Nahomé Érótiq Páhírátireqka seye abiahnsa aruqaruruye. Anehemé mi wehékáh insahwé ue míóye.

Páhírátiga, Sísa awankátaq táhparáhro ú ehwehne.
(*Mátíyu 27.15-26; Máhka 15.6-15; Sóni 18.38-19.16*)

¹³Páhírátiga Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítáh kéreq mibeqté aboawah wehwárinseq míó kereqsabé, Íráhro éna ¹⁴sensabé, Ínéba méátáh ánínsabé ehweh ateq mahraréq, Wega péhe éhwéh síwáhnorire ewe. Itega irare atáh éhwéhnsabé ite miáhtáq kasenína we íre ahbabáq anine íwíáhuge. ¹⁵Érótiga moq wene ahbabáqsabe kasenué tagéna ahbabáq íre kéhre íwíáhire. Mah anímé itega we subiq suahráhuána ahbabáq íre kéhre. ¹⁶Minayabe áréti sahtáté subóro aritena anehe pugeq iníe úwe.

¹⁷[Asiu kené sótaikú siahrreraq ko tánáhráq Páhírátiga mó opéq mó opérué karábúsiipéqté peh morá áni pugeq suaq pugeq suarúwe.]

¹⁸Páhírátiga Sísa pugeqiníe úwara ómi míó kega ehweh kikiréra, Ahqáho. Sísa subiq sue Párehba pugeqio uwe. ¹⁹Párehbareq Aroma kereq ebehutaq wega mó aní subiq suonsabe Aroma kegá we karábúsiipéq móátówe. ²⁰Páhírátiga, Sísa pugeq auwanuage íwíáhéna míó keyabé, Párehba íre pugeqiníe. Sísa pugeqiníe úwara ²¹sega anotah ehwehnabaéra, Ahqáho. Awankátaq táhpawe subiq suo. Awankátaq táhpawe subiq suo uwana

²²Páhírátiga sensabé anehe mó kasenína, Aneqsabébo? We aneq ahbabáriro? We subiq suahráhuána ahbabáq íre kéhre. Íre kéh púaq áréti sahtáté subóro aritena anehe pugeq iníe úwe. ²³Úwara sega mi ehwehnsabé anotahtaq ahqáho atera anotah ehwehnéra, Awankátaq táhpawe subiq suo uwe. Sene ehwehnka Páhírátine ehweh kiotaikúwe. ²⁴Minayabe Páhírátiga sensabé, Itega irarenserah mirainie úwe.

²⁵Aroma kereq ebehú anínká mó aní subiq suonsabe sóntía kegá karábúsiipéq móátó ani pugeq auwowe. Pugeq auwena Sísa awankátaq táhpawe subiq suo irare kegá sene iwíáh sansa miraigeheéna sóntía keba móátowe.

Sísa awankátaq níriraté táhparó ehwehne.
(*Mátíyu 27.32-44; Máhka 15.21-32; Sóni 19.17-27*)

²⁶Sóntía kegá Sísa meqmera pokuwana ahtapeq piehgiú ani, Sáiríni marákórápéqté áni wenáwíq Sáimóni, sure Sarúsarama suwahpeq pokinaúwe. Pokinaúwara sega we saiqnatera Sísa táhparéhra awánká we abaq atera, Sísa kéro atówe.

²⁷Áhnte kegá sinehe kure mibeqté íninsónká Sísansabé arutaboirára ibisowe.
²⁸Minayabe Sísaga pabeqme sensabé, Ínénsabe íre ibisahro. Itereq itene
 animárinseqsabé ibisahro. ²⁹Mókake Sarúsarama suwahpeqte ké kamah aríéna
 tanáhráq sega mahraréra, Orahíninsómé, inahunahní íre maqmiáh íninsómé,
 náh íre náríe íninsómé, sega iwíáh iwíáhigehe irarigehe. ³⁰Mi tanáhráq, Mi
 kegá anotah sawéhwárínkákáq pehgáriq sawéhwárínkákáqsábé, Ite apubúue
 pukonehboq me mewe ite akariúno ígehe. *(Hosea 10.8)*

³¹Íné o awánká tahnsa míahnara sega íné miraonehera onsabé mókakewe ite
 ehyatia awánká tahnsa míéhra puara mó kegá aneq miraoneherabo úwe.

³²Sóntía kegá ahabábáq anité Sísareq subiq suanehéera meriqmera
 kuwe. ³³Sega sáwéh áwíq Ayahqno Tánúnsutapéq kíútaq mitaq Sísá
 awankátaq níriraté wene ayahnkaratáq subiqmaq aigárátáq subiqmarue
 táhparera awanká pankeqme marakóipeq pearówe. Ahabábáq anité moq
 awankátaréráq níri pewe táhparéra pankeqme ayehré ayehré pearówe.
³⁴Pearówana Sísaga púrerue mahraréna, Nániboo, mah kegá mirao
 naneq sega íre ahtebahwe. Minayabe mi ahabábáqsábé íre iwíáhúno úwe.

Sóntía kegá, Wene korósi insega meyanabomo éra saraqmianeheéra
 káhsíue saraqme meyówe.

³⁵Mitaq momiwíu kegá iriwe awahnkanuwara Asiu kené wahnahmarínká
 Sísansabé awiréh atera mahraréra, Wega mó ke kawerarítaráire. We wehuke
 merirena Manikáne arambhiri mirainkeheéna omaq atéh áníninaraqmé wewe
 moq kawerarahráhire uwe.

³⁶Sóntía kegá moq awiréh atera weba séra kítabeh nahníáq sérá ano
 pankeqme awera, Náhno éra ³⁷arewe aiq pútaq Asiu kené Wahnah
 aníninaraqmé arerene anonka kawerúno uwe.

³⁸Kanehraq sehiranúwara wene ayahqno abobórahpeq awankátaq
 táhparówe. Mi sehiránká mahraréna,

Mah anímé Asiu kené Wahnahne úwe.

³⁹Awankátaq táhparó ahabábáq ánínká moq Sísansabé awiréh atena, Arewe
 Manikánka omaq ato anípo? We inaraqmé arere séhréhé ite moq séhréh aito úwe.

⁴⁰Séhréh aito úwana mó ahabábáq ánínká ebeq irarú ansábé ehweh
 atena, Arewe Manikánsabe íre áhreono? Segá ite awankátaq táhpawe
 subiq súáhro aítáhwe. ⁴¹Arereq ínereqme ahabábáq anité púara iubówe.
 Mi anímé we íre ahabábáq aninirarawe pehipi subiq súáhwe éna
⁴²Sísansabé, Sísao, arega wahnahninagake ínénsabe ahreraq matiahno
 úwe. ⁴³Úwana Sísaga wensabé, Teawiníboq írátiahno. Iboramé Manikáne
 kaweq matábúrápéq ínereq míankehe úwe.

Sísa pukú ehwehne.

(Mátíyu 27.45-56; Máhka 15.33-41; Sóni 19.28-30)

⁴⁴Wéhékáhnabubu moke mah marákó marákó sunkíkíragúwana ío
 tunsorerutaqkákáq peh sunkíkíratiowana ⁴⁵pópoqnah mi tanáhráq íre

téhrówe. Manikánsabe iwíáh iwíáh atáh náhtápéqté páráhnikéq tahnsa ónsá senahpeqté subame tunse téhtaré úkúwe.

⁴⁶Sísaga anotahtaq mahraréna, Nániboo, néniwa arene ayahpi máróge éna putiowe.

⁴⁷Putiowana sóntía kené kíápéténiga tagéna Manikánsabe iwíáh iwíáh atena mahraréna, Mah anímé íre ahbabária peh kaweqtaq míéh áníne úwe.

⁴⁸Úwara mitaq taganeheéra awahnkanu kegá we putio tagéra sene sirupipeq umeh agúwara mitaq suera sene nahtapeq abae aguwe.

⁴⁹Moke Sísane iyahnaboreq Kehrari marákórápéqté we kéro ininsónseqka moberue iriwe méra moke minawari tagowe.

Sísane anonka maisé onápípeq maisaró ehwehne.

(Mátíyu 27.57-61; Máhka 15.42-47; Sóni 19.38-42)

⁵⁰Súria marákórápéq Árimátéa suwahpeqte wéh wenáwíq Sósépa míowe. We aboawah wehéna kaweqtaq mía míaúwe. ⁵¹Mó abóáwáh wéhwarínká, Sísá subiq suo atótaq wega íre kowe aritowe. Manikánka wahnah wahnahni tanáhráq áwénunue taga tagaúwe.

⁵²Wega Páhíratiba kure wensabé, Sísane anonka mewena mómaisaranínkono úwana kowe atowana ⁵³Sóséparehga Sísane anonka kiwewe marakóraq márumarera íre wahto taberábe ambántáípeq úbíqme mewera ubusa onápípeq mómaisarówe. Mitaq mó aní íre maisia peh o oná kowe. ⁵⁴Táhutahuq kaweré tanáhráq pehnkinaútaq Asiu kené ahrena ahrena wehekáh sinaútaq maisarówe.

⁵⁵Kehrari marákórápéqté Sísareq su inínsónká Sósépareh kírirera mi oná tagéra Sísá mitaq maisaró tagowe. ⁵⁶Tagéra mitaq suera se káúrabeq kure kaweq kunkúni naneqkakáq wériakáq kawerarówe. Mósísine ehwehnka irarúnserah sega ahrena ahrena wehekáh túbáh aguwe.

(Mátíyu 28.1-10; Máhka 16.1-8; Sóni 20.1-10)

24 ¹Ahrena ahrena wehekáh parabagúwara ahbiahipeq ío kiembogútaq mi inínsónká kaweq kunkúni naneq mewera Sísá maisaróabeq pokuwe. ²Wahtotaq kutaq óna méhpeh paiqmáro ebáh móbeq kowara tagéra ³ónapípeq kibekue tagowana sene Wahnah Sísane anonka íre kowara tagowe. ⁴Tagéra sirupipeq iwíáh kikiruwara anotah tehró ambántánkákáq ánité ábóraragéra mitaq iriwe míóyara tagowe.

⁵Tagéra mi inínsónká anotah ahréera marakóipeq káuqmunuríowara ábóraraguya anitégá sensabé, Pusa aní matorabeqme aneqsabé oga míéh ánínsabé kabaroo? ⁶We irigi puana mahta íre míéhre. We Kehrari marákórápéq mīaraitaq teiátái ehwéh iwíáhue tagahro. ⁷Wega mitaq ména mahraréna, Segá íné wehukení úku aní ahbabáq keba móintehrara awankátaq táhpawe nubi q suehrana apahtáróráq iriwe oganúq intankéhe uraire uye.

⁸Uyara mi inínsónká wene ehweh siahreraq matawéra ⁹maisaróabeqte kouwekue airápété morá we kéro kereq mó kereqsabé moke korerúwe. ¹⁰Mi inínsómé, apahq ínitó síwíqmé Sóánawe, Mágára suwahpeqte íní wenáwíq Máhriawe, mó Máhria we Sémisine anowae. Sereq mó inínsónseqka mi ehwéh eqmaro ke terúwara ¹¹sega iwíáhéra, Mi inínsónká irare ehwéhmé peh múguwahgu ehwéhne éra íre aiq pútare arítówe.

¹²[Pítaga mi ehwéh irena pehbeheráh maisaróabeq pokue káuqmunue mitaq tagówana peh maisaró ambántámári mitaq kowana tagéna kaurabeq kouwekue wene arupipeq iwíáh kikirue tagówe.]

Sísa kéroya ánitégá ahtapeq Sísa tagoya ehwéhne.
(Máhka 16.12-13)

¹³Mi inínsónká maisaróabeq pokuro wehekáhmé mó weh anitégá Sarúsarama suwahpeq suera íre wahtotaq 11kírómíta Éméása suwahpeq koyehe éra ¹⁴Sísa pukú ehwehnsábé iwíáhéra iraruye. ¹⁵Mi anitégá ahtapeq nogera ehweh iraruyataq Sísa sinehe kure moráraq nogúwe. ¹⁶Sega we tagéra sirupipeq Sísa wire íwíáh íre orahuye.

¹⁷Íre orahuyana wega sensabé, Aneq ehwéh mirareyo úwara sega mitaq kowéra sirupipeq umehúnsabe abiah máróye. ¹⁸Mó morá ání wenáwíq Kíópaga Sísansabé, Mah tanáhráq áhnte kegá Sarúsarama suwahpeq sure míahnah arebataq mirauro naneq íre ahtebahno kasenúwana ¹⁹Sísa sensabé, Aneq mirauro naneqpo úwe.

Úwara sega wensabé, Sísa Néhsara suwahpeqte ání éhwehne éra we Manikáne ehweh irarurai aní ména págege sansánéna págegeue íwáhnorurai puaq Manikánseq ite Asiu kereqka págege aní míre atáráúne. ²⁰Iteribo iteruwah wehwárínseq Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítáh kéreqka subiq súáhro arito urowara awankátaq táhpawe subiq sutowe. ²¹Íre subiq sutotaq itega iwíáhéhq, Wega ite Ísara ke kaweraitankéhe iwíáhuraune. Subiq sutotaqté ibora apahsoq kire. ²²Iteruwahrah inínsónká miraonsabé áhtenéwone. Sega ahbiahipeq we maisaróabeq koragéra, ²³Wene anonka mitaq íre kéhre ewe. Sega iteba kouweéwótaq mahraréra, Maisatotaq iteyuwanka tagehtaq íopeqté ánité tagóne. Mi anitégá itensabé, We aiq oga míéhre teieye ewe. ²⁴Minayabe mó iteruwahrah kegá koragéra mi inínsónká irarenserah tagéra pusa áníné anonka íre tagahwe uye.

²⁵Mi anitégá mi ehwéh teawúyana Sísa sensabé, Itewe múguwahgu iwíáhóye. Manikáne ehweh iraru kegá teié éhwéhnsábé íre apubúue aiq pútare aritoye. ²⁶Manikáne ehweh iraru kegá mahraréra, Wehuke merirena kaweraritankeheéna Manikánka omaq ato aní ebeq anotah érué pukéna anehemé téhráhnarabeq kinkéhe uwe. Minayabe ite íre ahtebeho? Íre ahtebeho éna Manikáne púkuipéqté éhwéh

síwáhnorúwe. ²⁷We pukú ehwehnsábé Mósísiga sehgióro ú ehwehnikákáq Manikáne ehweh iraru kegá sehiranu ehwehnikákáq ebeq síwáhnoréna anehe moke mó pukúipéqté éhwéh síwáhnorue teriuwe.

²⁸Mi anitégá pokoyeherauya ke suwahpeq wahtotaq kuyataq Sísaga mi anité suena móbeq pokinaútaq ²⁹sega we saiqnatera wensabé, Penkinainsabé itereq kaenéhe. Itereq kaenéhe uyana wega kowe éna nahtapeq kérirowe. ³⁰Sega táhutahuroneheéra moráráq tútuue míówe. Sísaga páréti mewena Manikánsabe kaweróne atena páréti keqme náriuwe. ³¹Náriuwara sega, We Sísá wire íwíáhuyana Sísawe tabanagúwe. ³²Tabanagúwara seye náhenéra, Itega ahtapeq súnaraq wega Manikáne ehweh teiena íwáhnoritaq itene irupipeq áhnte eyóyóéwéhre uye.

³³Sega apubúue irigue Sarúsarama suwahpeq kouwekéra airápété morá we kéro kereq momiwíurió kereq tagoyara ³⁴sega mi anitéyábé, Itene Wahnah aiq pútaq iriwe oganúkire. Oganúkirana Sáimóniga aiq tagehre uwe. ³⁵Aiq tagehre uwara mi anitégá ahtapeq kutaq irarú ehweh teríuye. Teriéra, Páréti keqme náriuutaq itega, Sísá wire úye teríuye.

Sísaga ábóraragúwara we kéro kega we tago ehwéhne.

(Mátíyu 28.16-20; Máhka 16.14-18; Sóni 20.19-23)

³⁶We kéro kega mi ehwehnsábé ehwehnutaq Sísaga seba ákáhpi seiriwe ména [sensabé, Pehwehribeq míáhro úwara] ³⁷sega anotah ahréera, We wahnsa wíre íwíáhuwana ³⁸wega sensabé, Aneqsabé áhreoo? Irupipeqmé aneqsabé iwíáh kikiroo? ³⁹Íné wíre ahtebagehboq niyahnkarakákáq nigáránkákáq tagahro. Wahnsawé íre anonkankakákáq ayahnsankakaq áníne. ⁴⁰[Íné wíre ahtebagehboq íné sosanoro éna wene ayahnkarakákáq aigáránkákáq sokigi ariuwe.] ⁴¹Sokigi ariuwara áhtenéra iwíáh íwíáhéra Sísá oga míonsabe íre aiq pútare atahráhuwana wega sensabé, Táhutahuq mahtaq kehro úwara ⁴²sega tira páh áwúwana ⁴³mewena sega tagotaq nówe.

Manikáne Awanka iteba tuinkéhe ú ehwehne.

⁴⁴Sísaga we kéro keyabé, Mósísine ehwehnikákáq Manikáne ehweh iraru kegá sehiranu ehwehnikákáq púkuipéqté ígónkónkákáq íné éhwehme aiq pútaraginawire. Menah iteba mía míaurataq mina teiátáuge úwe. ⁴⁵Teiátáuge éna Manikáne ehweh kawerue irageheéna ahtebé iwíáh aritena ⁴⁶sensabé, Manikáne ehwehniká mahraréna, Manikánka wehuke merirena kaweriniééna omaq ato anímé ebeq anotahtaq érué pukínana apahtáróráq iriwe oganúq atankéhe ire úwe.

⁴⁷Sísaga mó mahraréna, Wene púkuga mó mahraréna, Wenáwirue Manikánka kawerarítéh éhwéh ebeq Sarúsarama suwahpeq koreriera anehe mah kehiná kéhíná korerigéhe. Mi

ehwéh irera sene ahababáq súáh kéwé Manikánka kaweraritankéhe ire úwe.

⁴⁸Sísaga mó mahraréna, Mi sehiránká aiq pútaragínaq tagagehe.

⁴⁹Manikánka itensabé, Néniwa eqmaraníe uraire. Ínéga kieqmarahnana iteba tuinkéhe. Mahta q iteruwahpeq méq áwénunoro. Wega iteba tuena págege aitankéhe úwe.

Manikánka Sísá íópeq tumero ehwehne.

(Máhka 16.19-20, Eqmaro 1.9-12)

⁵⁰Sísaga we kéro ke meriqmena Sarúsarama suwahpeq suena wahtotaq Pétáni suwahpeq kiuwe. Mitaq kowéna wene ayahnkara pankeqme Manikánsabe, Mah ke kawerarito úwe. ⁵¹Kawerarito éna se suwana Manikánka we íópeq tumerowe. ⁵²[Íópipeq móatowara tago kegá Sísansabé sirehunseraráq méra iwíáh íwíáh atera] sirupipeq anotahta q eyoyóúwara Sarúsarama suwahpeq kouwekuwe. ⁵³Kouwekéra Manikánsabe iwíáh íwíáh atáh náhtápéq kibekéra mitaq Manikánsabe iwíáh íwíáh ata atauwe.